

แนะนำจังหวัด **ฉะเชิงเทรา**

ฉบับ **อำเภอคลองเขื่อน**

CHACHOENGSAO

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรม และท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา

แนะนำจังหวัด **จະเซ็งเกรา**

ฉบับ **อำเภอคลองเขื่อน**

CHACHOENGSAO

เจ้าของ

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

คณะที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ศิริภักดิ์
ศาสตราจารย์สุชาติ เกาทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชุมศรี นพวงศ์ ณ อยุธยา
อาจารย์วิชัย พงษ์โหมด
อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์
อาจารย์โยธิน จักงวาท

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
ประธานที่ปรึกษาศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
ที่ปรึกษาศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น

คณะกรรมการผู้จัดทำ

อาจารย์อริยา บุญทวี
อาจารย์วัชรพงศ์ มณีนันทวัฒน์
อาจารย์สุนทรีย์ ธรรมสุวรรณ
อาจารย์ธีระวุฒิ กลิ่นดั่ง
นายณัฐพนนท์ สิงห์ยศ
นางสาวนวลลออ อนุสิทธิ์
นางสาวจิตติรัตน์ เอนกสุวรรณกุล
นายสุรพล โตะสีดา
นางสาวอรรพรรณ เล็กชะอุ่ม

ประธานและผู้เรียบเรียงข้อมูล/เนื้อหา
รองประธาน
ฝ่ายเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ
ฝ่ายเอกสาร
ฝ่ายตรวจสอบและพิสูจน์อักษร
ฝ่ายออกแบบและบันทึกภาพ
ฝ่ายประชาสัมพันธ์และฝ่ายเอกสาร
ฝ่ายประชาสัมพันธ์และฝ่ายเอกสาร
กรรมการและเลขานุการ/ฝ่ายจัดทำรูปเล่ม

พิมพ์ที่

บริษัท เอ็มเอ็น คอมพิวเตอร์ จำกัด
๔๘๘-๔๕๐ สถานีขนส่งจันทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๐๐๐
โทร. / แฟกซ์ ๐-๓๘๕๑-๕๗๓๐ , ๐-๓๘๕๑-๕๕๓๐
พ.ศ. ๒๕๕๗
จำนวน ๓๘๐ เล่ม

สารจากนายอำเภอคลองเขื่อน

อำเภอคลองเขื่อน มีสภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นรูปหลังเต่า พื้นที่โดยทั่วไปเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม อำเภอคลองเขื่อน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๕ ตำบล ๓๒ หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา ทำสวน เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา เป็นหลัก สภาพสังคมและวัฒนธรรมของอำเภอคลองเขื่อน ยังคงมีความยึดโยงกัน ระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน สะท้อนความเป็นสังคมที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณีได้อย่างเหนียวแน่น จึงเป็นเรื่องที่ดีและสอดคล้องกับการกิจหน้าที่ของที่ทำกรปกครองอำเภอคลองเขื่อน และส่วนราชการภายในอำเภอคลองเขื่อน ที่ต้องปกครองดูแล แนะนำและส่งเสริมให้ชาวอำเภอคลองเขื่อนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีความรักสามัคคีกันภายในชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความสงบสุข

อำเภอคลองเขื่อน จึงได้ร่วมกับศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น ได้รวบรวมข้อมูลท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมทั้งภูมิปัญญาและประเพณีท้องถิ่น จึงได้จัดทำหนังสือแนะนำจังหวัดฉะเชิงเทรา ฉบับอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ทำให้เกิดเป็นองค์ความรู้กับหน่วยงานราชการ ชาวอำเภอคลองเขื่อนสืบต่อไป

สุดท้ายอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ขอขอบคุณผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ได้จัดทำหนังสือฉบับนี้ขึ้นมาเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ให้หน่วยงานราชการ สถานศึกษาและประชาชนต่อไป

(นายเชาวเนตร ยัมประเสริฐ)

นายอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

คำนำ

อำเภอคลองเขื่อน เดิมเป็นพื้นที่การปกครองส่วนหนึ่งของอำเภอบางคล้า ต่อมาทางราชการมีความเห็นว่าอำเภอบางคล้ามีอาณาเขตกว้างขวางและมีพลเมืองจำนวนมาก มีท้องที่หลายตำบล ซึ่งอยู่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำบางปะกง และอยู่ห่างไกลจากที่ว่าการอำเภอบางคล้า ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านฝั่งขวาของแม่น้ำบางปะกง และในขณะนั้นยังไม่มีสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง จึงทำให้ราษฎรได้รับความยากลำบากในการเดินทางไปติดต่อราชการ ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ตั้งเป็นกิ่งอำเภอคลองเขื่อน และต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะ “กิ่งอำเภอคลองเขื่อน” เป็น “อำเภอคลองเขื่อน” เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามโครงการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งอำเภอคลองเขื่อนมีโบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญมากมาย

แผนพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ระยะ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานบำรุ้งศิลปะ วัฒนธรรม และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่สู่สากล (มาตรการ ๑.๒) จัดทำฐานข้อมูลและสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และเผยแพร่การวิจัยด้านศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเชื่อมโยงกับกระทรวงวัฒนธรรมและเครือข่ายศิลปะ วัฒนธรรม

ดังนั้นศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มีพันธกิจในการส่งเสริมด้านการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงและสร้างสรรค์ ศิลปวัฒนธรรม เป็นที่พึ่งทางภูมิปัญญาแก่ชุมชน จึงเล็งเห็นว่าการรวบรวมข้อมูลท้องถิ่น โดยศึกษาประวัติตำบล แหล่งโบราณสถาน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ปรากฏชาวบ้าน แหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งภูมิปัญญาและประเพณีท้องถิ่น เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดองค์ความรู้สืบต่อไปได้ จึงได้จัดทำหนังสือแนะนำจังหวัดฉะเชิงเทรา ฉบับอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ เพื่อเผยแพร่ไปยังหน่วยงานราชการและท้องถิ่นได้

สุดท้าย ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ และคณะผู้จัดทำ ขอขอบคุณ เจ้าอาวาสวัดคู้กร่าง เจ้าอาวาสวัดคลองเขื่อน เจ้าอาวาสวัดสามร่ม เจ้าอาวาสวัดบ้านกล้วย เจ้าอาวาสวัดดอนสนาม เจ้าอาวาสวัดบางโรง เจ้าอาวาสวัดบางตลาด เจ้าอาวาสวัดกอนแก้ว เจ้าอาวาสวัดเทวราชูธรรม เจ้าอาวาสวัดวังขอน คุณเชาวเนตร ยิ้มประเสริฐ นายอำเภอคลองเขื่อน ปลัดอำเภอคลองเขื่อน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขื่อน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกอนแก้ว นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโรง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางตลาด คุณกิตติภพ มงคล ปรากฏชาวบ้าน คุณนิยม จันทโรทศล ปรากฏชาวบ้าน คุณสายัณห์ โกมล ปรากฏชาวบ้าน คุณธงชัย เวียงพงษ์ กลุ่มผลิตภัณฑ์มะพร้าวตำบลบางตลาด คุณธัญรัตน์ ศักดิ์ศรีวัฒนา ประธานกลุ่มผลิตภัณฑ์มะพร้าว คุณปัทมา สวัสดิ์นพรัตน์ ประธานกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าตำบลบางเล่า คุณนุกูล จ้อยศิริ รองประธานกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าตำบลบางเล่า คุณณัฐยา ต้นสวัสดิ์ ผู้จัดการสวนปาล์มฟาร์มนก คุณชัยชาติ จันทนลาซ ผู้จัดการคัมภีร์มานดิน คุณดวงดาว วิเศษภูสิน ผู้จัดการเดวารีสอร์ท คุณเสนาะ ทิมสี ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอคลองเขื่อน คุณจรินทร์ อุทาส กรรมการสภาวัฒนธรรมอำเภอคลองเขื่อน ที่กรุณาให้ข้อมูลและให้เข้าไปสัมภาษณ์ เพื่อจัดทำหนังสือองค์ความรู้ ส่งผลให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

หากมีข้อมูลผิดพลาดในการจัดทำ คณะผู้จัดทำขอน้อมรับและขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

คณะผู้บริหารและคณะกรรมการศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

หน้า

၆၈

५

၈၂

99

ௌ

ௌ

ஒள

ஒள

୧୫

၁၆

၉၆

୧୯୫୫

১৬

၂၈၀

\\n\\n

ഇ

மாட்டி

ഇസ്

൧൪

ஹை

၈၁

என்ப

௨௭

৫৫

ஆள்

၁၂၈

คำนำ

ประวัติอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประวัติตำบลในอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

- ตำบลก้อหนองแก้ว
- ตำบลคลองเขื่อน
- ตำบลบางเล่า
- ตำบลบางโรง
- ตำบลบางตลาด

โบราณสถาน อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

- วัดคู้กร่าง
- วัดคลองเขื่อน
- วัดสามร่ม
- วัดบ้านกล้วย
- วัดดอนสนาม
- วัดบางโรง
- วัดบางตลาด
- วัดก้อนแก้ว
- วัดเทวราชูทธาราม
- วัดวังขอน

ประวัติพระครูสุวรรณศีลาจาร (หลวงพ่อกอง)

ปราณชัยชาวบ้าน อำเภอกลองเชื้อม จังหวัดฉะเชิงเทรา

๙๙ หลังเรียนรู้อะไรและหลังท่องเที่ยว อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประเพณีท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ប្រធានាធិបតី

ประวัติ

อำเภอคลองเขื่อน

จังหวัดฉะเชิงเทรา

คำขวัญอำเภอคลองเขื่อน

“เมืองทองคลองเขื่อน มาเยือนน่าอยู่ งามหมู่เกาะลัด
มะม่วงจัดหวานมัน พืชพันธุ์มะพร้าวน้ำหอม
แวดล้อมทุ่งปลา ทุ่งนาข้าวดี มีพระพินนสองศรัทธา”

ประวัติอำเภอคลองเขื่อน

อำเภอคลองเขื่อน เดิมเป็นพื้นที่การปกครองส่วนหนึ่งของอำเภอบางคล้า ต่อมาทางราชการมีความเห็นว่าอำเภอบางคล้ามีอาณาเขตกว้างขวาง และมีพลเมืองจำนวนมาก มีท้องที่หลายตำบล ซึ่งอยู่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำบางปะกง และอยู่ห่างไกลจากที่ว่าการอำเภอบางคล้า ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านฝั่งขวาของแม่น้ำบางปะกง ประกอบกับในขณะนั้นยังไม่มีสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง จึงทำให้ราษฎรได้รับความยากลำบากในการเดินทางไปติดต่อกับทางราชการ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ออกตรวจดูแลทุกข์สุขของราษฎรได้ไม่ทั่วถึง นอกจากนี้สภาพท้องที่โดยทั่วไปของตำบลต่าง ๆ ที่อยู่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำบางปะกงมีแนวโน้มว่าต่อไปในภายภาคหน้าจะมีความเจริญขึ้น

ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ เรื่องแบ่งเขตพื้นที่อำเภอบางคล้า โดยกำหนดให้พื้นที่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำบางปะกงตั้งเป็นกิ่งอำเภอคลองเขื่อน โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ และต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะ “กิ่งอำเภอคลองเขื่อน” เป็น “อำเภอคลองเขื่อน” เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามโครงการอำเภอเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

สภาพทั่วไปของอำเภอ

สภาพภูมิศาสตร์

• สภาพพื้นที่อำเภอคลองเขื่อน มีลักษณะเป็นรูปหลังเต่า พื้นที่รอบ ๆ ของที่ว่าการอำเภอคลองเขื่อน เป็นพื้นที่ต่ำ ได้แก่ บริเวณตำบลบางเล่า ก้อนแก้ว บางตลาด และบางโรง

เมื่อมีฝนตกชุก บริเวณดังกล่าวมักจะประสบปัญหาน้ำท่วมขัง ในขณะที่ตำบลคลองเขื่อนมักประสบปัญหาภัยแล้ง เพราะมีพื้นที่สูงกว่าทุกตำบล

สภาพพื้นที่โดยทั่วไป เหมาะแก่การปลูกพืช ได้แก่ ข้าว มะม่วง การปลูกพืชเพื่อเสริมสร้างรายได้ ได้แก่ การปลูกข้าวปลูกละไคร้ ตามคันนาและพื้นที่ว่าง ในพื้นที่ลุ่มมาก ๆ ก็จะเลี้ยงกุ้ง ปัญหาที่พบคือ ดินเปรี้ยว ดินเค็ม ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ตลอดจนมีสภาพน้ำเค็ม/น้ำกร่อย

- ลักษณะภูมิอากาศ อำเภอคลองเขื่อนมีมรสุมพัดปกคลุมเกือบตลอดปี โดยแบ่งออกตามฤดูกาลได้ ๓ ฤดู ดังนี้
- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม โดยมีลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม มีอากาศร้อนอบอ้าว และอากาศร้อนจัดเป็นบางวัน อุณหภูมิเฉลี่ย ๓๕-๓๘ องศาเซลเซียส ปริมาณฝนเฉลี่ย ๒๐๐-๓๐๐ มิลลิเมตร
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม โดยมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุม ประกอบกับมีร่องความกดอากาศต่ำพัดผ่านภาคกลาง ภาคตะวันออก ทำให้มีฝนตกฟ้าคะนอง มีปริมาณฝนเฉลี่ย ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ มิลลิเมตร

ปริมาณน้ำฝน เนื่องจากอำเภอคลองเขื่อนยังไม่มีสถานีวัดน้ำฝน จึงใช้สถิติปริมาณน้ำฝนของจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยค่าเฉลี่ยปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เท่ากับ ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร

- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีลมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุม อุณหภูมิเฉลี่ย ๑๘-๒๑ องศาเซลเซียส ปริมาณฝนเฉลี่ย ๕๐-๑๐๐ มิลลิเมตร

อาณาเขต อำเภอคลองเขื่อน มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับอำเภอบางน้ำเปรี้ยว และอำเภอบ้านสร้าง (จังหวัดปราจีนบุรี)
ทิศใต้	ติดกับอำเภอบางคล้า และอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดกับอำเภอบางคล้า
ทิศตะวันตก	ติดกับอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว

ที่ตั้ง ที่ว่าการอำเภอคลองเขื่อน ตั้งอยู่เลขที่ ๑๑๕/๕ หมู่ ๒ ถนนสาย รพช.ฉช. ๐๐๓๖ ตำบลคลองเขื่อน ทางด้านทิศเหนือของจังหวัดฉะเชิงเทรา และอยู่ห่างจากจังหวัดฉะเชิงเทรา ๑๘ กิโลเมตร (ระยะทางการเดินทางโดยรถยนต์ ๓๐ นาที) และห่างจากกรุงเทพมหานคร ๕๐ กิโลเมตร

เนื้อที่ อำเภอคลองเขื่อนมีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๗,๔๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๗๙,๖๒๕ ไร่ เป็นพื้นดิน ๖๓,๐๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๕ เป็นพื้นที่น้ำ ๑๖,๕๓๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕

[illegible][illegible]

- การปกครองท้องถิ่น
  - องค์การบริหารส่วนตำบลก้ออันแก้ว
  - องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขื่อน
  - องค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า
  - องค์การบริหารส่วนตำบลบางโรง
  - องค์การบริหารส่วนตำบลบางตลาด

• ข้อมูลกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖)

ลำดับที่	ตำแหน่ง	จำนวนครอบครัว กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวนผู้ดำรง ตำแหน่งจริง
๑	กำนัน	๕	๕
๒	ผู้ใหญ่บ้าน (ไม่รวมผู้ใหญ่บ้านที่เป็นกำนัน)	๒๖	๒๖
๓	แพทย์ประจำตำบล	๕	๕
๔	สารวัตรกำนัน	๑๐	๑๐
๕	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	๖๔	๖๔
๖	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ	๑๘	๑๘
	รวม	๑๒๘	๑๓๐

ประชากรตามสถิติข้อมูลและจำนวนครัวเรือนจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง แยกเป็นรายตำบล ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖

ที่	ตำบล	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน (หลัง)
๑	ก๊อนแก้ว	๑,๕๐๐	๑,๕๘๔	๓,๐๘๔	๖๖๘
๒	คลองเขื่อน	๑,๖๒๕	๑,๘๓๓	๓,๔๖๒	๑,๑๕๖
๓	บางเล่า	๕๕๓	๑,๐๔๕	๑,๕๙๘	๕๕๒
๔	บางโรง	๑,๑๑๕	๑,๑๔๖	๒,๒๖๑	๖๒๕
๕	บางตลาด	๑,๑๓๐	๑,๑๑๕	๒,๒๔๕	๖๕๐
		๖,๔๒๓	๖,๖๒๘	๑๓,๐๕๑	๓,๘๖๓

• โครงสร้างพื้นฐาน

๑) ประปา

- ในพื้นที่อำเภอคลองเขื่อน ไม่มีระบบประปาส่วนภูมิภาคแต่อย่างใด
- มีระบบประปาผิวดินขนาดใหญ่ ๔ จุด (ม.๒ และ ๓ ต.คลองเขื่อน ม.๒ และ ๓ ต.บางตลาด)

๒) ไฟฟ้า

- มีไฟฟ้าใช้ครบทุกหมู่บ้าน

๓) การคมนาคม

๑. ทางลาดยางคันคลองชลประทานจากจังหวัด (ท่าไข่) เป็นเส้นทางสายหลัก
๒. ทางหลวงชนบท จำนวน ๓ สาย คือ
  - สายทางแยกถนนเลียบคลองชลประทานถึงวัดบางตลาด
  - สายวัดบางตลาดถึงวัดคู้กร่าง
  - สายจากทางแยกถนนเลียบคันคลองชลประทาน ถึงบ้านลาดปลาเค้า
๓. ทาง อบจ. สายวัดก๊อนแก้ว-ดอนสนาม-อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และสายคันคลองทดน้ำถึงหมู่ที่ ๑ ตำบลบางเล่า
๔. ถนนลาดยางของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก) ๕ สาย

• สภาพเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยแบ่งออกเป็น ดังนี้

๑. ด้านเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอคลองเขื่อน จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญที่ทำรายได้ให้แก่เกษตรกร ได้แก่

- นาข้าว ๓๓,๗๒๓ ไร่
- สวนมะพร้าว ๔,๒๔๐ ไร่
- สวนมะม่วง ๓,๒๘๕ ไร่
- ปลูกพืชผัก ๑,๐๒๐ ไร่
- อื่นๆ ๓,๖๓๗ ไร่

๒. ด้านอุตสาหกรรม ในพื้นที่อำเภอคลองเขื่อน ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม

๓. ด้านพาณิชยกรรม มีร้านค้าทั่วไป จำนวน ๕๖ แห่ง มีร้านค้ารายวัน จำนวน ๓ แห่ง และสถานีสูบน้ำ บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน) จำนวน ๑ แห่ง

๔. ด้านปศุสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่อำเภอคลองเขื่อน ส่วนมากจะเลี้ยงเป็นอาชีพหลัก ได้แก่

- ไก่ ๕,๐๐๐ ตัว
- หมู ๘๐๐ ตัว
- วัว ๕๖ ตัว

ประวัติ
ตำบลในอำเภอกดของเขื่อน
จังหวัดละโว้เขื่อน

ประวัติตำบลก้นแก้ว

อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประวัติความเป็นมา

ตำบลก้นแก้ว บริเวณที่ชาวบ้านเรียกว่า “ก้นแก้ว” คือบริเวณด้านทิศตะวันตกของวัดก้นแก้วในปัจจุบัน ในส่วนที่เป็นบ่อทุ่งของนายทวี จันกลัด ซึ่งเป็นอ่างใหญ่ลักษณะกลมเป็นท้องกระทะเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑ เส้นกว่า ลึกประมาณ ๓ เมตร ฤดูแล้งมีน้ำเต็มอ่าง มีปลาชุกชุม ฤดูแล้งน้ำไม่แห้ง ส่วนของก้นแก้วบางคนเรียกว่า “วังก้นแก้วพิศุลทอง” ด้วยเป็นวังใหญ่และส่วนที่ลึกที่สุดเหมือนกับก้นแก้ว ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๔๔ พระครูนนทศิริจารักษ์ (หลวงพ่อเหลื่อ) ซึ่งเป็นเกจิอาจารย์ชื่อดังของจังหวัดฯ สมัยดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดสาวชะโงก แต่ด้วยพื้นเพของท่านเป็นคนก้นแก้ว ด้วยเห็นว่าเป็นถิ่นกำเนิดกับเป็นตำบลใหม่ ท่านจึงชักชวนชาวบ้านใกล้เคียงก้นแก้ว (อำเภอขลิบ ยกที่ให้สร้างวัด ปี พ.ศ. ๒๔๕๓) และเห็นว่าชื่อก้นแก้วฟังดูไม่เป็นมงคล จึงตั้งชื่อใหม่ว่า “วัดก้นแก้ว” และเป็นชื่อของหมู่บ้านและตำบลในเวลาต่อมา

สภาพทั่วไปของตำบล

พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึง ดินเป็นดินเหนียว พื้นที่ทั้งหมด ๑๖,๘๖๒ ไร่ มีคลองชลประทานและคลองธรรมชาติอยู่มาก

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ ต.บางโรง อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา
 ทิศใต้ ติดกับ ต.บางเล่า อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา
 ทิศตะวันออก ติดกับ ต.บางตลาด อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา
 ทิศตะวันตก ติดกับ ต.บางแก้ว อ.เมืองฯ จ.ฉะเชิงเทรา

จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนประชากรในเขต อบต. ๓,๐๘๔ คน และจำนวน
 หลังคาเรือน ๖๕๒ หลังคาเรือน

ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ทำนา อาชีพเสริม เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา ทำสวน

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล

๑. วัดก้นแก้ว
๒. โรงเรียนก้นแก้วราษฎร์บำรุง

๓. โรงเรียนวัดก้นแก้ว
๔. โรงเรียนก้นแก้วพิทยาคม
๕. สถานีอนามัยตำบลก้นแก้ว
๖. จุดสกัดตำบลก้นแก้ว
๗. ร้านค้าชุมชนตำบลก้นแก้ว

ประวัติตำบลคลองเขื่อน

อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประวัติความเป็นมา

ในสมัยก่อนมีลำคลองสายหนึ่งแยกมาจากแม่น้ำบางปะกงตรงข้ามกับปากลัดบางคล้า เป็นคลองยาวประมาณ ๓ เส้นเศษ (๑ เส้นเท่ากับ ๔๐ เมตร) ปลายคลองต้นเงิน ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแถวนี้ว่าคลองเงิน แต่เนื่องจากคงฟังไม่เพราะจึงเรียกใหม่ว่า “คลองเขื่อน”

สภาพทั่วไปของตำบล

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม แม่น้ำล้อมรอบ สภาพดินเป็นดินเหนียว ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร นับถือศาสนาพุทธ

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ แม่น้ำบางปะกง
 ทิศใต้ ติดกับ ต.ก้นแก้ว อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา
 ทิศตะวันออก ติดกับ แม่น้ำบางปะกง
 ทิศตะวันตก ติดกับ ต.บางโรง อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา

จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนประชากรในเขต อบต. ๓,๓๘๓ คน และจำนวน
 หลังคาเรือน ๑,๐๔๓ หลังคาเรือน

ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ทำนา
 อาชีพเสริม เลี้ยงกุ้งกุลาดำ

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล

๑. วัดคลองเขื่อน
๒. วัดเทวฤทธิ์ธรรม
๓. วัดบ้านกล้วย
๔. ที่ว่าการอำเภอคลองเขื่อน

๕. สถานีตำรวจอำเภอคลองเขื่อน
๖. สำนักงานเกษตรอำเภอ
๗. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ
๘. ห้องสมุดประชาชนอำเภอคลองเขื่อน

ประวัติตำบลบางเล่า

อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประวัติความเป็นมา

ตำบลบางเล่า มีความเป็นมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว คนจีนจากเมืองจีนเข้ามาแสวงโชคในพื้นที่เมืองฉะเชิงเทราและเมืองปราจีนบุรี เป็นเจ้าของโรงหีบอ้อย เจ้าของไร่อ้อยและลูกจ้างไร่อ้อย ต่อมาพวกอ้อยได้แผ่อิทธิพลมาถึงแถบนี้ ใครไม่ยอมขึ้นด้วยก็จะฆ่าทิ้ง จนเมื่อมีการปราบอย่างจริงจังก็ต้องแตกหนีกระเจิง แต่มีชาวจีนอยู่กลุ่มหนึ่งที่ไม่มีปัญหาที่บ้านเมือง มีนายเอง แซ่จ้ง เป็นผู้นำ ทางความเห็นว่าเป็นผู้ไว้วางใจและมีอิทธิพลปกครองพวกเดียวกันได้ จึงแต่งตั้งเป็นผู้นำ มีบรรดาศักดิ์ เป็น “ขุนบางเล่า” ซึ่งเป็นชื่อเรียกตำบลต่อมา

สภาพทั่วไปของตำบล

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบน้ำท่วมถึง พื้นที่ทั้งหมด ๑๒,๑๘๐ ไร่ ประชากรมีอาชีพทำสวน เลี้ยงสัตว์ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและกึ่งกุลาคำ

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ ต.ก้องแก้ว อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา
 ทิศใต้ ติดกับแม่น้ำบางปะกง ฝั่งตรงข้ามคือ ต.บางสวน และ ต.สาวชะโงก อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา
 ทิศตะวันออก ติดกับ ต.บางตลาด อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา
 ทิศตะวันตก ติดกับ ต.บางแก้ว อ.เมืองฯ จ.ฉะเชิงเทรา

จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนประชากรในเขต อบต. ๒,๐๑๕ คน และจำนวน
 หลังคาเรือน ๔๗๖ หลังคาเรือน

ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก เลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้ง
 อาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป หัตถกรรม

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล

๑. วัดสามร่วม
๒. โรงเรียนวัดสามร่วม
๓. ศูนย์สาธิตการตลาดตำบลบางเล่า
๔. สถานีอนามัยตำบลบางเล่า
๕. ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า

ประวัติตำบลบางโรง

อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประวัติความเป็นมา

สืบแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ พระยาตากสินตีฝ่าวงล้อมพม่ามาทางทิศตะวันออก และพาไพร่พลหยุดพักที่ปากคลองน้ำ และปลูกสร้างโรงเรือน โรงม้า จากนั้นยกพลไปตั้งที่ปากน้ำโจ้โล่ พม่าจัดทัพมาที่โจ้โล่แต่ต้องพ่ายแพ้แก่พระยาตากสิน และได้ทั้งโรงเรือน โรงม้า คอกม้า ไว้เป็นอนุสรณ์ชาวบ้านจึงเรียกถิ่นนี้ว่า “บางโรง”

สภาพทั่วไปของตำบล

มีพื้นที่ ๑๕,๗๒๘ ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ ต.บางขนาก อ.บางน้ำเปรี้ยว จ.ฉะเชิงเทรา
 ทิศใต้ ติดกับ ต.คลองเขื่อน ต.ก้องแก้ว อ.คลองเขื่อน
 ทิศตะวันออก ติดกับแม่น้ำบางปะกง ฝั่งตรงข้าม อ.บางคล้า
 ทิศตะวันตก ติดกับ ต.บางขนาก อ.บางน้ำเปรี้ยว จ.ฉะเชิงเทรา

จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนประชากรในเขต อบต. ๒,๒๒๑ คน และจำนวน
 หลังคาเรือน ๕๔๒ หลังคาเรือน

ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ทำนา
 อาชีพเสริม เลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้งกุลาคำ

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล

๑. วัดบางโรง
๒. วัดดอนสนาม
๓. วัดวังขอน

๔. โรงเรียนวัดดอนสนาม
๕. โรงเรียนวัดบางโรง
๖. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนสนาม
๗. สถานีอนามัยตำบลบางโรง
๘. ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบางโรง

ประวัติตำบลบางตลาด

อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประวัติความเป็นมา

ในสมัยโบราณ ต.บางตลาด เป็นที่อาศัยของคนไทยและคนมอญ เป็นสถานที่ที่คนทั่วไปนำสินค้ามาซื้อขายแลกเปลี่ยนกัน โดยอาศัยการคมนาคมขนส่งทางน้ำ ใช้เรือเป็นพาหนะ คนมอญจะทำหม้อดินเผาออกจำหน่ายและแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกัน จึงถูกขนานนามว่า “บางตลาด”

สภาพทั่วไปของตำบล

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปเป็นพื้นที่ลุ่ม มีแม่น้ำล้อมรอบ สภาพดินเป็นดินเหนียว ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร นับถือศาสนาพุทธ

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับแม่น้ำบางปะกง อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา
ทิศใต้ ติดกับ ต.บางเล่า อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก ติดกับแม่น้ำบางปะกง อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก ติดกับ ต.คลองเขื่อน อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา

จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ๒,๓๕๖ คน และจำนวนหลังคาเรือน ๖๗๑ หลังคาเรือน

ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ทำสวน/ทำไร่
อาชีพเสริม เลี้ยงกุ้ง

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล

๑. วัดคู้กร่าง
๒. วัดบางตลาด
๓. เกาะลัด
๔. สถานีอนามัยตำบลบางตลาด
๕. โรงเรียนวัดคู้กร่าง
๖. โรงเรียนวัดบางตลาด
๗. โรงเรียนราษฎร์นุเคราะห์

โบราณสถาน อำเภอคลองเขื่อน

จังหวัดฉะเชิงเทรา

โบราณสถาน

ของอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

บัญชีวัดเรียงตามลำดับ พ.ศ. ที่ก่อตั้งเป็นหลักฐาน ประกอบความเป็นมาของชุมชนในอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ลำดับที่	ชื่อวัด	ตำบล	พ.ศ. ที่ก่อตั้ง	ระยะเวลานับถึง พ.ศ. ๒๕๕๓
๑	วัดคู้กร่าง	บางตลาด	๒๒๘๖	๒๖๑
๒	วัดคลองเขื่อน	คลองเขื่อน	๒๓๓๐	๒๒๓
๓	วัดสามร่ม	บางเล่า	๒๓๔๘	๒๐๕
๔	วัดบ้านกล้วย	คลองเขื่อน	๒๔๓๐	๑๒๓
๕	วัดคอนสนาม	บางโรง	๒๔๓๑	๑๒๒
๖	วัดบางโรง	บางโรง	๒๔๓๖	๑๑๗
๗	วัดบางตลาด	บางตลาด	๒๔๔๕	๑๐๘
๘	วัดก้อนแก้ว	ก้อนแก้ว	๒๔๕๓	๑๐๐
๙	วัดเทวราชาราม	คลองเขื่อน	๒๕๑๒	๔๑
๑๐	วัดวังขอน	บางโรง	๒๕๒๓	๓๐

วัดคู้กร่าง

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๖ หลัง เป็นอาคารไม้ ๖ หลัง

ปูชนียวัตถุ มีพระประธานประจำอุโบสถ พร้อมพระอัครสาวก ๒ องค์ พระพุทธรูปปางบำเพ็ญทุกรกิริยา ๑ องค์ และพระพุทธรูปปางห้ามญาติ ๑ องค์

วัดคู้กร่าง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลบางตลาด อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๑๕ ไร่

อาณาเขต ทิศเหนือ จรดที่ดินเอกชน ทิศใต้ จรดแม่น้ำบางปะกง ทิศตะวันออกและทิศตะวันตก จรดที่ดินเอกชน มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๓ แปลง เนื้อที่ ๓๓ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา

อาคารเสนาสนะประกอบด้วย

อุโบสถ กว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๓ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๒๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐ เป็นอาคารไม้ยกพื้นใต้ถุนสูง

หอสวดมนต์ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๑ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นอาคารไม้ยกพื้นใต้ถุนสูง

วัดคู้กร่าง ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๒๘๖ เดิมชื่อว่า วัดการาม แต่สถานที่ตั้งวัดอยู่ตรงคู้น้ำ ประชาชนที่สัญจรผ่านไปมาทางน้ำ ในสมัยก่อนนิยมเรียกว่า วัดคู้ และเหตุที่ตรงชายน้ำหน้าวัด มีต้นกร่างใหญ่อยู่ ๑ ต้น จึงเพิ่มคำว่ากร่างเข้าไปเป็นวัดคู้กร่าง เพื่อเป็นการช่วยให้รู้สถานที่ที่แน่นอน ชื่อวัดเลยเป็นไปตามความนิยมที่ชาวบ้านเรียกจนปัจจุบัน ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๓ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๓ เมตร

การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาสเท่าที่ทราบนาม คือ

- รูปที่ ๑ พระครูอาทรธรรมวิสัย ถึง พ.ศ. ๒๔๘๐
  - รูปที่ ๒ พระครูสุทธิตถาจารย์ พ.ศ. ๒๔๘๐ – ๒๔๘๘
  - รูปที่ ๓ พระครูสุตถดลกฎ พ.ศ. ๒๔๘๘ – ๒๕๔๒
  - รูปที่ ๔ พระครูประจวบ จนุฑโม พ.ศ. ๒๕๔๒
  - รูปที่ ๕ พระอธิการประสมทรัพย์ ยุติโก เจ้าอาวาสปัจจุบัน
- ในวิหารของวัดได้ประดิษฐานหลวงพ่อมอม ให้ประชาชนกราบสักการะ

ประวัติพระพุทธรักษา (หลวงพ่อมอม)

หลวงพ่อมอมพระพุทธรักษา (หลวงพ่อมอม) คือ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้กระทำการพุทธรักษา (ทรมานกาย) เพื่อจะสำเร็จเป็นพระอรหันต์ แต่ไม่สามารถจะทำให้บรรลอรหันต์ได้ การบำเพ็ญพุทธรักษา (ทรมานกาย) คือ การอดอาหาร นั่งบำเพ็ญเพียรจนร่างกายซูบผอมเหลือแต่กระดูก ซึ่งไม่ใช่ทางสำเร็จ องค์เทพเทวาถึงเห็นว่าไม่ใช่ผลแห่งความสำเร็จ จึงได้เสด็จลงมาถวายความรู้แด่เจ้าชายสิทธัตถะ โดยอุปมาว่าการกระทำของคนเราเปรียบเสมือนพินสามสาย คือ สายที่ ๑ ถ้าทำอะไรตั้งใจเกินไปสายพินก็จะขาดได้ สายที่ ๓ หย่อนยานทำอะไรก็ไม่สำเร็จคิดไม่เป็นเพลง ท่านบอกให้เอาสายที่ ๒ คือ สายกลาง มัชฌิมา เดินสายกลาง ไม่ตั้งและไม่หย่อนจนเกินไป พระองค์จึงหันกลับมาเสวยอาหาร เริ่มบำเพ็ญเพียรใหม่ จนในที่สุดจึงได้สำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ที่วัดคู้กร่าง มีพระพุทธรักษา หรือหลวงพ่อมอม ประดิษฐานในวิหาร มีความศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านโดยทั่วไป หรือบางคนเดินทางมาจากกรุงเทพฯ บ้างจากจังหวัดต่าง ๆ ถ้าเป็นวันหยุดก็จะมีพุทธศาสนิกชนมากราบนมัสการปิดทองกันมากมาย มาบนบาน เมื่อสำเร็จก็จะนำของต่าง ๆ มาแก้บน เท่าที่เห็นเป็นไข่ต้มบ้าง ผลไม้ พวงมาลัยมะลิสด หรือละครร่ำมากมาย หลายเรื่องที่มาบนบานส่วนมากจะสำเร็จตามเจตนารมณ์ หลวงพ่อมอมที่วัดคู้กร่าง อายุประมาณร้อยกว่าปี นอกจากนั้นยังมีต้นตะเคียนเป็นต้นคู่ ขึ้นอยู่บริเวณขอบบ่อน้ำของวัด อายุเกือบร้อยปี จะมีคนมาไหว้ด้วยพวงมาลัยผ้าสี ผลไม้ น้ำอบ แป้งหอม น้ำมันหอม

วัดคู้กร่างเป็นวัดที่เก่าแก่อายุประมาณสองร้อยปี ถือว่าเป็นศาสนสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เป็นศูนย์รวมใจของชาวบ้านในเขตนี้ เป็นสถานที่บำเพ็ญศาสนกิจ ถึงแม้ว่าสิ่งปลูกสร้างบริเวณวัดจะยังไม่เรียบร้อยดี ยังต้องพัฒนาอีกมากมาย แต่วัดคู้กร่างก็มีการคมนาคมที่สะดวกทั้งทางรถ ทางเรือ เข้าถึงวัดได้ทั้งสองทาง วัดตั้งอยู่ตรงคู้น้ำ ซึ่งตรงกับทางลมที่พัดผ่านพอดี จึงมีอากาศเย็นสบายเหมาะแก่การปฏิบัติธรรมหรือพักผ่อนทางวัดมีงานประจำปีในเดือนกุมภาพันธ์ (สัมภามณั พระอธิการประสมทรัพย์ ยุติโก เจ้าอาวาสวัดคู้กร่าง วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓)

อำเภอคลองเขื่อน
วัดคลองเขื่อน

วัดคลองเขื่อน ตั้งอยู่เลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๒๖ ไร่

อาณาเขต ทิศเหนือ จรดที่นายเชื้อ กลิ่นไม้ ทิศใต้ จรดที่นางทองใบ ดอกไม้ขาว ทิศตะวันออก จรดแม่น้ำบางปะกง ทิศตะวันตก จรดที่นายอำนวย มั่นคง มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๔ แปลง เนื้อที่ ๔๘ ไร่

อาคารเสนาสนะ ประกอบด้วย

อุโบสถ กว้าง ๗ เมตร ยาว ๑๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

หอสวดมนต์ กว้าง ๖ เมตร ยาว ๒๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ เป็นอาคารไม้

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๘ หลัง เป็นอาคารไม้ ๔ หลัง ครึ่งตึกครึ่งไม้ ๔ หลัง

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นอาคารไม้

ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน ๒ หลัง สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ๒ หลัง นอกจากนี้มีอาคารศาลาพักผ่อนริมน้ำ จำนวน ๖ หลัง

ปูชนียวัตถุ มีพระประธานประจำอุโบสถ

วัดคลองเขื่อน ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๐ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕

การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาสเท่าที่ทราบนาม คือ

รูปที่ ๑ พระครูรอด ถึง พ.ศ. ๒๔๘๓

รูปที่ ๒ พระครูวรธรรมกิจ พ.ศ. ๒๔๘๘

รูปที่ ๓ พระครูสถิต ธรรมาท เป็นเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน

จุดเด่นของวัดคลองเขื่อน คือ มีพระประธานที่เก่าแก่ที่พระอุโบสถ (สัมภามณ์ พระครูสถิต ธรรมาท เจ้าอาวาส เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๓)

ศูนย์กีฬา อเนกประสงค์และห้องเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วัดสามร่ม (จิโรตมาราม)

วัดสามร่ม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลบางเล่า อำเภอกลองเชื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๒๖ ไร่ ๑ งาน

อาณาเขต ทิศเหนือ จรดที่ดินเอกชน ทิศใต้ จรดแม่น้ำบางปะกง ทิศตะวันออก จรดโรงเรียนวัดสามร่ม ทิศตะวันตก จรดที่ดินเอกชน

อาคารเสนาสนะประกอบด้วย

อุโบสถ กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๓๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นครั้งแรกครั้งไม้

หอสวดมนต์ กว้าง ๑๔.๕๐ เมตร ยาว ๒๒.๕๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๓ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน ๑ หลัง

วัดสามร่ม (จิโรตมาราม) วัดสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๘ (ตามประวัติที่บอกเล่ากันมา) ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ครั้งแรกจำ พ.ศ. ไม่ได้ วิสุงคามสีมาครั้งสุดท้ายของอนุญาตมา พ.ศ. ๒๕๐๔ ทำการผูกพัทธสีมา พ.ศ. ๒๕๐๕ พระหล่อพระประธานในพระอุโบสถ อายุประมาณ ๑๐๐ ปีเศษ ใบเสมาอายุประมาณ ๑๐๐ ปี ปางรัตนโกสินทร์ สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๓ วัดได้จัดงานประจำปี เดือน ๓ ขึ้น ๑๒ ค่ำ (สัมภรณ์พระครูสุทธธรรมากร เจ้าคณะตำบล ชั้นเอก และเจ้าอาวาสวัดสามร่ม วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๓)

การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาสเท่าที่ทราบนาม คือ

รูปที่ ๑ พระแดง

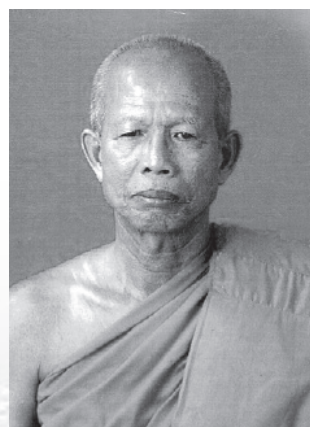
รูปที่ ๒ พระครูนิม

รูปที่ ๓ พระตั่วะ

รูปที่ ๔ พระครูหลิน

รูปที่ ๕ พระครูชวลิต

เจ้าอาวาสปัจจุบัน พระครูสุทธธรรมากร (เจ้าคณะตำบลชั้นเอก)

พระครูสุทธธรรมากร
เจ้าอาวาสวัดสามร่ม
องค์ปัจจุบัน
(เจ้าคณะตำบลชั้นเอก)

อำเภอกลองเชื่อน

แผนที่อำเภอกลองเชื่อน

วัดบ้านกล้วย (เกาะแก้วขวารีย์)

วัดบ้านกล้วย ตั้งอยู่เลขที่ ๔๘ บ้านกล้วย หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๒ ไร่ ๒ งาน ๗๖ ตารางวา อาณาเขต ทิศเหนือ จรดแม่น้ำบางปะกง ทิศใต้ จรดที่ดินเอกชน ทิศตะวันออก จรดคลองจ้อย ทิศตะวันตก จรดที่ดินเอกชน

อาคารเสนาสนะประกอบด้วย

อุโบสถ กว้าง ๗ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กทรงไทย
ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นอาคารไม้ทรงไทย
หอสวดมนต์ กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๗ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กทรงไทย
กุฏิสงฆ์ จำนวน ๕ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กทรงไทย สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒
ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน ๑ หลัง สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก
นอกจากนี้ยังมีศาลาท่าน้ำ ๔ หลัง

ปูชนียวัตถุ มีพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ นามหลวงพ่อชินศรี ๑ องค์ ขนาดหน้าตักกว้าง ๑.๕๐ เมตร สูง ๒.๑๕ เมตร ปางสมาธิ

โบราณวัตถุ มีมณฑป สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก กล้ายสอปโบราณ ได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘

วัดบ้านกล้วย ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐ มีประวัติเล่าสืบกันมาว่า ในสมัยแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อพระองค์ยังดำรงตำแหน่งพระราชอิสริยยศเป็นมกุฎราชกุมาร เมื่อครั้งบรรพชาเป็นสามเณร ได้ตามเสด็จพระสังฆราชเจ้าเสด็จตรวจการคณะสงฆ์มณฑลปราจีน ในปี พ.ศ. ๒๔๔๕ ได้เสด็จประทับพลับพลาวัดบ้านกล้วย ทรงตรัสว่าควรจะเรียกชื่อวัดว่า “วัดเกาะแก้วขวารีย์” เพราะมีแม่น้ำล้อมรอบ แต่ต่อมาประชาชนกลับเรียกชื่อวัดบ้านกล้วยตามเดิม พุทธศาสนิกชนได้ให้ความอุปถัมภ์บำรุงบูรณะซ่อมแซมเสนาสนะมาโดยตลอด วัดบ้านกล้วยมีชื่อเสียงด้านยาแผนโบราณ การต่อกระดูก การช่าง ตลอดจนการเจริญพุทธมนต์ทำนองสรภัญญะ ในสมัยก่อน บุคคลที่มีอุปการคุณต่อวัด คือ มรรคทายกแดง ณรงค์ประดิษฐ์ เป็นคหบดี ได้อุปถัมภ์บำรุงวัดมาโดยตลอด วัดบ้านกล้วยได้ประสบอัคคีภัย เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๐เพลิงได้เผาผลาญเสนาสนะต่างๆ ภายในวัดจนหมดสิ้น ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๔๐ พระครูธำรงสังขกิจ (จ่วน จิตวิโส) พร้อมด้วยพุทธศาสนิกชน ได้ร่วมใจกันก่อสร้างเสนาสนะเป็นกุฏิหมู่ทรงไทย ๕ หลัง มีหอสวดมนต์อยู่ตรงกลาง การก่อสร้างเสนาสนะสงฆ์แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๐ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๗ เมตร ยาว ๑๕ เมตร

การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาสเท่าที่ทราบนาม คือ

รูปที่ ๑ พระวัตร

รูปที่ ๒ พระเล็ก

รูปที่ ๓ พระผล (พระครูพุทธวิประศาสน์)

รูปที่ ๔ พระถิร พ.ศ. ๒๕๐๒ – ๒๕๐๘

รูปที่ ๕ พระครูธำรงค์สังฆกิจ (จ่วน จิตวิโส)
พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๕๕

รูปที่ ๖ พระอธิการจุมพล ดิสสเทโว เจ้าอาวาส
องค์ปัจจุบัน

การศึกษา มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม
เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐

สภาพปัจจุบัน

วัดบ้านกล้วย อยู่ระหว่างการดำเนินการขึ้นทะเบียน
โบราณสถาน มีสิ่งสำคัญคือ มณฑป ๑ หลัง

วัดบ้านกล้วย (เกาะแก้วชวารี) ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ
บางปะกงฝั่งขวาในหมู่บ้านพลับ ภายในวัดมีสิ่งสำคัญประกอบด้วย

มณฑป เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนรูปจัตุรัส หันหน้าไปทาง
ทิศตะวันออก หลังคาทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ช่อมนทับลดหลั่น ๓ ชั้น
ชั้นบนสุดเป็นหลังคาทรงจัตุรมุข หน้าบันทั้งสี่ด้านเป็นไม้กระดาน
ประดับตกแต่งด้วยเครื่องถ้วยเคลือบเขียนสี เพดานไม้ด้านนอก
อาคารโดยรอบมีร่องรอยการทำด้วยสีน้ำเงิน และประดับตกแต่ง
ด้วยเครื่องถ้วยชามเขียนสีเช่นเดียวกับปัจจุบัน หลังคามุงด้วย
สังกะสี มีสภาพชำรุดเสียหายผุพังเป็นสนิม และหลุดหายไป
เป็นจำนวนมาก ทำให้เครื่องไม้โครงหลังคาถูกแดดและฝนเกิดการ
เสียหายอย่างมาก ตัวอาคารมณฑปก่อด้วยอิฐฉาบปูน มักขัดผิว
ด้วยปูนดำแบบโบราณ มีประตูทางเข้า ๒ ช่อง ที่กึ่งกลางด้าน
ทิศตะวันออกและทิศตะวันตก กรอบประตูเป็นลายปูนปั้น
และถักออกไปสองข้าง เหนือกรอบประตูด้านหน้ามีตัวอักษรจีน
ติดอยู่ ภายในมณฑปพื้นปูด้วยกระเบื้องซีเมนต์เขียนสีสภาพชำรุด
เสียหายไปเป็นส่วนใหญ่ และมีฐานก่ออิฐถือปูนทรงสี่เหลี่ยม
ผืนผ้า ซึ่งสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นฐานรอยพระพุทธบาท มีสภาพ
ชำรุด ตัวอาคารมณฑปตั้งอยู่บนฐานสูงมีลานประทักษิณโดยรอบ
มีสภาพพังทลายเกือบหมด มีทางขึ้น ๒ ด้าน ตรงกับประตู
ทางเข้า ลักษณะบันไดขึ้นสองข้างมีคานพักตรงกลางช่องเข้าลาน

ประตักษิณสูงจากพื้นราบ ๑.๘๐ เมตร รอบมณฑปมีเจดีย์ที่
กึ่งกลางทั้ง ๔ ด้าน แต่ด้านทิศเหนือพังทลายไปแล้ว ลักษณะเป็น
เจดีย์ขนาดเล็กก่ออิฐถือปูนย่อมุมไม้สิบสอง ฐานเจดีย์เป็น
ฐานสิงห์ซ้อนกัน ๓ ชั้น รองรับบัวปากกระฉิง ซึ่งทำเป็นกลีบบัว
องครักษ์ย่อมุม มีซุ้มขนาดเล็กทางด้านทิศตะวันออกและ
ทิศตะวันตก ส่วนยอดเป็นบัวคลุมทับซ้อนกัน ๓ ชั้น ถัดขึ้นไป
เป็นปล้องไฉนและปลียอด รูปแบบศิลปะรัตนโกสินทร์

นอกจากนี้ ที่ศาลาวัด ได้มีรูปปั้นพระครูพุทธประสาท
(หลวงพ่อดล) หลวงพ่อถิร พระครูธำรงค์สังฆกิจ (จ่วน จิตวิโส)
ประดิษฐานให้ประชาชนกราบสักการะ นอกจากนี้ทางวัดกำลัง
ก่อสร้างวิหารที่ประดิษฐานหลวงพ่อบุญรอดชินราช และพระศิ
วาคาว่าจะเสร็จในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ (คุณจรินทร์
อุทาส รองประธานสภาวัฒนธรรม อำเภอคลองเขื่อน จังหวัด
ฉะเชิงเทรา ผู้ให้สัมภาษณ์)

พระอธิการจุมพล ดิสสเทโว เจ้าอาวาสวัดบ้านกล้วย
องค์ปัจจุบัน

คุณจรินทร์ อุทาส รองประธานสภาวัฒนธรรม
อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัดดอนสนาม ตั้งอยู่เลขที่ ๑๐ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางโรง อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๒๔ ไร่ ๓ งาน ๔๘ ตารางวา

อาณาเขต ทิศเหนือ จรดที่ดินนางทองคำ แสดงโสกถนน ทิศใต้ จรดที่ดินนายสายหยุด นางทวย จันทมาลา ทิศตะวันออก จรดคลองชลประทาน ทิศตะวันตก จรดที่ดินนายสายหยุด นางทวย จันทมาลา

อาคารเสนาสนะประกอบด้วย

อุโบสถ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ ๒ ชั้น

หอสวดมนต์ กว้าง ๑๑ เมตร ยาว ๒๑ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ เป็นอาคารไม้

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๘ หลัง เป็นอาคารไม้ ๕ หลัง ครึ่งตึกครึ่งไม้ ๓ หลัง

วิหาร กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑๖ เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๖ เมตร ยาว ๓๑ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นอาคารไม้ชั้นเดียว

ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน ๑ หลัง สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ยังมีอาคารเสนาสนะต่าง ๆ ดังนี้ คือ โรงครัว ๑ หลัง สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ ศาลาพักร้อน ๑ หลัง หอระฆัง ๑ หลัง และฌาปนสถาน ๑ หลัง

ปูชนียวัตถุ มีพระประธานประจำอุโบสถ หล่อด้วยทองสำริด ขนาดหน้าตักกว้าง ๕๒ นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑

วัดดอนสนาม ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๑ นายช่วย พยนต์เลิศ และญาติ ๆ ได้ร่วมกันสร้างวัดนี้ขึ้น โดยมีเหตุมาจากการที่ นายช่วย ได้สร้างสถานที่เผาศพ (โรงทิม) ขึ้นที่ข้างบ้านของตนเอง เพื่อใช้เป็นที่ฌาปนกิจศพของมารดา หลังจากเสร็จงานศพแล้ว จึงคิดว่าควรรื้อไม่ไปสร้างเป็นวัดขึ้น เนื่องจากแถบ

บริเวณนั้นยังไม่มีวัดสำหรับบำเพ็ญบุญของชาวบ้าน จึงได้รื้อสถานที่เผาศพไปสร้างเสนาสนะขึ้นในที่ดินว่างเปล่า เรียกชื่อวัดราษฎร์ประชุมชน ชาวบ้านไม่นิยมเรียก แต่เรียกว่าวัดดอนสนาม เนื่องจากที่สร้างวัดมีลักษณะเป็นพื้นที่ดอน และเป็นที่สนามเลี้ยงสัตว์ของชาวบ้านในแถบนั้น ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๖ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๑๘ เมตร

การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาส เท่าที่ทราบนาม คือ

รูปที่ ๑ พระอธิการฐ พ.ศ. ๒๔๓๑ – ๒๔๔๐

รูปที่ ๒ พระอธิการบุญ พ.ศ. ๒๔๔๐ – ๒๔๔๕

รูปที่ ๓ พระอธิการหนู พ.ศ. ๒๔๔๕ – ๒๔๕๒

รูปที่ ๔ พระอธิการขุน พ.ศ. ๒๔๕๒ – ๒๔๗๐

รูปที่ ๕ พระอธิการปัด บุราคร พ.ศ. ๒๔๗๐ – ๒๔๘๗

รูปที่ ๖ พระครูมนัส ภูมิสิริ พ.ศ. ๒๔๘๗ – ๒๕๑๒

รูปที่ ๗ พระครูบุญชวน วชิโร พ.ศ. ๒๕๑๒

รูปที่ ๘ พระครูจันทสาร โกวิท เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน

การศึกษา มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ ปัจจุบันมีพระครูจันทสาร โกวิท เป็นเจ้าอาวาส จุดเด่นของวัดมีพระประธานปางสุโขทัย และพระอุโบสถแบบโบราณ ที่ใช้ไม้สลักในการก่อสร้าง

พระครูจันทสาร โกวิท เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน ได้เป็นผู้สร้างรูปปั้นพระอธิการปัด บุราคร อดีตเจ้าอาวาสวัดดอนสนามแบบยืนถือไม้เท้าอยู่ในศาลาปฏิบัติธรรม ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้สร้างรูปปั้นพระอธิการปัด บุราคร แบบนั่ง ประดิษฐานที่ศาลาเพื่อให้ประชาชนได้กราบสักการะ

นอกจากนี้ในศาลายังมีรูปปั้นรัชกาลที่ ๕ และพระพิฆเนศปางต่าง ๆ เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันเน้นในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและการปฏิบัติธรรม โดยได้จัดให้มีการบวชชีพรามณ์ การบวชเณรภาคฤดูร้อนในเทศกาลต่าง ๆ มานานกว่า ๑๐ ปี

โดยเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ กรมศาสนาได้ประกาศให้วัดเป็นสำนักปฏิบัติธรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา แห่งที่ ๓๐ (สัมภรณ์พระครูจันทสาร โกวิท เจ้าอาวาสวัดดอนสนาม วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓)

พระครูจันทสาร โกวิท เจ้าอาวาสวัดดอนสนาม องค์ปัจจุบัน

วัดบางโรง ตั้งอยู่เลขที่ ๘๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโรง อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๑๓ ไร่ ๒ งาน ๒ ตารางวา

อาณาเขต ทิศเหนือ จรดที่ดินของประชาชน ทิศใต้ จรดโรงเรียน ทิศตะวันออก จรดแม่น้ำบางปะกง ทิศตะวันตก จรดถนนชลประทาน

อาคารเสนาสนะประกอบด้วย

อุโบสถ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

๒๔ ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๖ เมตร

สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก หอสวดมนต์ กว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นอาคารไม้

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๓ หลัง เป็นอาคารไม้

วิหาร กว้าง ๖ เมตร ยาว ๒๔ เมตร

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ยังมีอาคารเสนาสนะต่าง ๆ ดังนี้ คือ ศาลาท่าน้ำ ๔ หลัง ฌาปนสถาน ๑ หลัง

ปูชนียวัตถุ มีพระประธานประจำอุโบสถ ๑ องค์ และศาลหลวงปู่ดำ

การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาสเท่าที่ทราบนาม คือ

รูปที่ ๑ พระลพ

รูปที่ ๒ พระเจียน

รูปที่ ๓ พระชัย

รูปที่ ๔ พระเปลื้อง

รูปที่ ๕ พระเทียม

รูปที่ ๖ พระครูวรปัญญาภรณ์ พ.ศ. ๒๔๙๗ – ๒๕๓๖

รูปที่ ๗ พระครูสุทธาธิชาภิวัฒน์ พ.ศ. ๒๕๓๖

รูปที่ ๘ พระครูกิตติสุทธาภิวัฒน์ เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน

วัดบางโรง ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๖ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๔ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร

วัดบางตลาด

วัดบางตลาด ตั้งอยู่เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลบางตลาด อำเภอกลองเชื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๑๗ ไร่ ๒ งาน ๖๗ ตารางวา

อาณาเขต ทิศเหนือ จรดสวนเกษตร ทิศใต้ จรดโรงเรียน วัดบางตลาด ทิศตะวันออก จรดแม่น้ำบางปะกง ทิศตะวันตก จรดถนน

อาคารเสนาสนะประกอบด้วย

อุโบสถ กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๒๘ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๒๘ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นอาคารไม้ทรงไทยทั้งหลัง

ปูชนียวัตถุ มีพระประธานประจำอุโบสถ

วัดบางตลาด ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๕ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร เดิมชื่อวัดย่านตลาด ตั้งอยู่ที่คลองควายเขาหัก ต่อมาเมื่อเกิดภัยธรรมชาติหลายครั้ง อดีตเจ้าอาวาสพร้อมกับประชาชนเห็นความไม่สะดวกจึงทำการโยกย้ายสถานที่ก่อสร้างวัดใหม่หลายแห่งแต่ไม่มีหลักฐานแน่ชัด (ที่เก่านั้นเรียกว่าวัดร้าง ปัจจุบันนี้คือสถานที่ตั้งโรงเรียนประชาบาลราษฎรบุญด) ต่อมาเมื่อมีนายจันทร์ มีจิตศรัทธาถวายที่ดินสร้างวัด

และเปลี่ยนชื่อเป็นวัดบางตลาด ตั้งอยู่เลขที่ ๑ หมู่ ๕ ตำบลบางตลาด เป็นรากฐานมั่นคงจนถึงปัจจุบันนี้

อนึ่งเจ้าอาวาสรูปแรกของวัดนี้ท่านจะปกครองวัดนี้มาตั้งแต่เมื่อไหร่ ก็ไม่สามารถทราบได้ ต่อมาพระเงา (หลวงพ่องา) พร้อมด้วยญาติโยมสาธุชนได้ทำการสร้างพระอุโบสถ และได้ทำการผูกพัทธสีมาฝังลูกนิมิต เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๒ และได้ก่อสร้างศาสนสถานวัดบุญรณปฏิสังขรณ์เป็นลำดับสืบต่อกันมา

รายนามเจ้าอาวาสวัดบางตลาด

พระอาจารย์เงา พ.ศ. ๒๔๔๗ – ๒๔๖๐

พระอาจารย์นุ่ม พ.ศ. ๒๔๖๐ – ๒๔๘๘

พระครูพิศาลธรรมวิมล (กลิ้ง เดชธมฺโม)

พ.ศ. ๒๔๘๘ – ๒๕๓๕

พระสังฆรักษ์ประเสริฐ ปกสุตโร พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๔๓

พระปลัดภักตร์ (น้อง) จิตตปัญญาบุญ

พ.ศ. ๒๕๔๓ – ปัจจุบัน

(สัมภาษณ์ พระปลัดภักตร์ (น้อง) จิตตปัญญาบุญ วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗)

ประวัติศาสตร่อนุสรณ์สถาน ร.๕ วัดบางตลาด สร้างขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยพระปลัดภักตร์ (น้อง) จิตตปัญญาบุญ เจ้าอาวาส พร้อมด้วยคณะสงฆ์ และคณะศรัทธาสาธุชน ได้ทำพิธีเททองหล่อพระบรมรูป ร.๕ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และทำการก่อสร้างอนุสรณ์สถานเป็นลำดับสืบต่อมา และมีพิธีสมโภชอัญเชิญพระบรมรูป ร.๕ ขึ้นเสด็จประทับบนอนุสรณ์สถานเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ชาวบ้านตำบลบางตลาดว่า ครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.๕) ทรงเสด็จประพาสทรงเรือพระที่นั่งมอเตอรืเสด็จทอดพระเนตรแหล่งโบราณสถานมณฑลปราจีน ล่องตามลำน้ำบางปะกง เมื่อเวลาประมาณ ๑๐ โมงเช้า ได้ทรงแวะเสวยพระกระยาหารที่วัดบางตลาดแห่งนี้ ดังจดหมายเหตุพระราชกิจรายวัน ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

จ.ศ. ๑๒๖๕ (พ.ศ. ๒๔๕๐) คัดเฉพาะส่วนสำคัญควรทราบ ดังนี้

วัน๑๔ค่ำ ปีวอกสัณฤศศก จุลศักราช ๑๒๗๐ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๑๒๗๐ เนื่องด้วยการเสด็จในครั้งนี้ ต่อมาให้พระราชทานเครื่องสังเค็ดไว้ที่วัดบางตลาด เช่น บาตร ปิ่นโต ตาลปัตร เรือสำปั้น กล่องหมากบุญหรี โฉมใส่ข้าว กาน้ำ กระจง

เพื่อเป็นที่ระลึกว่าได้ทรงผ่านมาหรือทรงแวะปฏิบัติราชกิจที่นั่น ในปัจจุบันเครื่องสังเ็ดพระราชทาน ทางวัดบางตลาดได้เก็บดูแลรักษาไว้ที่วัดเป็นอย่างดี

พระคาถาบูชา ร.๕

นะสยัมมินทรโท วัระระจิตติ พุทะสังมิ

อิติ อะระหัง สะหัสสะกายัง

วัระสังพุทฺธ นโมพุทฺธายะ

๒๖

นอกจากนี้ วัดได้จัดงานประจำปีในกลางเดือน ๔ ขึ้น ๑๓-๑๕ ค่ำ โดยในงานประจำปีเจ้าอาวาสได้นำเครื่องสังเ็ดของรัชกาลที่ ๕ มาจัดแสดงให้ประชาชนกราบสักการะเพื่อความเป็นสิริมงคล

วัดก้อนแก้ว

วัดก้อนแก้ว ตั้งอยู่เลขที่ ๗๕ บ้านก้อนแก้ว หมู่ที่ ๔ ตำบลก้อนแก้ว อำเภอกลองเชื่อน (แยกมาจากอำเภอบางคล้า) จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๒๑ ไร่ ๒๑ งาน ๕๒ ตารางวา

อาณาเขต ทิศเหนือประมาณ ๖ เส้น ๑๗ วา ๒ ศอก จรดที่ดินนายสมาน นิลชัง ทิศใต้ประมาณ ๗ เส้น ๕ วา ๑ ศอก จรดโรงเรียนประชาบาล ทิศตะวันออก ประมาณ ๒ เส้น ๑๔ วา ๒ ศอก จรดที่ดินนายพ่อง นิลทรัพย์ ทิศตะวันตกประมาณ ๗ เส้น ๕ วา ๑ ศอก จรดคลองเข้

อาคารเสนาสนะ ประกอบด้วย

อุโบสถ กว้าง ๗ เมตร ยาว ๒๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๖ เมตร ยาว ๓๘ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

หอสวดมนต์ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นอาคารไม้

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๕ หลัง เป็นอาคารไม้

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๓๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นอาคารไม้

วัดก้อนแก้ว ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๖๐ เมตร

การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาสเท่าที่ทราบนาม คือ

รูปที่ ๑ พระอธิการชุ่ม นิลชัง พ.ศ. ๒๔๕๗ - ๒๔๗๘

รูปที่ ๒ พระครูสุวรรณศีลาจารย์ (หลวงพ่อดอง คงครุฑโน) พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๕๒๖

รูปที่ ๓ พระครูเพชร พลบุญโญ พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๓๑

รูปที่ ๔ พระครูโสภณธรรมคุณ (ชำนานู นิมะเจริญ) พ.ศ. ๒๕๓๑ ถึงปัจจุบัน

ศูนย์ข้อมูล: วัดก้อนแก้ว, อำเภอคลองเขื่อน, จังหวัดฉะเชิงเทรา

อำเภอกลองเชื่อน

แผนที่วัดก้อนแก้ว

การคมนาคม มีถนนลาดยาง บนคันกันน้ำของชลประทานจากจังหวัด ถึงตำบลบางขนาก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว ถนนสายนี้ผ่านวัดก้อนแก้ว โดยวัดอยู่ห่างจากจังหวัดประมาณ ๑๐ กิโลเมตร มีถนนลาดยางจากอำเภอบางคล้า มีสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง ตรงวัดบางตลาด ถึงวัดก้อนแก้วระยะทาง ๑๒ กิโลเมตร มีรถโดยสารสองแถวแล่นระหว่างท่ารถขนส่งฉะเชิงเทรา ถึงวัดประจำวังผ่านวัดก้อนแก้ว

ประวัติของวัดก้อนแก้ว สร้างในราว พ.ศ. ๒๔๕๗ โดยการริเริ่มของท่านพระครูนนทศีลาจารย์ (หลวงพ่อดอง) ซึ่งในสมัยนั้นท่านดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าคณะตำบลหัวสวน และเป็นเจ้าอาวาสวัดสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา และยังเป็นเกจิอาจารย์ผู้มีชื่อเสียงในกลุ่มน้ำบางปะกง ตำบลก้อนแก้วเดิมอยู่ในเขตปกครองของอำเภอบางคล้า สภาพภูมิประเทศของตำบลกันดาร มีทุ่งนาและหนองน้ำขนาดใหญ่อยู่มากมาย เขตตำบลทิศเหนือติดกับตำบลบางโรง ทิศตะวันออกติดกับตำบลบางตลาด ทิศตะวันตกติดกับตำบลบางแก้ว การติดต่อกับอำเภอบางคล้า ต้องเดินเท้าประมาณ ๔ กิโลเมตร เพื่อลงเรือโดยสารที่วัดบางตลาด หากจะไปยังตัวจังหวัด จะต้องเดินเท้าไปลงเรือที่บริเวณปากคลองบางเล่า หรือปากคลองบางแก้ว หรือเดินเท้าเป็นระยะทาง ๑๒ กิโลเมตร การสัญจรทางเรือจะต้องอาศัยลำคลองบางเล่า แต่ต้องเป็นระยะเวลาที่น้ำขึ้นเต็มคลองเท่านั้น ด้วยสภาพที่ทุรกันดารดังกล่าวประกอบด้วยในตำบลนี้ยังไม่มีวัด อีกทั้งพื้นเพเดิมของหลวงพ่อดองเป็นชาวตำบลบางแก้ว ท่านจึงได้ชักชวนบรรดาญาติ และคหบดีของตำบลก้อนแก้ว ได้แก กำนันทอง รุ่งสะอาด นายทรัพย์ นิมะเจริญ (บิดาของนายหรั่ง นายเพื่อน นิมะเจริญ ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินจำนวน ๑๘ ไร่ ๒ งาน ที่ดินแปลงนี้ได้ทำการแยกโฉนดและโอนเป็นกรรมสิทธิ์ของวัดก้อนแก้ว ตามบันทึกการโอน เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๓๑ หลังจากที่ดินตกเป็นกรรมสิทธิ์ของนายพ่อง นิมะเจริญ (นิลชัง) นายเชย บุญนวม ต่อมาได้รับแต่งตั้งเป็นมรรคทายกคนแรกของวัดก้อนแก้ว นายจู จูเจริญ คหบดีตำบลก้อนแก้ว

ทางวัดมีงานประจำปีเดือนกุมภาพันธ์ แรม ๑ ค่ำ ถึง แรม ๒ ค่ำ เดือน ๓

วัดเทวราชาราม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๒๐ ไร่ ๑ งาน ๓๐ ตารางวา โฉนดที่ดิน เลขที่ ๘๖๓๕ , ๘๕๖๕

อาณาเขต ทิศเหนือ จรดโรงเรียนโสภณประสาทเทวราชรักษ์ ทิศใต้ จรดคลองสาธารณะ ทิศตะวันออก จรดถนนลาดยาง ทิศตะวันตก จรดที่นาชาวบ้าน มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๑ แปลง เนื้อที่ ๓๒ ไร่ ๒ งาน ๕ ตารางวา

อาคารเสนาสนะประกอบด้วย

อุโบสถ กว้าง ๖.๕๐ เมตร ยาว ๑๐.๕๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๖ เมตร ยาว ๒๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นอาคารไม้

หอสวดมนต์ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๒.๑๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอาคารคอนกรีต ๒ ชั้น

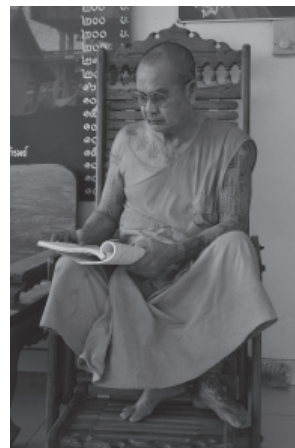
กุฏิสงฆ์ จำนวน ๔ หลัง เป็นอาคารไม้ ๑ หลัง ครึ่งตึกครึ่งไม้ ๑ หลัง และตึก ๒ หลัง ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๑๓ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นอาคารคอนกรีต

วัดเทวราชาราม ตั้งเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ เริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยมีนายจำรัส นางแมน เทวราช ได้ถวายที่ดินตั้งวัด จำนวน ๒๐ ไร่ ๑ งาน ๓๐ ตารางวา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๓๐ เมตร ยาว ๖๐ เมตร

การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาส คือ พระครูวิโรจน์ถาวรกิจ และเจ้าอาวาสปัจจุบัน คือ พระครูภัททปัญญาทร

การศึกษา มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕

พระครูภัททปัญญาทร
เจ้าอาวาสวัดเทวราชาราม
องค์ปัจจุบัน

จำพวกคดของเขื่อน

ປູນີຍວັຕູ ມີ

๑. พระพุทธรูปสลักจาก หินขัด กว้าง ๓๖ นิ้ว จำนวน ๓ องค์

๒. พระพุทธรูปชินราชจำลอง ขนาดหน้าตักกว้าง ๕๕ นิ้ว
๒ องค์

๓. พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร ขนาดหน้าตักกว้าง
๒๕ นิ้ว ๒ องค์

๔. หลวงพ่อวัดบ้านแหลม ขนาดหน้าตักกว้าง ๒๕ นิ้ว

๕. หลวงพ่อโต ขนาดหน้าตักกว้าง ๒๕ นิ้ว ๑ องค์
๖. หลวงพ่อวัดไร่ขิง ขนาดหน้าตักกว้าง ๓๒ นิ้ว

๑ องค์

๗. หลวงพ่อวัดเขาตะเครา ขนาดหน้าตักกว้าง ๓๒ นิ้ว

๑ องค์

๘. พระสมเด็จพระปิตุลาจารย์โต พรหมรังษี ขนาดหน้าตัก

กว้าง ๓๒ นิ้ว ๑ องค์กร

อำเภอคลองเขื่อน
และได้จัดพิธีเปิดการ สมัย.....

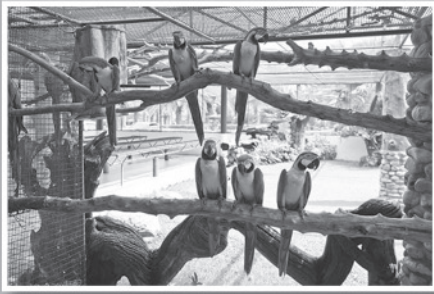
วัดวังขอน ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ ผู้บริจาคที่ดินให้
สร้างวัดและเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง คือ นายเที่ยง ฤกษ์ศิริ
ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม
พ.ศ. ๒๕๔๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๓๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร
การบริหารและการปกครอง มีเจ้าอาวาสเท่าที่
ทราบนาม คือ

รูปที่ ๑ พระทองเจือ พ.ศ. ๒๕๒๓ – ๒๕๓๗

รูปที่ ๒ พระจ้อย วุฑฒิกโก พ.ศ. ๒๕๓๗

รูปที่ ๓ พระสุชาติ ปะวโร รักษาการเจ้าอาวาสวัดวังขอน

ประวัติพระครูสุวรรณคีตาจารย์ (หลวงพ่อท๑๑)

ประวัติพระครูสุวรรณศีลาจาร (หลวงพ่อทอง)

หลวงพ่อทอง คงครตโน เกิดเมื่อวันจันทร์ แรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๘ ปีเถาะ (ตรงกับเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๓๔) ชื่อบิดาตามที่ปรากฏในหนังสือเดินทาง หรือพาสปอร์ต ชื่อนายมิ่ง มารดาชื่อเอียง ท่านมีพี่สาว ๑ คน มารดาเสียชีวิตตั้งแต่ท่านยังเป็นเด็ก ชีวิตในวัยเด็กจึงอยู่ในความดูแลของพี่สาว บ้านที่ท่านเกิดอยู่ติดกับกำแพงพระมหาราชวังของกษัตริย์กรุงกัมพูชา ในวัยเด็กท่านได้เล่าเรียนการอ่านเขียนอักษรขอมกับสมเด็จพระสังฆราชแห่งกรุงกัมพูชา ซึ่งเป็นพระสงฆ์ในภิกขุธรรมยุติ วัดที่ท่านเล่าเรียนอักษรขอมคือวัดพนมเปญ ซึ่งตั้งอยู่ใจกลางเมืองหลวงในปัจจุบัน

เหตุที่หลวงพ่อทองเดินทางเข้ามายังเมืองไทย ท่านเล่าว่าหลังจากเสร็จกิจธุระ ท่านเพื่อนของท่านได้ชักชวนมาเที่ยวยังเมืองกัมปอตซึ่งเป็นเมืองท่าเรือที่สำคัญของกัมพูชาในสมัยนั้น เป็นเมืองที่มีความเจริญ มีเรือสินค้าที่มาจากประเทศจีน เวียดนาม จอดแวะถ่ายสินค้าเป็นจำนวนมาก และยังเป็นสถานที่ตั้งของกงสุลฝรั่งเศส (ในสมัยนั้นกัมพูชาตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศฝรั่งเศส) ประชาชนทั้งที่เป็นชาวกัมพูชาและต่างชาตินิยมเข้าหรือออกจากประเทศกัมพูชาจะต้องได้รับอนุญาตจากสถานกงสุลฝรั่งเศสก่อน จึงจะเข้าออกประเทศกัมพูชาได้ ท่านจึงขออนุญาตจากบิดาและพี่สาวมาเที่ยวยังเมืองกัมปอต เมื่อบิดาอนุญาตพี่สาวของท่านจึงได้มอบเงินให้กับท่านจำนวนหนึ่ง พร้อมกับทองคำอีกหนึ่งกระปุกสำหรับเป็นค่าใช้จ่าย ท่านจึงลงเรือโดยสารจากพนมเปญ ล่องมาตามลำแม่น้ำโขงประมาณ ๒ วันจึงถึงเมืองกัมปอต ท่านเล่าว่าวันที่ท่านออกเดินทางจากกรุงพนมเปญนั้นท่านมีอายุประมาณ ๒๘ ปี ท่านท่องเที่ยวชมบ้านเมืองอยู่ประมาณ ๕ - ๖ วัน เรือที่ท่านโดยสารมาจะเดินทางกลับเมืองพนมเปญ เผอิญเพื่อนของท่านที่มาด้วยกันได้ไปทำหนังสือเดินทาง เพื่อจะเข้ามาในประเทศไทย แต่มีเงินไม่พอที่จะชำระเป็นค่าโดยสารจึงได้นำหนังสือเดินทางที่กำกับสถานกงสุลฝรั่งเศสมาให้ท่าน ตอนแรกท่านบอกว่าไม่คิดที่จะมาเมืองไทย เพราะเป็นห่วงพ่อและพี่สาว แต่เห็นว่ายังไม่ถึงฤดูหนาว ประกอบกับคิดว่าจะมาเที่ยวเมืองไทยสักระยะหนึ่งแล้วก็จะเดินทางกลับกัมพูชา ท่านจึงไปถ่ายรูปเพื่อเปลี่ยนกับรูปของเพื่อนของท่าน แต่ไม่สามารถเปลี่ยนข้อความใน

หนังสือเดินทางได้ จึงทำให้ท่านจำเป็นต้องใช้ชื่อ นายทอง นามสกุล เนรมิต รวมทั้งชื่อบิดาที่ชื่อ มิ่ง และมารดาชื่อเอียงตามหนังสือเดินทางตั้งแต่นั้นมา จากหลักฐานในหนังสือเดินทางท่านออกเดินทางจากเมืองกัมปอต เมื่อ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๓ (๑๙๒๐) เมื่อเดินทางมาถึงประเทศไทยด้วยท่านพูดภาษาไทยไม่ได้ท่านจึงต้องไปอาศัยอยู่กับชาวเขมรที่ปลูกบ้านเรือนอยู่บริเวณปากคลองสามปลื้ม ที่ชุมชนชาวเขมรแห่งนี้ส่วนใหญ่เป็นชาวเขมรที่เดินทางมาจากกรุงพนมเปญ จึงรู้จักหลวงพ่อกว่เป็นลูกของหมอยาประจำราชสำนัก เมื่อเกิดเจ็บไข้จึงขอให้ท่านช่วยรักษา ชื่อเสียงของท่านจึงเป็นที่รู้จักในชุมชนย่านนั้น ตลอดจนกุลิชาวไทยและชาวจีนที่อยากจนก็มาขอการรักษาจากท่าน ท่านเล่าว่าได้ฝึกหัดพูดภาษาไทยกับคนใช้ของท่าน พอที่จะถามถนนหนทางในกรุงเทพฯ ได้ ท่านเที่ยวชมบ้านเมืองอยู่ประมาณเกือบ ๒ เดือน จึงเตรียมตัวที่จะเดินทางกลับกรุงพนมเปญ แต่เกิดการเปลี่ยนแปลงระหว่างกษัตริย์เกิดขึ้นในกัมพูชา มีการปล้นสดมภ์เรือสินค้าที่จะเข้าเทียบท่าเมืองกัมปอต ทำให้เรือสินค้าที่มาจากจีนและเวียดนามไม่แวะจอดยังเมืองกัมปอต ในช่วงนี้ท่านเล่าว่าเงินทองที่มีติดตัวมาลดน้อยลงเหลือเพียงค่าโดยสารเรือและค่าใช้จ่ายอีกเพียงเล็กน้อย ระหว่างที่รอให้เหตุการณ์ทางกรุงพนมเปญสงบลงนี้ท่านได้ตัดสินใจที่จะบวชเป็นพระที่วัดของชาวกัมพูชาสร้างขึ้น มีพระในภิกขุธรรมยุติที่นิมนต์มาจากกรุงพนมเปญเป็นเจ้าอาวาส (ปัจจุบันไม่มีวัดนี้ตรงบริเวณปากคลองสามปลื้ม) ท่านเล่าว่าการที่ตัดสินใจบวชเป็นพระก็เพื่อที่จะได้ฝึกหัดพูดภาษาไทยรวมทั้งการเขียนให้คล่องเพื่อที่จะได้ออกไปเป็นลูกจ้างตามร้านขายยาสมุนไพรที่มีอยู่หลายร้านแถวบางลำพู และเทเวศน์ ในช่วงที่บวชเป็นพระท่านได้ทราบข่าวว่าบิดาของท่านได้ถึงแก่กรรม รวมทั้งพี่สาวของท่านก็มีครอบครัวกับคนในย่านพนมเปญจากชาวกัมพูชาที่เดินทางผ่านเข้ามาทางปอยเปต (ผู้เขียนเคยสงสัยและสอบถามหลวงพ่อกว่ว่า ทำไมหลวงพ่อกว่ไม่เดินทางกลับพนมเปญทางด่านปอยเปต ท่านบอกว่าการเดินทางผ่านทางด่านปอยเปตนี้ไม่สะดวก ภูมิประเทศเป็นป่าเขา ต้องรวมกลุ่มเป็นกองคาราวาน มีหัวหน้ากำกับ ไข้ระยะเวลานานหลายเดือน ไม่สะดวกเท่ากับเดินทางทางเรือ) เมื่อทราบข่าวคราวจากทางบ้าน ท่านจึงตัดสินใจอยู่ในเพศบรรพชิต ต่อมาท่านได้รู้จักกับเจ้าพระยาท่านหนึ่งที่มีเชื้อสายเขมรและมีร้านขายยาอยู่ที่เทเวศน์ พระยาท่านนี้จะมาทำบุญที่ท่านพำนักอยู่ทุกวันพระ ๑๕ ค่ำ เมื่อทราบจากเจ้าอาวาสวัดว่าหลวงพ่อกว่มีความรู้ทางด้านยาสมุนไพร และเก่งในการออกไปเทียบยารักษาโรค พระยาท่านนี้จึงได้ชักชวนท่านให้มาทำงานในร้านโดยมอบตำแหน่งผู้จัดการร้านขายยาให้ ท่านบอกว่าที่ร้านขายยาแห่งนี้ต่อมามีผู้คนเข้ามาสั่งยาเป็นจำนวนมากทำให้ต้องเพิ่มลูกจ้างเกือบ ๒๐ คน ท่านมีหน้าที่ออกไปเทียบยาให้กับคนไข้หลังจากที่สอบถามอาการที่ป่วยเป็นโรค ส่วนใหญ่คนไข้ของท่านจะหาย จึงทำให้มีลูกค้ามากมาย ต่อมาพระยาที่เป็นเจ้าของร้านจึงขึ้นเงินเดือนให้กับท่านถึงเดือนละ ๓ ชั่ง ซึ่งนับว่าสูงมากในยุคนั้น ในช่วงนี้หลวงพ่อกว่เล่าว่า

ท่านได้รู้จักกับหมอมิ ซึ่งในยุคนั้นหมอมิเดินเร่ขายยานต์ดู หมอเปลี่ยน หมอมิมักแวะเข้ามาคุยกับท่านเมื่อเดินผ่านหน้าร้านขายยาของท่าน ท่านได้แนะนำถึงกลิ่นยานต์ดูหมอมิเปลี่ยนกับ หมอมิว่า ยานต์ดูของหมอมิเปลี่ยนต้องเพิ่มด้วยอะไรบ้าง และแนะนำให้หมอมิลองหัดผสมด้วยยานต์ดูใหม่ หมอมิจึงได้นำคำแนะนำของท่านไปลองทำดูจนปรากฏว่ามีลูกค้าที่ติดใจในกลิ่น นิยมใช้ยานต์ดูหมอมิมาจนกระทั่งทุกวันนี้ หลวงพ่อทองทำงานในร้านขายยาที่ทะเลสาบประมาณ ๓-๔ ปี ราวปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๓ เกิดน้ำท่วมใหญ่เมืองกรุงเทพฯ บริเวณร้านขายยาของท่านก็ถูกน้ำท่วมด้วย ท่านเล่าว่าในช่วงน้ำท่วมกรุงเทพฯ ตัวของท่านเกิดเป็นโรคเท้าบวม เพราะแพ้น้ำซีเมนต์ที่ปูพื้นร้านขายยา ตามวิธีการรักษาแบบแผนโบราณท่านบอกว่าจะต้องหาพื้นดินที่แห้งๆ เทียบรักษาจึงจะแก้ไขโรคนี้นี้ได้ เดิมท่านตั้งใจจะขึ้นรถไฟไปยังอำเภอภาษี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพราะที่นั่นน้ำไม่ท่วม เผอิญมีพระชาวเขมรองค์หนึ่งมาเยี่ยมญาติที่ชุมชนชาวเขมร บอกท่านว่าวัดที่พระองค์นี้พักอยู่น้ำไม่ท่วม หลวงพ่อจึงตัดสินใจเดินทางมากับพระองค์นี้ วัดที่พระภิกษุองค์นี้พักอยู่ คือ วัดใหม่ขุนสมาน หรือวัดสมานรัตนารามในปัจจุบัน จังหวัดฉะเชิงเทรา การที่หลวงพ่อกับพระภิกษุองค์นี้ไม่ชอบอยู่เฉย ๆ เมื่อมาพักก็หาทำอยู่ ที่วัดนี้ท่านได้ช่วยทำงานต่าง ๆ ภายในวัด รวมทั้งคอยยกสำรับให้กับบรรดาอุบาสก อุบาสิกา ที่มาทำบุญในวันพระ บางครั้งเมื่อท่านเหล่านี้เกิดเจ็บไข้ได้ป่วยท่านก็ออกไปเฝ้าพยาบาลให้โดยไม่คิดค่ารักษาแต่อย่างใด จึงทำให้ท่านเป็นที่รักใคร่ของเหล่าอุบาสก อุบาสิกา ที่มาทำบุญถือศีลที่วัดแห่งนี้ ในจำนวนท่านเหล่านี้มีอุบาสิกาคนหนึ่งชื่อเฟื่อง (มารดาของหมอแสง ไข่แสง) มีความนิยมชมชอบในนิสัยของหลวงพ่ทองจึงชักชวนท่านให้อุปสมบทโดยรับจะเป็นโยมอุปัฏฐากให้ เดิมทีท่านเล่าว่าท่านเตรียมตัวที่จะเดินทางกลับกรุงเทพฯ เพื่อลงเรือกลับกรุงพนมเปญซึ่งเหตุการณ์สงบปกติลงแล้ว แต่อุบาสิกาเฟื่องอ้อนวอนให้บวชอีกหลายครั้ง ในที่สุดท่านจึงตัดสินใจบวช อุบาสิกาเฟื่องจึงพาท่านเข้าพบกับเจ้าอาวาสวัดเจ้าอาวาสบอกว่าไม่สามารถบวชให้ได้เพราะเคยบวชมาแล้วขัดต่อระเบียบของนิกายธรรมยุติ อุบาสิกาเฟื่องจึงพาท่านไปขอบวชที่วัดจุกเขื่อน ซึ่งมีพระอธิการแสงเป็นเจ้าอาวาส หลวงพ่ทองจึงบวชเป็นพระภิกษุอีกครั้งในนิกายมหานิกาย ณ วัดจุกเขื่อน ตำบลจุกเขื่อน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ โดยมีพระครูคณานุกิจจารย์ วัดสายชล ณ รั้งสี เป็นพระอุปัชฌาย์ พระสมุห์เหลี่ยม วัดสัมปทวน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระอธิการแสง วัดจุกเขื่อน เป็นพระอนุศาสนาจารย์ หลวงพ่ทองได้รับฉายาทางพระว่า คงครตโน ในพรรษาแรกมีพระที่บวชในพรรษาเดียวกับหลวงพ่ทอง ซึ่งในเวลาต่อมาพระเหล่านี้ได้ร่วมออกธุดงค์ร่วมกับหลวงพ่ทองคือ พระภิกษุผาด ซึ่งเป็นญาติกับอุบาสิกาเฟื่อง ต่อมาได้ลาสิกขาออกมาดำเนินชีวิตเป็นฆราวาส มีครอบครัว มีบุตร แต่เนื่องจากเป็นคนร้อนวิชาจึงเร่ร่อนไปอาศัยอยู่ตามวัดต่าง ๆ รับสัจคันต์ให้กับบุคคลต่าง ๆ ภายหลังจึงมาใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ที่วัดก่อนแก้ว ถือเป็นหมอสัจคันต์คู่ใจของหลวงพ่ทอง เพราะเป็นศิษย์ร่วม

อาจารย์ด้วยกัน ในช่วงที่เป็นวันที่เรียกว่าเสาร์ ๕ จะมีผู้คนหลั่งไหลมาจากที่ต่าง ๆ เพื่อมาทำการสักยันต์กับหมอผาด (หลวงพ่อกับ หลวงพ่ทอง) เพราะเมื่อตีตีสู่ราจนได้ก็จะรายราตามแบบชาวพม่าตามที่ได้พบเห็นมาจากเมืองพม่าระหว่างที่ออกเดินธุดงค์กับหลวงพ่ทอง) การสักยันต์ในวันเสาร์ ๕ นี้ เท่าที่ผู้เขียนเคยเห็นจะเป็นพิธีที่ใหญ่โต มีเครื่องบูชาครุ เช่น หัวหมู พานบายศรี ไก่ ปลา สุนัข กระถางน้ำมันต้นขนาดใหญ่ ก่อนที่จะเริ่มทำการสักยันต์ผู้ที่ทำการสักต้องอาราธนาศีล ๕ แล้วจึงเริ่มทำการสักยันต์ โดยหมอผาดเป็นผู้ทำการสัก พิธีจะเริ่มในตอนเช้า และจะทำการสักไปจนกว่าจะหมดคนที่ขอรับการสักยันต์ ซึ่งมักจะมิดค่ำ เมื่อสักครบหมดทุกคนแล้วจะถึงตอนสำคัญคือทุกคนจะต้องเข้าร่วมพิธีปลุกเสก โดยมีหลวงพ่ทองเป็นประธาน มีพระสงฆ์สวดมนต์ระหว่างพิธีปลุกเสก ถึงตอนนี้อย่างไรผู้ที่จะเห็นความแปลกประหลาด คือ ผู้ที่สักแล้วจะแสดงอาการคล้ายเสีย ส่งเสียงคำรามเหมือนเสือ เมื่อหลวงพ่ทองทำการพรมน้ำมันดี อาการดังกล่าวก็จะหายไป บางคนสักถึงลมก็จะออกวิ่ง ปีนป่ายต้นไม้เสียดตลอดเวลา บางคนสักหมึกก็จะแสดงกิริยาอาการของ หมึก ซึ่งนับว่าเป็นความมหัศจรรย์อย่างหนึ่งที่ผู้เขียนเคยประสบมา ในช่วงที่ได้อยู่ใกล้ชิดกับหลวงพ่ทอง พระภิกษุเฟื่อง ซึ่งเป็นคนก่อนแก้ว

พระเฟื่ององค์นี้เคยร่วมออกเดินธุดงค์กับหลวงพ่ทอง ต่อมาได้ย้ายออกจากวัดจุกเขื่อนไปจำพรรษาที่วัดสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ และได้รับการแต่งตั้งเป็นพระครูฐานันดรของท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาสวัดสัมพันธวงศ์ ทำหน้าที่ควบคุมพระสงฆ์ภายในวัด พระครูเฟื่ององค์นี้เป็นผู้แนะนำให้หลวงพ่ทองสร้างเหรียญลงยา รุ่นแรกโดยรับเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้กับหลวงพ่ทองเป็นการสำรองจ่าย

ในพรรษาแรกที่บวช ท่านได้ศึกษาเวทมนตร์กับพระอธิการแสงหรือหลวงพ่แสง นับเป็นเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงคู่กับหลวงพ่เหลือน้ำวัดสาวชะโงก ตำบลบ้านหมี่ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา แต่มีชื่อเสียงไม่เท่ากับหลวงพ่เหลือน้ำที่ในยุคนั้นถือเป็นเกจิอาจารย์ที่โด่งดังแห่งลุ่มน้ำบางปะกง ในช่วงนี้หลวงพ่ได้รู้จักและสนิทสนมกับ กังซุน และยายหรั่ง โลหะซุน และท่านเจ้าคุณอธิการ เจ้าอาวาสวัดสังข์กระจาย ธนบุรี ซึ่งพื้นเพเดิมเป็นชาวจุกเขื่อน ต่อมากังซุนและยายหรั่ง ได้รับเป็นโยมอุปัฏฐากต่อจากอุบาสิกาเฟื่องที่อยู่ข้างวัดใหม่ขุนสมาน หรือวัดสมานรัตนารามในปัจจุบัน ซึ่งชรภาพลง ไม่สามารถพายเรือข้ามฟากมาส่งข้าวของเครื่องใช้ให้กับหลวงพ่ทองได้ เมื่อเข้าพรรษาที่สอง หลวงพ่ได้ชักชวนพระภิกษุผาด พระภิกษุเฟื่อง ไปร่วมเข้าปริวาสกรรมที่สำนักของหลวงพ่เหลือน้ำ ณ วัดสาวชะโงก หลังจากครบกำหนดการเข้าปริวาสกรรม ท่านจึงชวนพระภิกษุทั้งสองธุดงค์ไปนมัสการพระพุทธบาทที่จังหวัดสระบุรี โดยเดินธุดงค์ผ่านทางโพธิ์ศรีมหาโพธิ์ปราจีนบุรี สู่เมืองสระบุรี หลังจากทีนมัสการพระพุทธบาทเสร็จแล้ว จึงปักกลดอยู่ที่เชิงเขาพระบาท ในช่วงนี้ท่านได้ขึ้นพระที่มาร่วมนมัสการพระพุทธบาทพุดถึงหมอฆราวาส

ผู้หนึ่ง เป็นหมอที่มีเวทมนตร์ในทางทำนํ้ามนตร์แก่ผู้ที่ถูกคุณไสยต่าง ๆ ท่านจึงเดินทางไปปักกลดที่หมู่บ้านของหมอนํ้ามนตร์ผู้นี้ พอดีที่หมู่บ้านนี้มีเด็กอายุประมาณ ๖ - ๗ ขวบคนหนึ่งซึ่งเป็นหลานชายของหมอผู้นี้ มีอาการผอมซิด ตัวเหลือง แม้จะอาบนํ้ามนตร์ของหมอนํ้ามนตร์อากรก็ไม่ดีขึ้น หลวงพ่อจึงอาสาเข้าทำการรักษาโดยออกไปเทียบยาให้บิดาของเด็กไปเจียดยาหมอมาดมให้เด็กกิน ปรากฏว่าอาการของเด็กดีขึ้น ทำให้ชาวบ้านในหมู่บ้านนั้นศรัทธา มีผู้มาขอให้ท่านรักษาเป็นจำนวนมาก ท่านจึงขอเรียนวิชาทำนํ้ามนต์กับหมอท่านนี้ ต่อมาท่านจึงเดินทางต่อไปยังจังหวัดลพบุรี ในช่วงนี้พระภิกษุเฟื่องเกิดไม่สบายจึงขอเดินทางกลับทางรถไฟ จึงเหลือเพียงท่านกับพระภิกษุผาดออกธุดงค์ต่อไป ระหว่างทางได้พบกับหมอชาวเขมรที่เก่งในทางสักยันต์ ทำตะกรุดโทน และแกะเขี้ยวเสือ เขี้ยวหมูป่า ด้วยความที่เป็นชาวเขมรด้วยกัน ท่านจึงได้ขอเรียนวิชาจากหมอชาวเขมร ซึ่งพระภิกษุผาดก็ขอเรียนด้วย ท่านเล่าว่าเมื่อเรียนสำเร็จแล้วอาจารย์จะทดลองให้แกะเขี้ยวเสือ หรือเขี้ยวหมู ตัวของท่านได้ทำการแกะเขี้ยวหมูซึ่งมีขนาดใหญ่ ส่วนพระภิกษุผาดเลือกเขี้ยวเสือซึ่งมีขนาดเล็ก หลังจากนำเขี้ยวที่แกะเสร็จแล้วใส่ลงในบาตร ทำการปลุกเสกจนมีเสียงดังในบาตรจึงจะถือว่าสำเร็จ ท่านเล่าว่าเขี้ยวหมูป่าที่ท่านแกะเมื่อทำพิธีปลุกเสกต่อหน้าอาจารย์ เขี้ยวหมูจะวิ่งในบาตร ส่วนเขี้ยวเสือของพระภิกษุผาดซึ่งมีขนาดเล็กกลับเงียบ พระภิกษุผาดจึงขอแลกกับของท่าน ท่านจึงทำการปลุกเสกเขี้ยวเสืออันนั้นใหม่จนปรากฏมีเสียงดังภายในบาตร (ปัจจุบันเขี้ยวเสืออันนี้ท่านได้มอบให้กับบุตรชายผู้เขียนที่เป็นนายทหารประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ส่วนเขี้ยวหมูป่าอันใหญ่นั้น ท่านผู้ใดที่เคยมารับสักยันต์จากหมอผาดจะเห็นว่าหมอผาดแขวนไว้ที่คอติดตัวอยู่ตลอดเวลา มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับเขี้ยวหมูป่าของหมอผาดว่าครั้งหนึ่งที่หมอผาดเคยไปทำพิธีสักยันต์ที่วัดปากน้ำโจ๊ได้มีเด็กหนุ่มคนหนึ่งแอบลองดีโดยใช้ขวานฟันลงตรงกลางหลังของหมอผาด ปรากฏว่าฟันไม่เข้า จึงมีเศรษฐีชาวตำบลปากน้ำคนหนึ่งขอแลกกับสวนที่อยู่ติดกับวัดปากน้ำจำนวน ๑๐ ไร่ แต่หมอผาดไม่ยอมแลก) หลังจากทีธุดงค์ถึงเชิงเขาใหม่ท่านได้เข้ามัสการพระธาตุคอกยสุเทพเสร็จแล้ว จึงธุดงค์ต่อไปยังเมืองเชียงของข้ามไปยังประเทศลาว ท่านเล่าว่าชาวลาวในสมัยนั้นนับถือพระสงฆ์เป็นอย่างมาก เมื่อเห็นพระเดินธุดงค์ผ่านหมู่บ้าน ต่างก็รีบออกมานิมนต์ให้ปักกลดเพื่อที่พวกเขาจะได้ทำบุญ เพราะบางหมู่บ้านไม่มีวัด บางหมู่บ้านมีวัดแต่เป็นวัดร้าง ที่หลวงพระบางท่านเล่าว่าได้ปักกลดที่หมู่บ้านหนึ่งตามคำนิมนต์ของชาวบ้าน หมู่บ้านนี้มีวัดแต่ไม่มีพระสงฆ์ และบริเวณวัดมีต้นไม้ขนาดใหญ่มาก ยืนต้นตาย ท่านได้สอบถามชาวบ้านว่าทำไมต้นไม้ใหญ่ขนาดนี้จึงยืนต้นตาย ชาวบ้านบอกท่านว่าเป็นเพราะมีนกเป็นจำนวนมากมาเกาะพักอาศัย เมื่อถึงตอนเย็นท่านเห็นนกจำนวนมากมาหลายชนิดบินกลับมาพักส่งเสียงอ้ออึงไปหมด ชาวบ้านบอกว่ามีบางคนเอาปืนแกลบไปยิงนกที่เกาะอยู่บนต้นไม้ ปรากฏว่ายังไม่ออก ข้าผู้เขียนยังเป็นบ้าในเวลาต่อมา ท่านจึงสำรวจ

ดูบริเวณโคนต้นไม้ปรากฏมีพระพุทธรูปทั้งขนาดเล็กและใหญ่ วางอยู่จำนวนหนึ่ง ท่านจึงอธิษฐานขออนุญาตหยิบเอาพระพุทธรูปที่มีปูนพอกขนาดเล็กมาสององค์ ท่านเล่าว่าพระองค์หนึ่งปูนที่พอกไว้ได้หลุดออก ปรากฏองค์พระเป็นทอง ท่านจึงลองกะเทาะอีกองค์ที่เหลือดูเป็นพระเนื้อชิน เป็นพระปางเชียงแสนลาว ส่วนองค์ที่เป็นทองคำ หมอผาดได้ขอไปขายเพื่อเป็นทุนให้กับลูกชายที่อพยพไปทำมาหากินที่จังหวัดชุมพร

ตลอดระยะเวลาที่หลวงพ่อบำเพ็ญอยู่ที่วัดจุลเจิม ท่านได้ช่วยทำการรักษาชาวบ้านที่เจ็บไข้ได้ป่วย และผู้ที่ถูกกระทำคุณไสยต่าง ๆ จนเป็นที่นับถือของชาวบ้านเป็นจำนวนมาก ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๘ เมื่อทางวัดก่อนแก้วขาดสมภารวัด ท่านได้รับการขอร้องจากเจ้าคณะจังหวัดคือท่านเจ้าคุณพุทธรังสี เจ้าอาวาสวัดสัมปทวน ให้ท่านมารับตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดก่อนแก้ว ทำมกลางการคัดค้านของชาวบ้านจุลเจิม จนท่านเจ้าคุณพุทธรังสีรับปากว่าจะให้มาดำรงตำแหน่งเพียง ๒ ปี ชาวบ้านจึงยินยอม ท่านเล่าว่าวันที่ท่านมาดำรงตำแหน่งมีชาวบ้านพาเรือจากวัดจุลเจิมติดตามมาส่งถึงวัดก่อนแก้วเป็นจำนวนมาก วัดก่อนแก้วก่อนที่หลวงพ่อบุญจะมารับตำแหน่งหลังจากที่พระอธิการชุ่มได้ลาสิกขา พระภิกษุวงศ์ทำหน้าที่รักษาการอยู่นั้น พระลูกวัดมีพฤติกรรมที่มัวหมองต่อพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก กล่าวคือมีการดื่มสุรา เลี้ยงปลา กัด ไก่ชน สูบฝิ่น กัญชา มีเรื่องที่ควรกล่าวไว้ในที่นี้จากกรณีที่พระวัดก่อนแก้วในสมัยนั้นติดฝิ่น คือมีอุบาสิกคนหนึ่งเป็นชาวชวชระโคได้นำสำรับคาวหวาน ที่ถาดทำด้วยทองเหลืองอย่างดี ถวายเป็นสังฆทาน ต่อมาอุบาสิกคนนี้ได้ไปพบถาดใบนี้ที่โรงยาฝิ่น ที่ตั้งอยู่ปากคลองบางแก้ว สอบถามจึงรู้ว่าพระวัดก่อนแก้วนำถาดใบนี้ไปแลกกับยาฝิ่น อุบาสิกท่านนี้จึงได้ลั่นวาจาไว้ว่าตราบดีที่ยังมีชีวิตอยู่จะไม่ขอทำบุญที่วัดนี้ และจะไม่ขอเหยียบย่างวัดก่อนแก้ว (ต่อมาภายหลังอุบาสิกคนนี้นับถือหลวงพ่อบุญเป็นอย่างมาก เวลาทำบุญที่บ้านแต่ละครั้งจะนิมนต์พระวัดก่อนแก้วทุกครั้ง แต่ตัวของอุบาสิกเองไม่ยอมมาทำบุญที่วัดก่อนแก้ว)

เมื่อมาเป็นเจ้าอาวาสวัดก่อนแก้ว ท่านเล่าว่าสภาพของวัดอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรมเป็นอย่างมาก หอสวดมนต์หลังคามุงจากแตกหักพัง กุฏิพระมีอยู่ ๔ หลัง เกือบใช้งานไม่ได้ สภาพของโบสถ์ปูนที่ฉาบไว้เริ่มหลุด บานประตูเปิดปิดไม่ได้ ท่านเล่าว่าเมื่อเห็นสภาพของวัดท่านเกิดความสงสาร เพราะเมื่อเปรียบกับวัดจุลเจิมที่ท่านเคยอยู่แตกต่างกันมาก เดิมที่ตั้งใจว่าจะอยู่สัก ๒ ปี ท่านเปลี่ยนใจและตั้งใจที่จะบูรณะวัดก่อนแก้วให้ดีขึ้น แล้วจึงจะย้ายกลับไปอยู่วัดจุลเจิมดังเดิม เมื่อมาอยู่ที่วัดก่อนแก้วใหม่ ๆ ด้วยสภาพของวัดท่านจึงคิดที่จะเปลี่ยนหลังคาหอสวดมนต์ จึงได้ปรึกษากับบรรดาผู้ที่เคยก่อตั้งวัดก่อนแก้ว แต่บางคนก็เสียชีวิตไปแล้ว ท่านจึงไปขอความช่วยเหลือจากพระครูเฟื่อง วัดสัมพันธวงศ์ ท่านพระครูเฟื่องได้ออกมาช่วยบอกบุญกับบรรดาญาติของท่าน เพราะท่านเป็นชาวก่อนแก้ว หลวงพ่อบุญเล่าว่าได้หาทุนทรัพย์มาซื้อสังกะสีเพื่อเปลี่ยนหลังคาหอสวดมนต์ ในช่วงนี้

ท่านเริ่มได้รับการช่วยเหลือจากพระในวัดและชาวบ้านมากขึ้น
เดิมทีเมื่อมาอยู่ใหม่ ๆ หลวงพ่อเล่าว่าพระในวัดแสดงอาการ
ไม่พอใจเพราะพระเหล่านั้นอยากจะให้พระภิกษุวงศ์ที่รักษาการ
เจ้าอาวาสขึ้นเป็นเจ้าอาวาส จะได้ดำเนินชีวิตคือสูบฝุ่น กัดปลา
กันต่อไป แรก ๆ พระเหล่านี้ไม่ยอมลงโบสถ์ ท่านบอกว่าถ้า
ไม่ลงโบสถ์สวดมนต์ก็ต้องสึกไป หรือไปหาวัดอยู่ใหม่ พระบางองค์
ก็สึกออกไป บางองค์ก็ย้ายไปอยู่วัดอื่น สำหรับพระที่ยังอยู่เริ่ม
ศรัทธาในตัวท่าน ต่างก็ช่วยในการบูรณซ่อมแซมวัดให้อยู่ในสภาพ
ที่ดีขึ้น ระหว่างพรรษามีพระลูกชาวบ้านเข้ามาบวชมากขึ้น
ระหว่างนี้ท่านใช้ความรู้ทางหมอยา และเวทมนตร์คาถาทำน้ำมันตรี
ช่วยเหลือพวกที่ถูกคุณไสย หรือลมเพลมพัดตามประสาเรียกขาน
ของชาวบ้าน คุณสถานที่ปลูกบ้าน ท่านได้เริ่มทำผ้ายันต์หรือที่
เรียกว่าผ้าแดงของหลวงพ่อกองออกแจกให้กับบรรดาพระที่มาบวช
และสึกออกไปครองเพศฆราวาส ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จำนวน
ของพระภิกษุที่เข้ามาบวชเพิ่มมากขึ้น ทำให้กุฏิสำหรับพักอาศัย
เริ่มไม่พอเพียง ประกอบกับกุฏิหลังเก่าชำรุดทรุดโทรม ท่านจึง
จำเป็นต้องหาทุนทรัพย์เพื่อนำมาใช้ในการสร้างกุฏิที่พัก โดย
ชักชวนชาวบ้านจัดงานก่อพระทรายขาวเปลือกในวันกลางเดือน ๓
เพื่อหาทุนมาก่อสร้างกุฏิพระ ในปีประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๕
โบสถ์ที่สร้างขึ้นในสมัยของหลวงพ่อกองวัดสาวชะโงก ชำรุด
ทรุดโทรมอย่างหนัก ไม่เป็นที่ปลอดภัยสำหรับการทำกิจของ
พระสงฆ์ หลวงพ่อจึงนำเรื่องดังกล่าวไปปรึกษากับพระครูเฟื่อง
ท่านพระครูได้แนะนำให้หลวงพ่อกองไปขอความช่วยเหลือจาก
ท่านเจ้าคุณอริยะ วัดสังข์กระจาย ท่านเจ้าคุณรับจะช่วยบอกบุญ
ญาติโยมทางจุลเจมิให้ร่วมบริจาคเงิน ทั้งยังแนะนำให้หลวงพ่อกอง
ลองทำเหรียญให้บรรดาชาวบ้านและลูกศิษย์เช่าบูชา การทำเหรียญ
รูปเหมือนรุ่นแรกนี้ผู้เขียนยังจำได้ดีเพราะเป็นการเข้ากรุงเทพฯ
ครั้งแรกในชีวิต โดยไปพักที่วัดสัมพันธวงศ์ ท่านพระครูเฟื่องเป็น
ผู้พาหลวงพ่อกองไปพบช่างทำเหรียญที่บ้านช่างหล่อ หลวงพ่อกอง
ตกลงสั่งทำเหรียญรูปเหมือนลงยาจำนวน ๕๐๐ องค์ ส่วนราคา
ผู้เขียนจำไม่ได้ ในช่วงที่กำลังรอเหรียญอยู่นี้ จำเป็นต้องทำการรื้อ
พระอุโบสถเพราะเกิดฟ้าผ่าต้นสนที่อยู่บริเวณหน้าพระอุโบสถ
ทำให้หอฟ้าโบสถ์พังลงมา หลังจากการรื้อโบสถ์หลังเก่าลงมา
ทำให้ไม่มีโบสถ์สำหรับใช้ในการบวชพระหรือทำวัตรเช้า เย็น
หลวงพ่อกองจึงแก้ปัญหาโดยปลูกโรงหลังคามุงสังกะสี ผู้เขียน
ยังจำได้ว่าพระครูสุตตาลกต เจ้าคณะอำเภอบางคล้าในสมัยนั้น
ได้บอกกับหลวงพ่อกองว่า ท่านชอบที่จะมาเป็นอุปัชฌาย์ที่วัดก่อนแล้ว
เพราะโบสถ์ดูโล่งโล่ง ลมโกรกเย็นสบายดี หลังจากที่ได้ไปรับเหรียญ
ลงยาจากกรุงเทพฯ เหรียญรุ่นแรกของท่านไม่สู้จะได้รับความนิยม
มากนัก ส่วนใหญ่ที่มาทำบุญในการสร้างโบสถ์และรับเหรียญลงยา
รุ่นแรกมักจะเป็นชาวจุลเจมิเป็นส่วนใหญ่ ผู้เขียนจำได้ว่าครั้งที่
ติดตามหลวงพ่อกองไปส่งซื้ออุปกรณ์สร้างโบสถ์ ต้องเดินไปลงเรือเมล์แดง
ที่ทำต้นไทรบริเวณปากคลองบางแก้ว ระหว่างที่รอคอยเรือเมล์
มีเด็กลูกชาวบ้านกำลังเล่นหยอดหลุมอยู่บริเวณโคนต้นไทร
หลวงพ่อกองจึงแจกเหรียญให้คนละองค์ หลังจากที่ได้ลงเรือไปทำธุระเสร็จ

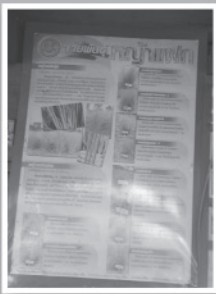
กลับมาขึ้นเรือที่ทำต้นไทร ปรากฏว่าเด็กกลุ่มนี้กำลังใช้เหรียญของ
หลวงพ่อกองทำเป็นอิตัวทอยสดางค์ (ปัจจุบันเหรียญรูปเหมือนลงยา
รุ่นแรก สภาพดีราคาเช่าประมาณแสนถึงแสนห้าหมื่นบาท แต่ต้อง
เป็นเหรียญแท้ เพราะต่อมาได้มีการปลอมแปลงโดยใช้วิทยาการ
สมัยใหม่ โดยใช้วิธีการกราฟฟิกทางคอมพิวเตอร์ลอกเลียนแบบ
ได้คล้ายของจริงมาก) การสร้างโบสถ์หลังใหม่ของวัดก่อนแล้ว
ควรกล่าวถึงเพราะเป็นการก่อสร้างที่ยาวนาน มีความยากลำบาก
เหลือคณา โบสถ์ที่สร้างใหม่นี้ หลวงพ่อกองท่านมีความตั้งใจที่จะ
สร้างเป็นโบสถ์คอนกรีตเสริมเหล็ก ในยุคนั้นส่วนมากจะก่อสร้าง
เป็นโบสถ์ที่ก่ออิฐฉาบปูน ปัญหาที่ก่อความล่าช้าที่มีความชำนาญ
ทางด้านนี้ยาก หลวงพ่อกองได้พยายามสืบหานายช่างที่ชำนาญ
ในด้านนี้ จนในที่สุดได้ไปพบช่างเชื้อสายจีนชื่อนายช่างฤทัย
บ้านอยู่ฝั่งตรงข้ามตลาดบ้านใหม่ เนื่องจากทางวัดมีเงินไม่มาก
พอที่จะเหมาสร้างให้แล้วเสร็จ นายช่างจึงตกลงกับหลวงพ่อกอง
คิดค่าแรงเป็นรายวัน เงินหมดยกหักก่อสร้าง มีเงินจึงทำการ
ก่อสร้างต่อ เมื่อตกลงนายช่างฤทัยจึงเขียนแปลนและรูปเหมือนให้
กรรมการวัด เมื่อทุกคนพอใจจึงทำสัญญาจ้าง ที่ได้กล่าวมาใน
ตอนต้นว่าการก่อสร้างโบสถ์หลังนี้ (โบสถ์หลังปัจจุบัน) มีความ
ยากลำบากก็คือการคมนาคมไม่สะดวก การขนส่งจำเป็นต้องอาศัย
ลำคลองบางเล่าที่ผ่านหน้าวัดสำหรับลำเลียงวัสดุ เช่น ปูนซีเมนต์
ต้องสั่งซื้อจากร้านในตัวเมืองแล้วบรรทุกลงเรือเมล์แดงมาลงที่
ปากคลองบางเล่า ที่ปากคลองจะต้องมีพระและชาวบ้านนำเรือ
ขนาดบรรทุกข้าวเปลือกประมาณ ๕๐ ถัง ไปรอถ่ายวัสดุจาก
เรือเมล์แดง ลากจูงโดยแรงของพระและชาวบ้านเข้ามายัง
วัดก่อนแล้ว รวมทั้งการบรรทุกหิน ทรายจากเรือกระแจะ
ขนาดใหญ่ที่จอดไว้บริเวณปากคลองบางเล่า จำเป็นต้องใช้แรงงาน
จากพระและชาวบ้านเกือบทั้งสิ้นในการขนย้ายวัสดุก่อสร้างโบสถ์
ในช่วงที่มีการก่อสร้างโบสถ์หลังนี้ หลวงพ่อกองเริ่มได้รับ
ความนิยมนับถือจากชาวบ้านเพิ่มมากขึ้น เพราะท่านเป็นพระที่
สมณะ ไม่จำเป็นต้องเงินทองจัดปัจจัยที่ชาวบ้านนำมาถวาย
หากต้องการจะทำบุญท่านจะให้ใส่ลงในย่ามของท่าน และเมื่อมา
ถึงวัดจึงให้ลูกศิษย์นำไปเก็บไว้ในกุฏิ จากความนิยมนับถือกล่าวจึง
ทำให้ท่านมีกิจนิมนต์มากขึ้น เนื่องจากท่านจะไม่ขัดศรัทธา
ใครมานิมนต์ก่อนท่านก็รับแม้จะเป็นคนยากจน บางคนมีฐานะ
ร่ำรวยมานิมนต์ท่านแต่บังเอิญวันที่นิมนต์นั้นท่านได้รับนิมนต์
ไว้แล้ว ถึงจะขอร้องท่านอย่างไรท่านก็จะไม่รับนิมนต์ บางครั้ง
ผู้ที่มานิมนต์ท่านถึงกับเลื่องงานของตนออกไปเพื่อที่จะได้ตัวท่าน
ไปทำพิธีให้ก็มี ในช่วงนี้พิธีพุทธาภิเษกเริ่มเป็นที่นิยม วัดต่าง ๆ
ทั้งในจังหวัดฉะเชิงเทราและต่างจังหวัด เช่น เชียงใหม่ พิษณุโลก
ลพบุรี นครสวรรค์ เพชรบุรี กรุงเทพฯ ระยอง ชลบุรี ปราจีนบุรี
เหล่านี้เป็นต้น ต่างก็มานิมนต์ท่านไปร่วมปลุกเสก ด้วยการเป็น
พระที่มีผู้นิยมนับถือเป็นจำนวนมาก จึงทำให้คณะสงฆ์ของจังหวัด
ฉะเชิงเทรา ได้แต่งตั้งให้ท่านได้เลื่อนจากพระอธิการเป็นพระครู
ชั้นประทวน และสุดท้ายเลื่อนขึ้นเป็นพระครูชั้นสัญญาบัตรชั้นโท
ที่พระครูสุวรรณศีลาจารย์ โดยฐานันดรที่กล่าวมานี้ท่านไม่ได้

ไปติดต่อขอร้องต่อผู้ใดทั้งสิ้น ดังนั้นเมื่อมีผู้กล่าวอ้างว่าเป็นผู้วิ่งเต้นให้หลวงพ่อก็คงเป็นกล่าวเท็จทั้งสิ้น

ในช่วงระยะที่ท่านต้องรับกิจนิมนต์มากมาย เช่น รับนิมนต์เป็นคู่สวดในการบวช บางครั้งต้องรับทั้งช่วงตอนเช้า และตอนบ่ายหรือรับนิมนต์ทั้งวันเช้า เพล และสวดมนต์เย็นหรือรับนิมนต์พิธีพุทธาภิเษก ซึ่งบางงานตัวของท่านจะต้องใช้วิธีเดินเท้าไปยังบ้านงานที่มานิมนต์ท่าน บางครั้งต้องนั่งเรือจากวัดไปขึ้นรถยนต์ที่ตัวจังหวัดฉะเชิงเทรา ท่ามกลางความยากลำบากของการเดินทางอันเนื่องมาจากความไม่สะดวกของเส้นทางคมนาคมนี้ นับเป็นความโชคคิของตัวหลวงพ่อกับ และประชาชนชาวตำบลกอนแก้ว บังเอิญท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้น คือ ท่านปลัดชโล วะณูติ ต้องการจะอาบน้ำมันดีเพื่อสะเดาะเคราะห์ ท่านจึงนั่งเรือจากอำเภอบางคล้าเข้ามาตามคลองบางเล่า ท่านปลัดชโล ได้บอกกับหลวงพ่อก่อนว่า การมาหาหลวงพ่อนั้นยากลำบากเหลือเกิน ท่านจึงรับปากกับหลวงพ่อก่อนว่าจะของบประมาณในการสร้างถนนจากตัวเมืองฉะเชิงเทรา ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ สำนักงบประมาณจึงอนุมัติเงินค่าก่อสร้างถนนลูกรัง ระยะทาง ๓ กิโลเมตร จากสะพานข้ามคลองชลประทาน เชื่อมกับถนนสายฉะเชิงเทรา-บางน้ำเปรี้ยว ลักษณะของถนนเป็นถนนที่สร้างบนคันกั้นน้ำของกรมชลประทาน โครงการพระองค์เจ้าไชยานุชิต (เนื่องจากการขออนุญาตสร้างถนนในครั้งแรกเป็นการขอสร้างบนคันชลประทาน ทำให้ถนนสายนี้ไม่สามารถโอนไปเป็นของถนนสายจังหวัดได้ ตามข้อความดังกล่าว) หลังจากที่ได้รับงบประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ท่านปลัดชโล วะณูติ ได้ออกคำสั่งผ่านทางผู้ว่าราชการจังหวัดในขณะนั้น (๒๕๑๘) ให้กองพันทหารช่างที่ ๒ รักษาพระองค์ มีพันโทวิชญ์ อุดมสุรยุทธ (ต่อมาได้รับตำแหน่งเป็นเจ้ากรมการทหารช่าง) เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง เมื่อถนนสายนี้สร้างแล้วเสร็จ ทำให้ชาวตำบลกอนแก้วและตำบลใกล้เคียงได้รับความสะดวกในการขนส่งข้าวเปลือก การรับส่งผู้ป่วย รวมทั้งมีการเดินไฟฟ้าเข้าวัดและหมู่บ้าน ในระหว่างการสร้างถนนทางฝ่ายทหารช่างได้สนับสนุนให้หลวงพ่อก่อการถมพื้นที่ของวัดประมาณ ๑๖ ไร่ ที่เดิมเป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมในช่วงฤดูน้ำหลาก โดยขอให้ทางหลวงพ่อก่อค่าใช้จ่ายเป็นค่าน้ำมันรถที่ใช้ขนดินสำหรับดินที่ไถถมพื้นที่ ทางวัดได้รับการบริจาคจากนางสาวละเมียดนิลชัง ซึ่งมีที่ดินอยู่ติดกับวัด ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้ประมาณเกือบ ๕๐,๐๐๐ บาท และระหว่างที่กำลังสร้างถนนอยู่นี้ ผู้เขียนได้เห็นว่าสถานีอนามัยประจำตำบลกอนแก้ว ซึ่งตั้งอยู่ที่ข้างโรงเรียนกอนแก้วราษฎร์บำรุง อยู่ห่างจากถนนที่กำลังสร้างเวลาถึงฤดูแล้งน้ำในลำคลองแห้ง เมื่อชาวบ้านเจ็บไข้ได้ป่วย บางครั้งเมื่อต้องนำส่งโรงพยาบาลจะต้องเอาผู้ป่วยบรรทุกลงเรือลากไปส่งยังตัวเมืองเป็นระยะทางนับ ๑๐ กิโลเมตร ลำบากแสนเคย และเนื่องจากทางฝ่ายทหารช่างได้มอบหมายให้ผู้เขียนติดต่อขอที่ดินเรือชุดที่ทางชลประทานขุดลอกคลองกองไว้ตลอดแนวคลอง จนถึงสถานีอนามัย จึงนำแนวคิดที่จะสร้างถนนเชื่อมต่อระหว่างสถานีอนามัย กับถนนระหว่างวัดกอนแก้ว

ฉะเชิงเทรา ไปปรึกษากับหลวงพ่อก่อน ท่านตกลงที่จะออกค่าใช้จ่ายในการทำถนนไปยังสถานีอนามัย โดยเสียค่าใช้จ่าย ๕๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นระยะทาง ๓ กิโลเมตร ผู้ที่ร่วมดำเนินการในการติดต่อขอที่ดินสร้างถนน คือ นายประเสริฐ อ่วมเจริญ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนกอนแก้วราษฎร์บำรุง กำนันสมจิตต์ พิมลศรี กำนันตำบลกอนแก้ว ต่อมาถนนสายนี้ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณของ รพช. โดยท่านปลัดชโล วะณูติ ลงลูกรัง สร้างสะพานข้ามคู คลอง ทำให้การคมนาคมระหว่างสถานีอนามัย และโรงเรียนกอนแก้วราษฎร์บำรุง สะดวกขึ้น ครูบางคนสามารถเดินทางไปกลับระหว่างโรงเรียนและบ้านพักได้ สำหรับผู้ป่วย ทางสถานีอนามัยสามารถส่งต่อผู้ป่วยไปยัง โรงพยาบาลจังหวัดได้รวดเร็วยิ่งขึ้น อีกเรื่องหนึ่งที่หลวงพ่อก่อนได้สร้างโอกาสให้กับเด็กในตำบลกอนแก้วก็คือ การก่อตั้งโรงเรียนมัธยมประจำตำบลขึ้นในอดีตก่อน ๆ ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จะมีโอกาสได้เรียนต่อระดับชั้นมัธยมน้อยมาก นอกจากเด็กที่มีฐานะค่อนข้างดีจึงจะมีโอกาสเข้าไปเรียนในเมือง ในโอกาสที่ท่านปลัดชโล ได้มาที่วัดกอนแก้วและได้เสนอแนะให้หลวงพ่อก่อนหาที่ดินสำหรับสร้างโรงเรียนมัธยม นายอำเภอบางคล้าในสมัยนั้น รับสนองความคิดของท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้จัดประชุมกำนันตำบลกอนแก้ว บางเล่า คลองเขื่อน บางแก้ว บางโรงเพื่อหาทุนซื้อที่ดินสำหรับสร้างโรงเรียนมัธยมตามแนวทางของนายอำเภอบางคล้า แต่ปรากฏว่าในที่ประชุมไม่มีกำนันตำบลใดรับที่จะจัดหาเงินสำหรับซื้อที่ดิน ผู้เขียนและหลวงพ่อก่อนอยู่ร่วมประชุมด้วย ผู้เขียนเห็นว่าเป็นโอกาสเดียวที่จะทำให้มีโรงเรียนมัธยมเกิดขึ้นในตำบลได้ ก็คือหลวงพ่อก่อนจะรับภาระในการจัดหาทุนซื้อที่ดินเสียเอง จึงได้แนะนำให้หลวงพ่อก่อนตอบรับกับนายอำเภอบางคล้า ต่อมาจึงได้มีการสร้างเหรียญรุ่นสร้างโรงเรียนมัธยมขึ้นจำนวน ๑๕,๐๐๐ เหรียญ โดยให้ผู้ที่ศรัทธาเช่าในราคาเหรียญละ ๒๐ บาท เหรียญรุ่นนี้ถือเป็นเหรียญรุ่นสุดท้ายที่หลวงพ่อก่อนอนุญาตให้สร้าง ต่อมาจึงได้ติดต่อขอซื้อที่ดินที่อยู่ติดกับบริเวณพื้นที่ของวัด คือ ที่ดินจำนวน ๑๕ ไร่ ของนายผ่อง นิลทรัพย์ คิดเป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท ที่ดินของนายสี ตันจาวุดโท จำนวน ๒๐ ไร่ คิดเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวมที่ดินทั้งหมด ๓๕ ไร่ ตามเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยในขณะที่กำลังดำเนินการเรื่องที่ดินสำหรับสร้างโรงเรียนมัธยมอยู่นี้ หลวงพ่อก่อนเกิดล้มป่วยลงต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลฉะเชิงเทรา และมรณภาพ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๑๖ รวมอายุ ๕๒ ปี ๕๓ พรรษา นับจากปีที่มรณภาพจนถึงปัจจุบัน (๒๕๕๓) รวม ๓๗ ปี สภาพศพของหลวงพ่อก่อนไม่น่าเปื่อย นับเป็นสิ่งมหัศจรรย์อย่างหนึ่งของตำบลกอนแก้ว

ปราชญ์ชาวบ้าน จำหน่ายข้าวหอมมะลิ จังหวัดพะเยา

๓๗

ปราชญ์ชาวบ้าน

ของอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประวัติและผลงานของนายกิตติภพ มงคล (วิเชียร มงคล)

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ นายกิตติภพ นามสกุล มงคล

วัน เดือน ปี เกิด ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๔ ที่ตำบล
คลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน (เดิมอยู่เขตอำเภอบางคล้า)
จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นบุตรของนายปาน นางบุญช่วย มงคล

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๙๓/๑ หมู่ ๓ ตำบลคลองเขื่อน
อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

๓๘

ประวัติครอบครัว

นายวิเชียร สมรสกับ นางประจวบ มงคล (สกุลเดิม
พิพิธจันทร์) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ มีบุตรชาย ๒ คน คือ

๑. นายวรพจน์ มงคล จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

๒. นายวัชร มงคล จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๕ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียน
ประชาบาลวัดคลองเขื่อน ตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน
จังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ. ๒๕๔๕ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จากศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียน ตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน
จังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ. ๒๕๔๙ จบการศึกษาระดับมัธยมต้น จากศูนย์บริการ
การศึกษานอกโรงเรียน ตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประวัติการทำงาน

หลังจากจบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ได้ช่วยพ่อแม่
ประกอบอาชีพทำนาที่บ้าน เมื่อสมรสแล้วจึงแยกครอบครัวมาทำ
สวนมะม่วง เนื่องจากมีความตั้งใจที่จะชวนขายฝัสดูความรู้
ในการเกษตรอยู่เสมอ แรกเริ่มได้ขอสมัครเข้ารับการอบรมวิชาการ
ด้านต่าง ๆ ที่ทางราชการจัดขึ้น และนำความรู้ที่ได้รับจากการ
อบรมมาพัฒนาอาชีพการเกษตรของตนเองอยู่ตลอดเวลา ในปี
พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้นำความรู้เกี่ยวกับการผลิตมะม่วงให้มีผลผลิต
นอกฤดูมาใช้เป็นรายแรก ๆ ของจังหวัด และประสบความสำเร็จ
สามารถขายผลผลิตได้ปีละ ๒ ครั้ง ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และ
ได้นำความรู้ไปถ่ายทอดแก่เพื่อนบ้าน เพื่อนำไปปฏิบัติตาม
ทำให้เทคโนโลยีการผลิตมะม่วงนอกฤดูเป็นที่เข้าใจแพร่หลาย
ทั่วไปในอำเภอคลองเขื่อน

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้เข้ารับการอบรมการผลิต
ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ (ปุ๋ยชีวภาพ) เพื่อนำมาใช้เสริมไปกับการใช้ปุ๋ยเคมี
พบว่าการผลิตปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากปลา กับหอยเชอรี่ได้ผลดีกว่าใช้
ปุ๋ยอินทรีย์น้ำที่ทำจากพืช การใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากปลา และ
หอยเชอรี่โดยการพ่นไปที่ทรงพุ่ม จะพบว่าขนาดของผลมะม่วง
ได้แตกต่างไปจากการพ่นด้วยปุ๋ยเคมีที่ใช้เป็นอาหารเสริมที่มีขาย
ในท้องตลาด ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการผลิตลงได้มาก
จากการได้รับการอบรมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์น้ำ และนำมาใช้อย่าง
ได้ผล ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ ในอำเภอคลองเขื่อน
เชิญไปเป็นวิทยากรแก่เกษตรกรในการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ
จากปลาและหอยเชอรี่ นอกจากนี้กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ได้เชิญไปเป็นวิทยากรบรรยายและสาธิต
การผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากปลาและหอยเชอรี่แก่
หมอดินอาสาของจังหวัดฉะเชิงเทราและพัฒนาที่ดินเขต ๒
ของกรมพัฒนาที่ดิน

- ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้คิดค้นทำยาป้องกัน และกำจัด
เชื้อราในมะม่วงได้สำเร็จ ทำให้มะม่วงปลอดจากเชื้อราอย่างได้
ผลดี โดยใช้ขี้เถ้า กระเทียม เหล้า ได้ทดลองทำยาเชื้อราสูตร
ขี้เถ้า-กระเทียม-เหล้าขาว มาดอง ๑๐-๑๕ วัน แล้วกรองน้ำ
มาใช้เป็นยาป้องกันเชื้อรา จุดดำในมะม่วงเป็นอย่างดี แล้วนำน้ำยา
ที่ได้มาทดลองแช่มะม่วงน้ำดอกไม้ โดยใช้ยา ๖๐ ซีซี ต่อน้ำ
๑๕ ลิตร แช่มะม่วงนาน ๑ ชั่วโมง (เนื่องจากมะม่วงน้ำดอกไม้
นอกฤดูที่บ่มแล้วชอบเสีย) ทำให้มะม่วงไม่เสียเลย ทำให้
ผลมะม่วงสุกสม่ำเสมอ และสวย ซึ่งมาใช้อยู่ทุกวันนี้

- คิดค้นสารไล่แมลงศัตรูพืช โดยใช้สมุนไพรเป็นหลัก
เช่น เพลี้ยไฟ แมลงหวี่ขาว เตาทอง โดยการใช้สมุนไพร
ในท้องถิ่น มีฟ้าทะลายโจร ขมิ้นชัน บอระเพ็ด นำมาบั่นแล้วคลุก
ให้เข้ากัน ในอัตราการใช้ ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ได้นำมาใช้
อยู่ทุกวันนี้

นอกจากนี้ยังได้นำรากของสมุนไพรว่านน้ำ กระเทียม มาสกัดด้วยเหล้าขาว นำไปฉีดมะม่วงก่อนและขณะออกช่อ พบว่าสามารถป้องกันโรคแอนแทรกซ์ของมะม่วงได้ดี ทำให้ ผลผลิตไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมี ในความรู้ด้านนี้ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบางโรง องค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า ศูนย์บริการการถ่ายทอดเทคโนโลยีตำบลบางตลาด เชิญไปเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เกษตรกร

นอกจากนี้กรมพัฒนาที่ดินได้เชิญไปร่วมบรรยายเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ให้เกษตรกรทั่วไปฟังในรายการภูมิปัญญาเกษตรอินทรีย์วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งได้มีการรณรงค์การปลูกหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการพังทลายของดิน นายวิเชียรได้นำหญ้าแฝกมาปลูก ขอบร่องสวน ทำให้สามารถป้องกันการพังทลายของร่องสวนได้ ในกรณีนี้ ทำให้ไม่ต้องเสียค่าแรงงานลอกดินซึ่งพังทลายเนื่องจาก ถูกน้ำฝนชะล้าง ซึ่งถ้าไม่ปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของดินแล้ว จำเป็นจะต้องจ้างแรงงานลอกดินในสวน นอกจากนี้จะเป็นการรักษาความชุ่มชื้นให้กับหน้าดินแล้ว ยังเป็นการป้องกันวัชพืชได้เป็นอย่างดี โดยไม่เสียค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืช นอกจากนี้ใช้ใบหญ้าแฝกเป็นวัสดุคลุมดินแล้ว ในฤดูแล้งซึ่งมีวัชพืชขึ้นน้อย สามารถตัดใบหญ้าแฝกไปคลุมใต้ทรงพุ่มมะม่วง และโรยทับด้วยปุ๋ยคอก นอกจากจะทำให้คุณภาพทางกายภาพของดินดีขึ้นแล้ว ยังเป็นการเพิ่มธาตุอาหารให้กับมะม่วงด้วย

เนื่องจากได้ประสบความสำเร็จตามสมควรในการปฏิบัติงานของตนเอง ทำให้สวนมะม่วงของนายกิตติภพ มงคล ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนโดยกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และยังได้รับการรับรองจากกรมวิชาการเกษตร ให้เป็นแหล่งผลิตพืช (GAP) ในโครงการความปลอดภัยอาหาร (Food Safety) ทำให้ผลผลิตมะม่วงของนายกิตติภพ มงคล ได้รับเครื่องหมายรับรองคุณภาพ “Q”

เมื่อได้ผลดีจากการที่ได้รับการอบรมมาปฏิบัติจริง ทำให้ทางหน่วยราชการต่าง ๆ ขอให้นายกิตติภพ ได้เข้ารับการอบรมในด้านอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก รวมทั้งนำความรู้ที่ได้มาเผยแพร่แก่เพื่อนเกษตรกร โดยการเป็นวิทยากรในด้านต่าง ๆ ให้แก่ชุมชนบริเวณใกล้เคียงและสถานที่อื่น ๆ ในต่างจังหวัด ที่หน่วยราชการต่าง ๆ จัดขึ้น

มะม่วงของคุณกิตติภพ มงคล ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์มะม่วงน้ำดอกไม้ระดับห้าดาว ทั้งนี้จุดเด่นของมะม่วงจะมีรสดีก็เก๋ก็ติดที่ลูกมะม่วงและมีกลิ่นได้ รสชาติอร่อย ซึ่งจะมีลูกเข้ามาซื้อที่สวนเลย ในการขายมะม่วงมีหลักอยู่ว่าต้องมี ความซื่อสัตย์ในการขาย ถ้าเป็นมะม่วงอ่อนจะเก็บทิ้ง ในอนาคต คุณกิตติภพ มงคล ได้กล่าวว่า จะหาวิธีการลดต้นทุนทาง

การเกษตร โดยลดการใช้สารเคมี และมีการใช้สมุนไพรแทนทั้งนี้ ได้ทำสูตรฮอร์โมนไข่สำหรับเร่งดอกเร่งผลโดยเรียนรู้จาก อาจารย์สุวัฒน์ ทรัพย์ะประภา มีสูตรการทำดังนี้

๑) ไข่ไก่สด	๕	กิโลกรัม
๒) ยาकुท์	๑	ขวด
๓) กากน้ำตาล	๕	กิโลกรัม
๔) แป้งข้าวหมาก	๑	ลูก
๕) นมสด	๕	กล่อง

โดยสูตรการทำฮอร์โมนไข่ของคุณกิตติภพ มงคล จะมีการใช้นมสด ๕ กล่อง เพิ่มเติมจากสูตรอาจารย์สุวัฒน์ ทรัพย์ะประภา นมสดจะช่วยยืดอายุการใช้งานและการเพิ่มธาตุอาหาร

สรรพคุณ เร่งดอก เร่งการเจริญเติบโต ต้นทุนลดละ ๔๐-๕๐ บาท (สัมภาษณ์คุณกิตติภพ มงคล วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๗)

ตำแหน่งหน้าที่การงาน

๑. เป็นคณะทำงานเพื่อพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมาย ในโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) แต่งตั้งตามคำสั่งอำเภอคลองเขื่อน ที่ ๑๑๖/๒๕๔๘ ลว. ๖ มิถุนายน ๒๕๔๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมาย

๒. คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ อำเภอคลองเขื่อน

๓. ประธานศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.) อำเภอคลองเขื่อน

๔. คณะทำงานแก้ไขปัญหาความยากจนระดับอำเภอ อำเภอคลองเขื่อน แต่งตั้งตามคำสั่งอำเภอคลองเขื่อน ที่ นข. ๑๑๑๗/๑๘๓๖ ลว. ๒๖ กันยายน ๒๕๔๕ เรื่อง การจัดการความรู้เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงบูรณาการ

๕. เหนียวินศูนย์ส่งเสริมประจําหมู่บ้าน

๖. เป็นวิทยากรหมอดินอาสาประจำอำเภอคลองเขื่อน

๗. อาสาสมัครกระทรวงแรงงานระดับตำบล

๘. เป็นอาสาพัฒนาประชาชนประจำปี ๒๕๕๐-๒๕๕๑ แต่งตั้งตามคำสั่งอำเภอคลองเขื่อน ที่ ๒๑๘ /๒๕๔๘ ลว. ๑๒ กันยายน ๒๕๔๘ เรื่อง แต่งตั้งอาสาพัฒนาชุมชน (อช) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐-๒๕๕๑

๙. วิทยากรเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอคลองเขื่อน

๑๐. เป็นคณะกรรมการคัดสรรหมู่บ้าน Smart Village กิจกรรมพัฒนาองค์กรเครือข่ายชุมชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๔๘ แต่งตั้งตามคำสั่งจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ ๔๗๐/๒๕๔๘ ลว. ๗ มีนาคม ๒๕๔๘

๑๑. เป็นกรรมการด้านการจัดการความรู้ในส่วนราชการ และคณะกรรมการจัดการความรู้อำเภอคลองเขื่อน ตามคำสั่ง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ ๑๘๘๑/๒๕๕๕ ลว. ๕ กันยายน ๒๕๕๕

ตำแหน่งหน้าที่การงานทางสังคม

๑. กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดคลองเขื่อน
๒. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประจำอำเภอคลองเขื่อน
๓. กรรมการประเมินผลงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คลองเขื่อน
๔. อาสาสมัครฝนหลวงประจำตำบล
๕. อาสาสมัครกระทรวงแรงงานระดับอำเภอ
๖. อาสาสมัครของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ ประชาชนระดับหมู่บ้าน
๗. อาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อมระดับชุมชนของ จังหวัดฉะเชิงเทรา
๘. รองประธานกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำบางปะกง ส่วนอำเภอคลองเขื่อน
๙. ธรรมาภิบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา
๑๐. สมาชิกสภาเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา
๑๑. เป็นกรรมการตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๒. คณะกรรมการจัดทำแผนกรรมการหมู่บ้าน
๑๓. กรรมการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนของ กศน.
๑๔. กรรมการเครือข่ายพัฒนาของ อบจ.
๑๕. คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมอำเภอคลองเขื่อน

การบำเพ็ญประโยชน์ทางสังคม

จากการได้รับการอบรมด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการเกษตร การพัฒนาชุมชน การสาธารณสุข การยุติธรรม นายกิตติภพ มงคล ได้ปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ตามความจำเป็นที่เกิดขึ้น เป็นกรณีไป เช่น แนะนำการป้องกันและวิธีปฏิบัติในกรณี การแพร่ระบาดของไข้หวัดนก และแนะนำให้ใช้ผ้าขาวบาง ปิดปากตุ่มน้ำกินของชาวบ้าน นอกจากนี้ยังต้องปฏิบัติงาน พันหมอกวันกำจัดขยะด้วยตนเอง

ในด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม นายกิตติภพ มงคล มีหน้าที่ดูแลการหลอกลวงแรงงานในหมู่บ้าน กระจ่ายข่าวตำแหน่ง งานว่าง แนะนำให้บุคคลในวัยแรงงานเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนา แรงงาน ตามคำขอของกระทรวงแรงงานและสังคม

ร่วมฟื้นฟูประเพณีตามเทศกาลต่าง ๆ เช่น ประเพณี ลอยกระทง และประเพณีงานสงกรานต์ โดยนำวงดนตรีไทยไปร่วม บรรเลงในงาน จากการเสียสละแรงกาย แรงใจ และเวลา ทำให้ได้ รับคัดเลือกเป็นคนดีศรีคลองเขื่อน ของอำเภอคลองเขื่อน

การมีส่วนร่วมกับสถาบันการศึกษา

๑. ได้รับการขอร้องให้นายกิตติภพ มงคล สอนวิชา ความรู้เกี่ยวกับเกษตรปลอดภัยจากสารพิษ สัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง โดยนำนักเรียนมาเรียนที่สวน เนื่องจากทางโรงเรียนไม่มี แปลงเกษตร

๒. ช่วยสอนดนตรีไทยให้กับนักเรียนในโรงเรียน วัดคลองเขื่อน เนื่องจากนักเรียนจะต้องเรียนดนตรีไทย เมื่อเข้า ระดับมัธยม

๓. เป็นวิทยากรในกิจกรรม “ค่ายรักษ์น้ำและสิ่งแวดล้อม” โรงเรียนกอนแก้ว ตำบลกอนแก้ว อำเภอคลองเขื่อน จังหวัด ฉะเชิงเทรา

๔. เป็นที่ศึกษาดูงานของนักเรียนโรงเรียนวัดบ้านกล้วย อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลงานและเกียรติประวัติที่ได้รับ

๑. ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้รับโล่รางวัลที่ ๑ ในการประกวด มะม่วงพันธุ์ต่าง ๆ ในงานวันเกษตรแห่งชาติ
๒. ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้รับโล่รางวัลที่ ๑ ในการประกวด มะม่วงพันธุ์ต่าง ๆ ในงานวันเกษตรแห่งชาติ
๓. ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้รับประกาศเกียรติคุณ โครงการ คนดีศรีคลองเขื่อน สาขาบริการชุมชน
๔. ปี พ.ศ. ๒๕๔๔
  - ได้รับการยกย่องเป็นครูชาวบ้านจากคุรุสภา อำเภอคลองเขื่อน (ภูมิปัญญาชาวบ้าน)
  - ได้รับโล่จากสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ (สาขา ภูมิปัญญาชาวบ้าน)
๕. ปี พ.ศ. ๒๕๔๕
  - ได้รับเกียรติบัตรจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะทำคุณประโยชน์ให้แก่กระทรวงในฐานะวิทยากรทางด้านการเกษตร
  - ได้รับวุฒิบัตรสำเร็จหลักสูตรการอบรม หมอดินอาสาประจำตำบล
๖. ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้รับพระราชทานเข็มที่ระลึก ในการบริจาคโลหิต จากสภาอากาศไทย ครบ ๓๖ ครั้ง จาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๗. ปี พ.ศ. ๒๕๔๗
  - ได้รับประกาศเกียรติคุณรางวัลผู้นำอาชีพก้าวหน้า ดีเด่นด้านเศรษฐกิจของกรมการพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา
  - ได้รับเกียรติบัตรตามโครงการ “หนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งความสามารถพิเศษ” ของพัฒนาการชุมชน จังหวัด ฉะเชิงเทรา

๕. ระหว่างที่เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโรง ได้มีโอกาสไปดูงานที่สวนจิตรลดา เห็นการผลิตแกล้งโซฮอลล์ ใช้กับรถที่ใช้ น้ำมันเบนซิน ไบโอดีเซลใช้กับรถที่ใช้ น้ำมันโซล่า ที่ใช้นานเป็นเวลานานปีมาแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงได้ผลิต ไบโอดีเซลใช้เองบ้าง โดยซื้อน้ำมันเหลือใช้มาผลิต คิดค่าใช้จ่าย แล้วราคาประมาณไม่เกินลิตรละ ๒๐ บาท มาใช้กับเครื่องยนต์ สูบเดียวในการเกษตรได้ดี

คุณนิคม จันทรโกศล เป็นข้าราชการผู้ซึ่งดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาตลอด จนกระทั่งเกษียณอายุราชการ ก็ยังปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และได้พยายามที่จะให้ชุมชนเห็นความสำคัญและปฏิบัติเช่นกัน จนอาจเรียกได้ว่าเป็น “นักพัฒนาแห่งชุมชน”

“ผมเป็นลูกชานา อยู่กับทุ่งนามาตั้งแต่เด็ก แม้จะเป็นครู ก็ยังช่วยที่บ้านทำนาทำสวนมาโดยตลอด ตอนนั้นเห็นน้ำท่วมมาก็คิดแล้วว่าทำไมน้ำจึงท่วม เห็นในหลวงท่านทรงพระปรีชาสามารถป้องกันน้ำท่วมได้ แก้ปัญหาดินเสีย หลากหลายปัญหาที่พระองค์ทรงเห็นการณ์ไกล และที่สำคัญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ให้อยู่อย่าง พอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน มีเหตุผล บนเส้นทางสายกลางแห่งคุณธรรมนำความรู้ ผมอยากรู้อย่างชัดเจน ลึกซึ้ง จึงศึกษาและทำมาตลอดถึงรู้ว่าทุกคนทำได้ไม่ยาก เช่น บ้านผมปลูกพืชผักผลไม้ สมุนไพรไว้กินและใช้เอง ลูก ๆ ได้เห็นได้ใช้โดยไม่รู้ตัวก็จะคิดเป็นนิสัย”

จนปี พ.ศ. ๒๕๔๑ หลังเกษียณอายุราชการ ผมเล็งเห็นว่าทำสวนอย่างจริงจัง และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับเลือกจากชาวบ้านให้เป็นประธานประชาคมหมู่บ้านที่ ๕ บ้านคลองกอไผ่ ตำบลบางโรง อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ผมเห็นว่าหลายคนทำงานอย่างหนักแต่ก็ยังขาดทุน แล้วผมจะช่วยได้อย่างไรบ้าง เมื่อนึกถึงพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ให้อยู่อย่างพอเพียง ถ้าเราทำได้เองไม่ต้องซื้อ เช่น ทำนา แล้วมีข้าวกินเองไม่ต้องซื้อ จึงได้คิดจะให้มีโรงสีขนาดเล็กเพื่อสีข้าวมาบริโภคเอง ต่อมาเมื่อมีโอกาสเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางโรง ในปีนี้ จึงได้เสนอโครงการ โรงสีข้าว ลานตาก ยังเก็บข้าวโดยใช้เงินตำบลละ ๑ ล้านบาท จึงก่อสร้างสำเร็จ และสนับสนุนให้ชาวนาในชุมชนผลิตข้าวปลอดภัย และสีข้าวบริโภคเอง เวลาขึ้นข้าวปลอดภัย เป็นสินค้า OTOP ระดับ ๓ ดาว

ต่อมาหลานได้พาครอบครัวมาอยู่ด้วยและไม่มียานพาหนะ จึงให้ปลูกผัก เลี้ยงปลาไว้บริโภค ผลผลิตเหลือจากการบริโภคก็นำไปขาย ผลผลิต เช่น พริก มะเขือ บวบ ข่า ตะไคร้ หอมพริก มะกรูด ปลา กบ (เลี้ยง) เป็นต้น นำไปขายที่ตลาดนัดหน้าโครงการส่วนพระองค์บางแดน อำเภอบ้านสร้าง จังหวัด

ปราจีนบุรี ในวันอังคารและวันเสาร์ โดยการดูแลของสหกรณ์โครงการส่วนพระองค์บางแดน ซึ่งผมเป็นกรรมการอยู่ด้วย และจัดให้แก่วรรณบ้านได้นำเอาของที่ปลูกเองไปขาย จนเป็นที่นิยมของคนทั่วไป (เพราะปลอดภัย)

การทำน้ำหมัก เพื่อเป็นการเน้นย้ำความสำเร็จในการทำน้ำหมักชีวภาพ โดยใช้ในการดูแลแบบธรรมชาติได้ผลดี คือกรมวิชาการเกษตรได้มาตรวจแปลงนาประมาณ ๖๐ แปลง ออกใบรับรองให้ว่า ข้าวที่ผลิตได้ปลอดภัยในระดับ GAP (Good Agriculture Practice) และได้เป็นประธานกลุ่มผู้ผลิตข้าวสารปลอดภัย และไม่ใช้สารเคมีฉีดข้าว แต่ใช้น้ำหมักสมุนไพรฉีดข้าว ใช้น้ำหมักย่อยสลายฟางข้าว “ผมเองทำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบันไม่เคยเผาฟางข้าว” จึงได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการทำแปลงทดลองกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมทั้งตำบลบางโรง จำนวน ๖ แปลง อันดับแรกต้องตรวจดินก่อนปลูกข้าว ว่ามีแร่ธาตุอาหารอะไรบ้าง ควรใส่ปุ๋ยพอดีกับที่พืชต้องการเท่านั้นเพื่อลดต้นทุน ในจำนวน ๖ แปลง มีแปลงของผมแปลงเดียวที่มีโปรแตสเซียม ที่เหลือไม่มีเพราะเผาฟางข้าว

ในอนาคตจะผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่และน้ำส้มควันไม้

แนวคิดในการพัฒนา

๑. สามัคคี
๒. ซื่อสัตย์
๓. ขยัน
๔. ประหยัด
๕. อดทน

ถ้านำหลัก ๕ ประการมาใช้ จะทำให้งานประสบความสำเร็จ (สัมภาษณ์คุณนิคม จันทรโกศล วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗)

รางวัลที่ได้รับ

ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ระดับ ๓ ดาว ประเภทอาหารผลิตภัณฑ์ข้าวสารปลอดภัย

ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้รับเกียรติบัตร จากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดฉะเชิงเทรา ในการเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้และร่วมมือในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา “แหล่งการเรียนรู้ชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง”

ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับเกียรติบัตร จากองค์การบริหารส่วนตำบลบางโรง อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นปราชญ์ชุมชน (ภูมิปัญญาด้านการเกษตรผสมผสานองค์ความรู้)

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้รับรางวัลชนะเลิศ ผู้นำวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่นระดับจังหวัดปี ๒๕๕๖ จากจังหวัดฉะเชิงเทรา

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้รับเกียรติบัตร เป็นผู้ดำรงอยู่ในความพอเพียงวิถีชีวิตประชาธิปไตยจากรัฐสภา

แหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยว

อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

แหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยว ของอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ศาลเจ้าพ่อกวนอู

ศาลเจ้าพ่อกวนอู สร้างขึ้นประมาณ ๒๐๐ ปี แต่เดิมสร้างขึ้นชายแม่น้ำและเกิดดินกัดเซาะพังทลาย ประชาชนจึงได้อัญเชิญเจ้าพ่อกวนอูไปที่วัดห่ม ตำบลสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อมาคนรุ่นเก่า ๆ ให้นำเจ้าพ่อกวนอวนอูกลับมาประดิษฐานไว้ที่เดิม โดยชุมชนได้สร้างศาลใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ที่ปากคลองบางเกษม ณ ตำบลบางตลาด อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยในตำบลได้จัดงานสมโภชประจำปี ขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๕ ได้จัดงานจำนวน ๒ วัน ในสมัยก่อนมีการจัดให้มีการทรงเจ้าด้วย ซึ่งปัจจุบันไม่มีการทรงเจ้าแล้ว เนื่องจากคนทรงเจ้าได้เสียชีวิตแล้ว ช่วงกลางวันจะมีการไหว้หมูทั้งตัว ส่วนช่วงเช้าของวันที่สอง จะมีการจัดทำบุญเลี้ยงพระที่บริเวณศาลเจ้าพ่อกวนอู (สัมภาษณ์นายเกียรติศักดิ์ พงศ์สถิตธรรม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗)

เทวสถานอุทยานพระพิฆเนศคลองเขื่อน (ปางยืน)

“พระพิฆเนศ” เทพเจ้าองค์หนึ่งที่ชาวไทยรู้จักกันเป็นอย่างดี ซึ่งมีความเชื่อกันว่าท่านเป็นเทพแห่งความสำเร็จ เมื่อคนใดได้สักการบูชาจะนำมาซึ่งความสำเร็จทั้งปวง โดยเฉพาะผู้ที่มืออาชีพการงานด้านศิลปิน นักแสดง และวิชาชีพช่างทุกสาขา

ปัจจุบันมีเทวสถานต่าง ๆ ที่จัดสร้างองค์พระพิฆเนศขึ้นเพื่อให้ประชาชนเข้าไปกราบไหว้บูชา ขอพร

ทั้งนี้ สมาคมชาวฉะเชิงเทรา โดย พล.ต.อ.สมชาย วาณิชเสนี อดีตรอง ผบ.ตร. ในฐานะนายกสมาคมชาวฉะเชิงเทรา

ได้จัดสร้างองค์พระพิฆเนศ เนื้อโลหะสำริด องค์ใหญ่ที่สุดในโลก ปางสัมฤทธิ์ สำเร็จ สมปรารถนา ประดิษฐาน ณ เทวสถานอุทยานพระพิฆเนศ ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง ตำบลคลองเขื่อน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

พล.ต.อ.สมชาย เปิดเผยว่า พระพิฆเนศเป็นมหาเทพผู้ทรงภูมิปัญญายิ่งใหญ่ เป็นผู้ขจัดอุปสรรคและอำนวยความสำเร็จในทุกสิ่ง พระองค์เป็นเทพเจ้าแห่งสากลที่มีผู้เคารพนับถือมากที่สุดองค์หนึ่งในโลก เช่น อินเดีย เนปาล ภูฏาน ทิเบต มองโกล จีน ญี่ปุ่น เกาหลี พม่า ไทย เขมร อินโดนีเซีย ฯลฯ

อีกทั้งพระพิฆเนศเป็นเทพเจ้าที่มีปรัชญาญาณเฉลียวฉลาด มีฤทธานุภาพมากและทรงคุณธรรม คอยปราบภัยพาล และอภิบาลคนดี รวมทั้งเป็นเทพผู้กตัญญู ถึงพร้อมด้วยความดีงาม ควรค่าแก่การสักการบูชาเป็นอย่างยิ่ง หากใครจะประกอบพิธีหรือทำกิจกรรมใด ๆ การเริ่มต้นสิ่งใหม่ ๆ เช่น เปิดกิจการร้านค้า เริ่มการทำงาน ขึ้นบ้านใหม่ ออกเดินทาง หรือการบวงสรวงทำพิธีมงคลต่าง ๆ ต้องบอกกล่าวบูชาองค์พระพิฆเนศก่อนเป็นลำดับแรก จึงจะเป็นสิริมงคลและประสบความสำเร็จ

เนื้อองค์ทำจากสำริด มีความสูง ๑๕ เมตร (ประกอบด้วย ชิลิคอน แมงกานีส นิเกิล เหล็ก ดีบุก ตะกั่ว สังกะสี ทองแดง พระหัตถ์ทั้งสี่ถือดอกบัว มะม่วง กล้วย อ้อยและขนุน และที่พระบาทมีหนูกอดลูกมะพร้าว ซึ่งหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ของแผ่นดิน ประติมากรผู้ปั้น คือ นายพิทักษ์ เฉลิมเล่า ข้าราชการกรมศิลปากร ผู้มีผลงาน อาทิเช่น การซ่อมแซมพระพรหมเฮอร์วัน งานประติมากรรมนารายณ์กวนเกษียรสมุทรที่สนามบินสุวรรณภูมิ

พระพิฆเนศองค์นี้มีชื่อเรียกว่า “พระพิฆเนศปางยืนองค์สำริด สำเร็จ สมปรารถนา” เริ่มจัดสร้างมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งการจัดสร้างจะต้องมีการหล่อในแต่ละส่วนขององค์พระพิฆเนศจำนวนทั้งสิ้น ๘๕๔ ชิ้น ก่อนจะนำมาประกอบเป็นองค์พระพิฆเนศ ในแต่ละครั้งที่หล่อขึ้นส่วนขององค์พระพิฆเนศจะมีพระเกจิอาจารย์นั่งปรกอธิษฐานจิต และในการหล่อองค์พระพิฆเนศวาระต่าง ๆ มีการอัญเชิญเทพอย่างถูกต้องตามหลักพิธีกรรม โดยพระราชครูวามเทพมุนี หัวหน้าคณะพรหมณ์ และได้วางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ส่วนบริเวณโดยรอบเทวสถานอุทยานฯ มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒๕ ไร่ แบ่งเป็นสัดส่วนเพื่อรองรับผู้ที่ศรัทธาเข้ามาสักการะ ไม่ว่าจะเป็นที่จอดรถ สวนหย่อม ส่วนจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้า

ทางการเกษตร ซึ่งเป็นของชาวบ้านในพื้นที่และที่เช่ามา วัตถุประสงค์

นอกจากนี้ พล.ต.อ.สมชาย ยังกล่าวถึงขั้นตอนการบูชาพระพิฆเนศว่า ให้จุดรูป ๕ ดอก จุดเทียนหรือตะเกียงน้ำมัน กายาน ต่อหน้าเทวรูปหรือรูปภาพ และให้พนมมือแนบราบติดกัน กล่าวคาถาบูชาพระพิฆเนศ “โอม ศรีคเณศายะ นะมะฮา”

หลังจากนั้นให้แผ่เมตตา และกล่าวคำอธิษฐานขอพรตามประสงค์ สำหรับของที่ใช้สักการบูชาองค์พระพิฆเนศ ได้แก่ น้ำสะอาด นม น้ำมะพร้าว และทำบุญด้วยเงินตามศรัทธา แต่ถ้ามีเครื่องสังเวทห้ามใช้เนื้อสัตว์ทุกชนิด ให้ถวายผลไม้สุก เช่นกล้วย มะม่วง มะพร้าว อ้อย นมวัว ขนมหั้วฟู ทองหยิบ ทองหยอด ลูกชุบ ขนมห่มแดงต้มขาว ตลอดจนข้าวสาร เกลือ พืชผัก งาม ธัญพืช เครื่องเทศและสมุนไพร ควรใช้ดอกไม้สด เช่น ดอกชบา ดอกดาวเรือง ดอกเบญจมาศ ยกเว้นดอกเยอบีระ ซึ่งเป็นดอกไม้ต้องห้าม

พร้อมกันนี้ พล.ต.อ.สมชาย กล่าวว่า ด้านหน้าขององค์พระพิฆเนศ มีรูปปั้นหนูเป็นโลหะสำริด ซึ่งเป็นบริวารของพระพิฆเนศตั้งอยู่ ตามตำนานความเชื่อของชาวฮินดู ประเทศอินเดีย ที่มีความเคารพนับถือในองค์พระพิฆเนศ เพื่อความสัมฤทธิ์ผลในสิ่งที่ขอกับพระพิฆเนศ ให้กระซิบที่ข้างหูหนู ด้านซ้ายและเอามือปิดหูหนูด้านขวา หรือกระซิบหูหนูด้านขวา เอามือปิดหูหนูด้านซ้าย ซึ่งหนูจะกราบทูลเตือนพระพิฆเนศให้ประจักษ์ความสัมฤทธิ์ผลในสิ่งที่ขอทุกประการ

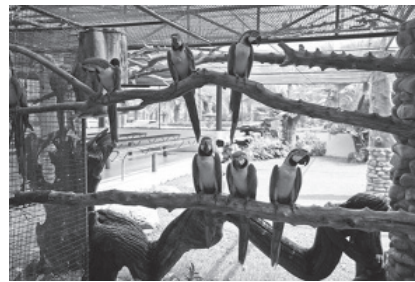
โดยเฉพาะพ่อค้า แม่ค้า นักธุรกิจทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เข้ามาขอพรองค์พระพิฆเนศ เมื่อสำเร็จสมปรารถนาต่างนำเครื่องเซ่นไหว้มาสักการะจนแน่นเกือบทุกวัน โดยเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

สวนปาล์ม ฟาร์มนก

สวนปาล์มฟาร์มนก เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา และการอนุรักษ์นกแก้วแห่งเดียวในเมืองไทย ซึ่งรวบรวมสายพันธุ์นกแก้วไว้มากที่สุด และใหญ่เป็นที่ดิน ๆ ของโลก ตั้งอยู่อำเภอ

คลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา บนเนื้อที่มากกว่า ๑๕๐ ไร่ เริ่มก่อตั้งเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๙ โดย ดร.โกสิน พลกุล เพื่อนและญาติพี่น้องผู้ชื่นชอบในการศึกษาและอนุรักษ์นกแก้ว เนื่องจากเห็นว่านกแก้วเป็นการสร้างสรรค์จากธรรมชาติที่ยอดเยี่ยมที่สุดอย่างหนึ่ง เพราะนอกจากจะมีสีสันสวยงามแล้วยังฉลาดและสามารถเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับมนุษย์ได้เป็นอย่างดี มีสติปัญญาเท่ากับเด็กอายุประมาณ ๔ ขวบ และสามารถสอนให้พูดได้ตอบได้ เป็นสัตว์เลี้ยงที่ซื่อสัตย์ รักเจ้าของ

จากปัญหาสภาพแวดล้อมของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการตัดไม้ทำลายป่าและสภาวะโลกร้อน ทำให้สัตว์หลายชนิดสูญพันธุ์ รวมทั้งนกแก้วหลายสายพันธุ์ ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์จะต้องช่วยกันปกป้องและอนุรักษ์สัตว์ป่าทั้งหลายอย่างเต็มกำลัง จึงมีการพัฒนาสวนปาล์มฟาร์มนกให้เป็นสถานที่ให้ความรู้แบบบูรณาการเกี่ยวกับนกแก้ว

โดยเริ่มแรกสวนปาล์มฟาร์มนก ได้เพาะพันธุ์ปาล์มประดับสวยงามและได้เลี้ยงนกแก้วพันธุ์มาคอรี ในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้เกิดเหตุการณ์ไข้หวัดนกระบาด ได้มีอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แนะนำให้เป็นที่สถานที่ท่องเที่ยวจึงได้มาเปิดทำการในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้สนใจในการเลี้ยงนกแก้วอย่างถูกต้อง รวมทั้งอนุรักษ์สายพันธุ์ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เห็นและเรียนรู้การผลิदनกแก้วอย่างใกล้ชิด

ภายในสวนปาล์มฟาร์มนก มีห้องนิทรรศการประวัติความเป็นมาของนกสายพันธุ์ต่าง ๆ มีนกแก้วมากกว่า ๓,๐๐๐ ตัว และมีมากกว่า ๑๐๐ พันธุ์ ที่หาได้ยาก ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ สะอาด ผู้ที่มาเยี่ยมชมจะได้เห็นกระบวนการ

อำเภอคลองเขื่อน

และได้ชื่อว่าเป็นเมือง...

เพราะเลี้ยงลูกนกที่ออกจากไข่จนเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ซึ่งหาโอกาสดูเช่นนี้ได้ยาก นอกจากนี้ยังสนุกสนานกับการให้อาหารฝูงนกแก้วมาคอว์ที่บินอย่างเสรีในกรงขนาดใหญ่และสามารถถ่ายรูปเป็นที่ระลึกกับราชานกแก้ว “ไฮยาซิน” ที่มีมูลค่าหลายล้านบาท ซึ่งเป็นแห่งแรกในเมืองไทย จุดเด่นของฟาร์มคือนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปป้อนอาหารในกรงนกได้ โดยจ่ายเงินต่างหากจากค่าบัตรผ่านประตูเข้าชม นอกจากนี้สวนปาล์มฟาร์มยังมี สวนกว้าง สวนแพะ และสามารถร่วมสนุกกับการให้อาหาร กวาง แพะ แกะ มีโซนสวนเปิดและห่านจากหลายประเทศทั่วโลกที่สวยงามแปลกตา เช่น ห่านอียิปต์ ห่านจากอิตาลี รวมทั้งมีหงส์ขาวปากดำสายพันธุ์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ปลาเทโพเทศาที่คอยทำหน้าที่ให้อาหารในทะเลสาบขนาดใหญ่ มีสวนนกยูงซึ่งมีฝูงนกยูงที่เดินมาให้ท่านชื่นชมอย่างใกล้ชิด

นักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมบริเวณโดยรอบ ๆ ด้วยการปั่นจักรยาน จักรยานน้ำหรือรถกอล์ฟให้เข้าในราคาที่ย่อมเยาหรือถ้าต้องการความตื่นเต้นเชิญมาร่วมกิจกรรมไต่หน้าผา โดดหอสูงและไรด์ตัวในโซนผจญภัย

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ทางสวนปาล์มฟาร์มนก ได้จัดงานมหกรรมสัตว์ปีกสวยงามแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้จัดงานมหกรรมสัตว์ปีกสวยงามแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๓-๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ในงานมีการแสดงสินค้า OTOP ภาคตะวันออกและงานเกษตรแฟร์ โดยได้กำหนดงานดังกล่าวอยู่ในปฏิทินการท่องเที่ยวของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ในอนาคต ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ รูปแบบการจัดกิจกรรมจะเชิญผู้ประกอบการต่างชาติเข้าร่วมกิจกรรมด้วย (สัมภาษณ์ คุณณัฐยา ดันสวัสดิ์ ผู้จัดการสวนปาล์มฟาร์มนก วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๗)

สวนปาล์มฟาร์มนกยังมีสถานที่พักที่จัดเตรียมไว้อย่างสวยงาม สะอาด และบรรยากาศดี มี ๓ สไตล์ให้เลือกสรร ห้องพักริมทะเลสาบ บ้านพักฟาร์มเช้าลิ้นสวนปาล์ม และบ้านพักทรงไทย มีห้องประชุมขนาดใหญ่และเล็กเพื่อจัดกิจกรรมประชุมสัมมนา

ผู้สนใจสามารถเข้าเที่ยวชมและเข้าพักได้ที่สวนปาล์มฟาร์มนก อัตราค่าเข้าชมเด็ก ๕๐ บาท ผู้ใหญ่ ๑๐๐ บาท เปิดเวลา ๙.๓๐ - ๑๗.๐๐ น.

ตั้งอยู่ที่ ๒๕ หมู่ ๖ ตำบลบางตลาด อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๐๐๐ หรือโทรศัพท์ ๐๘๐-๕๕๗-๑๕๑๑ ๐๘๑-๘๖๘-๑๑๗๔ , ๐๘๑-๓๗๒-๑๑๕๖

คุ้มวิมานดิน

คุ้มวิมานดิน เกิดจากความคิดของคุณชัยชาติ จันทนลาซ ผู้จัดการคุ้มวิมานดิน ได้มาซื้อที่ดินที่อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากสภาพดินในพื้นที่เป็นดินเหนียว จึงนำมาปั้นเป็นรูปแบบต่าง ๆ และกรรยาเป็นคนที่รักในธรรมชาติและชอบตกแต่งสวน ภายในพื้นที่ ๘ ไร่ของคุ้มวิมานดิน ได้จัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ แบบธรรมชาติ ขนานไปกับร่องสวนหมาก และมะม่วง ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ผู้เข้ามาเที่ยวชมสามารถจะเก็บมะม่วงสด ๆ ได้จากต้น และซื้อกลับบ้านได้ หรือแวะมารับประทานอาหารและมีเมนูข้าวเหนียวมะม่วงให้เลือกทานอีกด้วย

“จนเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ผ่านมา เครื่องปั้นดินเผาวิมานดิน ก็ได้เกิดขึ้นที่นี่ เพื่อเป็นแหล่งฝีมือแรงงานของชุมชน และเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้งานศิลปะ ซึ่งเดิมเป็นเรื่องไกลตัวมากสำหรับชาวบ้านที่ไม่เคยมีพื้นฐานมาก่อน ที่สำคัญแหล่งดินเหนียวที่ไม่ก่อประโยชน์ต่อการทำการเกษตรมาแต่ไหนแต่ไร การเริ่มต้นในตอนนั้นก็ต้องยอมรับว่าทิศทางและปัจจัยหลาย ๆ อย่าง ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการก้าวไปข้างหน้าของพวกเราสักเท่าไร...แต่นั่นคงเป็นธรรมดาโลก...สำหรับทุกอย่างที่เริ่มต้น

และจนเมื่อแรงบันดาลใจอันยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของพวกเขาปรากฏขึ้น วิมานดินมีโอกาสนำชิ้นงานไปถวายแด่สมเด็จพระเทพฯ ที่เสด็จมาจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่อำเภอแปลงยาว ครั้งนั้นเอง ที่ทำให้กำลังใจ แรงบันดาลใจ และความปลื้มปิติที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะก็เต็มเปี่ยมขึ้นในใจของพวกเขา และผลงานปั้นของวิมานดินก็ได้รับพระกรุณาธิคุณอย่างล้นพ้น ได้ทรงเลือกให้เข้าไปจำหน่าย ณ ร้านภูฟ้า ของสมเด็จพระเทพฯ

และจากนั้นเป็นต้นมา เรามุ่งหน้าและเดินต่อด้วยใจที่กล้าแกร่ง บนเส้นทางของงานศิลปะ เราจะทำงานเครื่องปั้นดินเผาของเราให้ทุกคนรู้จักให้ได้...แต่นั้นมา”

บูธเยทีโอปะ อัจฉินธรรมแลท้อตอตัน มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้เริ่มทำหน้าร้านข้างหน้าในคุ้มวิมานดิน โดยนำผลิตภัณฑ์ที่เป็นดินเหนียวที่ชาวบ้านได้ปั้นมาจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวมีความชอบในสินค้า และได้ซื้อกลับบ้าน โดยนักท่องเที่ยวเสนอว่าอยากปั้นดินเหนียวเป็นรูปต่าง ๆ บ้าง ในปีหลายปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้เปิดโรงปั้นดินขึ้น ดินเหนียวที่ขุดมาทำจะเป็นดินเหนียวภายในคุ้มวิมานดิน สถานที่จะมีโรงปั้นดินเป็นสัดส่วน มีเก้าอี้และโต๊ะตัวเล็กให้นั่ง และมีวิทยากรให้ความรู้

รายละเอียดและระยะเวลาการทำกิจกรรมปั้นดิน

กิจกรรมปั้นดิน เป็นกิจกรรมที่ใช้ทักษะ Free Hand โดยกระบวนการทั้งหมดเป็นการขึ้นรูปด้วยมือทั้งสิ้น โดยประยุกต์ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ง่าย ทำลดรายจ่ายค่าจ้างงานให้มีความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้ระยะเวลาโดยประมาณ ๑.๕-๒.๕ ชั่วโมง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชิ้นงานที่เลือกและจำนวนผู้ทำกิจกรรม โดยเลือกชิ้นงานได้ ๑ แบบ จากตัวเลือกที่ทางคุ้มจัดเตรียมไว้ พร้อมได้ผลงานกลับบ้าน

ซึ่งมีค่าทำกิจกรรมคนละ ๕๐ บาท และสามารถนำกลับบ้านได้ หรือจะให้ทางคุ้มวิมานดินจัดส่งไปให้ที่บ้าน ถ้านักท่องเที่ยวหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมปั้นดิน ไม่อยู่รอให้ดินที่ปั้นแห้ง

อำเภอคลองเขื่อน

และได้ออกมาเผยแพร่...

สำหรับโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ประสงค์จะนำนักเรียนในสถานศึกษาของท่านเข้าเยี่ยมชมและทำกิจกรรมที่คุ้มวิมานดินทางคุ้มวิมานดินมีความยินดีที่จะถ่ายทอดภูมิปัญญาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อันจะเป็นสิ่งที่ช่วยจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ และการประยุกต์ใช้สิ่งใกล้ตัวให้เกิดประโยชน์สูงสุดดังที่ทางคุ้มวิมานดินได้ทำเสมอมา กับกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลายต่อหลายสถานศึกษาได้เคยมาเข้าร่วม รวมถึงนักเรียนนักศึกษาที่ได้นำความรู้ ความคิด และความสนุกสนานกลับไปมากมาย

(สัมภาษณ์คุณชัชชาติ จันทนลาช ผู้จัดการคุ้มวิมานดิน วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๓)

รายละเอียดเพิ่มเติม

คุ้มวิมานดิน เปิดให้เข้าชมและทำกิจกรรม สำหรับบุคคลทั่วไป โดยไม่ต้องแจ้งหรือจองล่วงหน้า ยกเว้นคณะ หรือกลุ่มที่จำนวนเกิน ๓๐ ท่านขึ้นไป และต้องการทำกิจกรรมปั้นดิน จะต้องจองเพื่อให้ทางคุ้มวิมานดินได้มีการจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ รวมถึงดินเหนียวไว้เพื่อรองรับบริการ

- โดยจะมีค่าผ่านประตู ๓๐ บาท (ทั้งเด็กและผู้ใหญ่)
- กิจกรรมปั้นดิน ท่านละ ๔๐ บาท (ทั้งเด็กและผู้ใหญ่)

มีอุปกรณ์ พร้อมวิทยากรสอนให้ฟรี และเมื่อปั้นเสร็จแล้ว สามารถนำผลงานชิ้นเดียวในโลกกลับบ้านได้ทันที

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เดวารีสอร์ท

เดวารีสอร์ท จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ริมแม่น้ำบางปะกง ในอำเภอคลองเขื่อน ระยะทางประมาณ ๘๐ กิโลเมตร จากสนามบินสุวรรณภูมิ ใช้เวลาในการเดินทางจากกรุงเทพฯ เพียงชั่วโมงเศษ มีคุณดวงดาว วิศิษฐ์สิน เป็นผู้จัดการ มีบรรยากาศอันบริสุทธิ์เหมาะสำหรับท่านที่ต้องการจะพักผ่อน และหากิจกรรมทำเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและเรียนรู้วิถีชีวิต ชาวบ้านริมแม่น้ำบางปะกง และยังเป็นที่พักที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ให้ทุกท่านได้ร่วมเรียนรู้กระบวนการพึ่งตนเอง มีความสงบร่มเย็น เป็นธรรมชาติ

“เราปลูกป่าด้วยต้นไม้พันธุ์พื้นเมือง ขึ้นอย่างเกื้อกูลกัน ไม่เป็นระเบียบ ไม่ตกแต่งอย่างถูกกำหนดตายตัว มีทั้งไม้หอม ไม้ใบ ไม้ยืนต้น นาข้าว และพืชผักสวนครัวปลอดสารเคมี พร้อมร่วมสนุกกับกิจกรรมพักผ่อนทางน้ำ”

เดวารีสอร์ท มีกำเนิดจากความตั้งใจที่จะเป็นธุรกิจ เพื่อทุกคน เปิดทำการเมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ในตอนแรก มีความคิดที่จะทำสวน โดยได้ศึกษาการทำจาก ดร.วิวัฒน์ ศัลยกำธร และเครือข่ายกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้น้อมนำ แนวพระราชดำริทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงในหลาย ๆ ด้านมา ปรับใช้ภายในรีสอร์ท อาทิเช่น การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การถักดิน ห่มดิน ปลูกหญ้าแฝก ปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง การบำบัดน้ำเสียแบบธรรมชาติช่วยบำบัดธรรมชาติ อรรถพรปราบอรรถพร การพึ่งพาตนเองด้วยการทำผลิตภัณฑ์ ปลอดสารพิษเพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภคภายในรีสอร์ท รวมทั้งขยายองค์ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ออกไปภายในชุมชน และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักในรีสอร์ท

นอกจากนี้เรายังมีกิจกรรมในเรื่องการดูแลสุขภาพแบบ พึ่งตนเอง โดยใช้ศาสตร์การแพทย์แผนไทยในหลาย ๆ แขนง มาปรับใช้เพื่อให้สามารถนำกลับไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

ศูนย์ศิลปาชีพ อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา

เมื่อได้มาพักที่เดวารีสอร์ท เราให้คุณมากกว่าการสัมผัส กับธรรมชาติ อากาศบริสุทธิ์ อาหารปลอดภัย ประสบการณ์ การดูแลสุขภาพและการใช้ชีวิตแบบพึ่งพาตนเองตามภูมิปัญญา เดิมของไทย คุณยังมีโอกาสได้ทำกิจกรรมให้สังคม และชุมชน ด้วยการปลูกป่า เพื่อคืนชีวิตให้ผืนแผ่นดิน

“ถ้าคุณรักธรรมชาติ คุณจะรักเรา เดวารีสอร์ท”

อำเภอคลองเขื่อน

ศูนย์ศิลปาชีพ อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา

๔๙

ศูนย์ศิลปาชีพ อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา

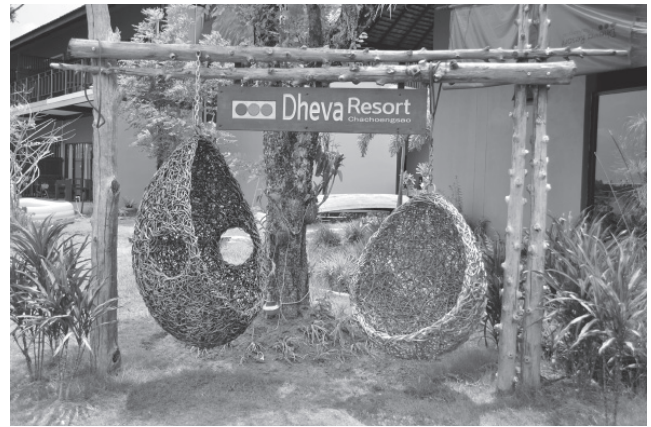

กิจกรรมภายในรีสอร์ท

- ทำบุญตักบาตร ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง
- กิจกรรมทำนา เกี่ยวข้าว
- เรียนรู้การทำเกษตรอินทรีย์ (Organic farm)
- เรียนรู้การทำอาหาร และเครื่องดื่มน้ำเพื่อสุขภาพ
- เรียนรู้การทำผลิตภัณฑ์ Organic อาทิเช่น สบู่ แชมพู และอื่น ๆ
- เรียนรู้การดูแลสุขภาพแบบพึ่งตนเอง แบบวิถีไทย (ในทุก ๆ อาทิตย์ที่ ๓ ของเดือน)
- เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนรอบ ๆ รีสอร์ท อาทิ การทำสวน มะม่วง การทำของเล่นพื้นบ้าน การทำขนมไทย การหาอยู่หากิน แบบดั้งเดิม
- กิจกรรมขี่จักรยานชมสวน
- ล่องเรือนำเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้านริมฝั่งแม่น้ำ
- ตระการตากับหิ่งห้อยยามค่ำคืน ริมฝั่งแม่น้ำและร่องสวน
- กิจกรรมทางน้ำ อาทิ Jet-ski, Speed Boat, ตกปลา รมน้ำ และอื่น ๆ

แนวคิดในการพัฒนา

๑. ได้เชิญประชาชนที่อยู่ในชุมชน เช่น เกษตรกร นำผลผลิตทางการเกษตรที่ปลูกมาจำหน่ายให้กับผู้ที่เข้ามาร่วมกิจกรรม มาจำหน่ายในวันสุดท้ายของหลักสูตรการเรียนรู้
๒. ในอนาคตจะเน้นการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่ต้องการเปิดโรงเรียนสอนในเรื่องวิถีชีวิตพอเพียง

สถานที่ติดต่อ

เลขที่ ๗๘ หมู่ ๓ ตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน
 จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๘๓-๐๓๓-๕๐๐๔
 ๐๕๐-๖๕๒-๒๓๑๕ เว็บไซต์ www.dhevaresort.com

หนังสือตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ของอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มผลิตภัณฑ์มะพร้าว ตำบลบางตลาด อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เริ่มทำในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยคุณธงชัย เวียงพงษ์ และ
คุณธัญรัตน์ ศักดิ์ศรีวัฒนา สาเหตุที่ทำเนื่องจากหลานได้ประดิษฐ์
ดอกไม้จากดินหอม และได้ทำใส่แจกันเซรามิก จึงทำให้คุณธงชัย
เวียงพงษ์ มองดูแล้วว่าดอกไม้ดินหอมไม่เข้ากับแจกันเซรามิก
จึงได้นำกะลามะพร้าวมาประดิษฐ์เป็นแจกันใส่ให้แทน เนื่องจาก
ต้องการให้ดูแล้วเป็นธรรมชาติ

ต่อมาสหกรณ์มะม่วงบางคล้าได้เห็นและชอบในผลงาน
จึงได้หาทุนในการทำให้ เลยกทำเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา แต่เดิมมี
สมาชิกจำนวน ๘-๙ คน ปัจจุบันทำกัน ๒ คน เนื่องจาก
มีส่วนมะพร้าวอยู่แล้วจึงนำมะพร้าวมาทำ และบางครั้งจะซื้อ
จากชาวบ้านบ้าง ในระยะเริ่มแรกประดิษฐ์เป็นแจกันมะพร้าว
ใส่ดอกไม้ใบบัว ต่อจากนั้นทำเป็นโคมไฟ โดยใช้เวลา ๒ วัน
ในการทำที่ใส่ของ แจกันแขวนต้นไม้ เข็มกลัด ปัจจุบันผู้ซื้อจะ
นิยมให้ทำตัวต่อเงินต่อทองแขวนประดับบ้านเพื่อให้เกิดโชคลาภ

อุปกรณ์การผลิต

๑. ลูกมะพร้าวแห้ง
๒. ใบกล้วย
๓. ตะไบ
๔. ใบมีด
๕. แล็กเกอร์

การถ่ายทอดความรู้

ได้รับเป็นวิทยากรให้กับโรงเรียนวัดก้อนแก้ว โรงเรียน
วัดเทวราชธรรม การศึกษานอกโรงเรียน และได้รับเชิญ
ไปบรรยายนอกสถานที่ ซึ่งผู้สนใจสามารถเรียนรู้ได้ โดยใช้เวลา
๒ วัน

การวางขาย

มีร้านในห้างตะวันออกพลาซ่ารับไปจำหน่าย และได้ไป
ในงานของสวนปาล์มฟาร์มมก ทั้งนี้ยังมีการศึกษานอกโรงเรียน
เกษตรตำบลคลองเขื่อน และพัฒนาชุมชนอำเภอคลองเขื่อน
ได้ช่วยประสานและได้แจ้งรวมทั้งติดต่อไปแสดงและจำหน่าย
ในงานแสดงสินค้าต่าง ๆ

ผู้สนใจสามารถติดต่อเข้าชมและซื้อได้ที่

๓๓/๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลบางตลาด อำเภอคลองเขื่อน
จังหวัดฉะเชิงเทรา (สัมภาษณ์คุณธัญรัตน์ ศักดิ์ศรีวัฒนา ประธานกลุ่ม
และคุณธงชัย เวียงพงษ์ วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๓)

กลุ่มเย็บผ้าอุตสาหกรรมบางเล่า ตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

โดยเริ่มทำ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ มีนางสาวปัทมา สวัสดิ์ดิษฐ์พันธ์ เป็นประธานกลุ่ม และนางนุกูล จัวยศิริ เป็นเลขานุการกลุ่ม ซึ่งเริ่มทำตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

สาเหตุที่ทำเนื่องจากคุณปัทมา สวัสดิ์ดิษฐ์พันธ์ ชอบเย็บผ้าและประชาชนแถวบ้านว่างงาน จึงเข้ามาทำ ซึ่งได้มีครูการศึกษาออกโรงเรียน (กศน.) มาสอนให้ ซึ่งในกลุ่มจะมีการรวมกลุ่มสมาชิกกัน หุ้่นละ ๕๐ บาท โดยคนหนึ่งจะซื้อได้ไม่เกิน ๕ หุ้่น ปัจจุบันกลุ่มนี้มีจำนวน ๑๖๕ หุ้่น มียอดเงิน ๘,๒๕๐ บาท ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า จะเป็นผู้สนับสนุนเครื่องจักร ปัจจุบันมีคนเย็บผ้าอยู่ ๔ คน สามารถเย็บได้วันละ ๕ ตัว

วัสดุในการทำกางเกงขาก๊วย

๑. อุปกรณ์จักรเย็บผ้า
๒. กรรไกร
๓. แพทเทินตามขนาดที่ระบุ
๔. ผ้า
๕. ซอถัก
๖. ด้ายเย็บผ้า

ขั้นตอนในการทำ

๑. เริ่มจากเย็บขีปยาว ๗ นิ้ว ติดกับตัวกระเป๋
๒. นำกระเป๋ที่ติดขีปเสร็จแล้ว เย็บติดกับส่วนของขากางเกงชิ้นใหญ่ โดยกำหนดกึ่งกลางผ้าของผ้าทั้ง ๒ ชิ้นวางชิ้นส่วนกระเป๋ห่างจากริมผ้า ๓ นิ้ว การเย็บใช้การเย็บแบบตะเข็บผ้าถุง

๓. นำส่วนขาชิ้นเล็กเย็บติดกับชายธง
๔. นำผ้าที่เย็บไว้เมื่อสักครู่มาเย็บติดกับส่วนขาเล็ก
๕. จากนั้นเย็บติดกับผ้าชิ้นแรกที่เย็บไว้
๖. นำขั้นตอนที่ ๓ มาเย็บติดอีกครั้ง
๗. นำส่วนขากางเกงส่วนที่เหลือมาเย็บติด
๘. นำส่วนขอบกางเกงมาเย็บต่อกัน
๙. เย็บส่วนริมทั้ง ๒ ข้าง
๑๐. เย็บส่วนขอบขากางเกงทั้ง ๒ ข้าง
๑๑. เย็บส่วนเป้ากางเกง

สมาชิกกลุ่ม

๑. นางสาวปัทมา สวัสดิ์นพรัตน์	ประธาน
๒. นางนุกูล จ้อยศิริ	รองประธาน
๓. นายเจริญรัตน์ ชัยฤทธิ์	เลขานุการ
๔. นายบุญเยี่ยม ลอยป้อม	เหรัญญิก
๕. นายสมชาย อังศิริ	ผู้ตรวจสอบภายใน
๖. นางสุภาพรณี ประดิษฐ์ฐาน	ประชาสัมพันธ์
๗. นางไพรวรรณ รัตนสุนทร	กรรมการ
๘. นายเกียรติชัย สวัสดิ์นพรัตน์	กรรมการ
๙. นายบุญสร้าง จ้อยศิริ	กรรมการ
๑๐. นายคนอง นิมสาย	กรรมการ
๑๑. นายอำพล ธีเจริญ	กรรมการ
๑๒. นางมงคล กรอบเจริญ	กรรมการ
๑๓. นายสมบุรณ์ สวัสดิ์นพรัตน์	กรรมการ
๑๔. นายบุญยงค์ ทองมี	กรรมการ
๑๕. นางสาวอรุณ ชัยฤทธิ์	กรรมการ

การจำหน่าย

ราคากางเกงสามส่วน ราคาตัวละ ๑๕๐ บาท

ราคากางเกงขายาว ราคาตัวละ ๑๘๐ บาท

การประชาสัมพันธ์การขาย

ทางกลุ่มจะไปขายในกิจกรรมอำเภอเคลื่อนที่และมีประชาชนที่ชอบในเนื้อผ้าจะมาซื้อกันอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากกางเกงมีคุณภาพดี

กระเป๋าเชือกถัก ผู้ผลิต คุณไพรวรรณ รัตนสุนทร จะทำกระเป๋าหลายแบบ เช่น ลายเกลียว ลายรังผึ้ง นอกจากนี้กลุ่มยังทำผ้ามัดย้อม ผ้าเด็ก (ใช้ในงานศพ) อีกด้วย

ผู้สนใจสามารถติดต่อได้ที่

บ้านเลขที่ ๔๖/๑ ตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

โทรศัพท์ คุณนุกูล จ้อยศิริ ๐๘๓-๑๑๔-๓๑๔๘ หรือ

โทรศัพท์ คุณปัทมา สวัสดิ์นพรัตน์ ๐๘๕-๐๘๕-๔๕๕๑

(สัมภาษณ์นางสาวปัทมา สวัสดิ์นพรัตน์ ประธานกลุ่มเย็บผ้าอุตสาหกรรมบางเล่า และนางนุกูล จ้อยศิริ รองประธานกลุ่มเย็บผ้าอุตสาหกรรมบางเล่า วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗)

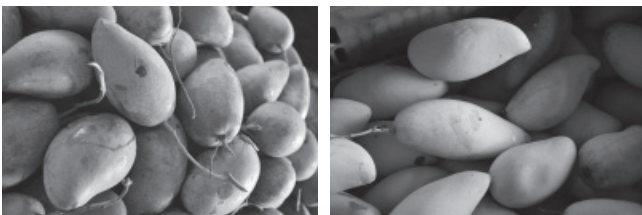

กลุ่มผลิตภัณฑ์มะม่วง ตำบลบางเล่า อำเภอกลองเชื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

นายสายัณห์ โกมล เริ่มทำสวนมะม่วงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยสมัยก่อนบิดาตาบอด มารดาเป็นพนักงาน ซึ่งครอบครัวมีฐานะยากจน ทางบ้านจึงส่งเรียนถึงชั้นมัธยม ๓ โดยบ้านเดิมอยู่ที่สาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ย้ายมาอยู่ที่กลองเชื่อน โดยคุณสายัณห์ โกมล เริ่มทำสวนแตงโมก่อน ต่อมาทำสวนมะม่วง ซึ่งในสวนมะม่วงจะปลูกผัก หนาก ไ้วสองข้างและมีมะม่วงอยู่ตรงกลาง ทั้งนี้ ได้เริ่มทำสวนมะม่วงอย่างจริงจังในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งก่อนหน้านี้ได้เคยไปฝึกหัดทำที่หน่วยพลีชีพ จังหวัดลพบุรี และได้ไปแตงโมจากค่ายทหาร คุณสายัณห์ จึงนำมาคิดมะม่วง ทำให้ได้ผลผลิตดี โดยมะม่วงต้นเดียว ได้เงิน ๑๐,๘๐๐ บาท

หลังจากพบว่า ไปสแตสเซียมโคเรด ทำให้มะม่วงได้ผลดี จึงเดินทางไปซื้อที่จังหวัดลำพูน สำหรับมะม่วงที่ปลูกใช้การปลูกแบบผสมผสาน มะม่วงที่ปลูกจะมีมะม่วงเขียวเสวย น้ำดอกไม้ เบอร์ ๔ จะมีจุดเด่น คือ เปลือกจะบาง แต่การเก็บไม่คงทน รสชาติหวานกว่าน้ำดอกไม้สีทอง น้ำดอกไม้สีทองรูปร่างเล็กแต่น้ำหนักเนื้อแน่น นอกจากนี้ยังมีมะม่วงทวายเดือนเก้า และมะม่วงขายตึกอีกด้วย โดยมะม่วงมีอายุ ๓ ปี จึงสามารถเก็บได้ มะม่วงต้นหนึ่งจะมีอายุไม่เกิน ๒๐ ปี

การส่งเสริม

ได้ส่งมะม่วงน้ำดอกไม้สีทองคัดสรรสุดยอด OTOP ได้ ๔ ดาว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

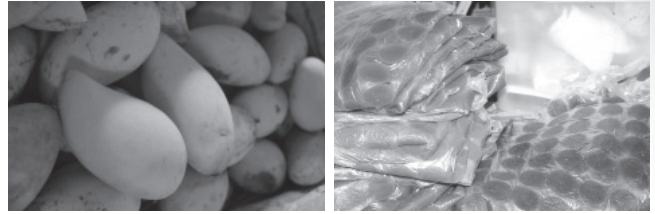
การจำหน่าย

มะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง นอกจากจะนำไปจำหน่ายในงาน OTOP ทั้งในจังหวัดฉะเชิงเทรา และในกรุงเทพฯ แล้ว ยังส่งออกต่างประเทศเกาหลีและประเทศจีน

ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว กรมการข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การแปรรูปมะม่วง

๑. ทำข้าวเหนียวมะม่วง ซึ่งคุณเอิบ โกมล ภรรยาเป็นคนผลิต
๒. ทำมะม่วงกวน
๓. ทำน้ำปลาหวาน

กระบวนการถ่ายทอดความรู้

คุณสมศักดิ์ โกมล ลูกชายคุณสายัณห์ โกมล ได้รับเชิญไปสอนวิธีปลูกมะม่วง ปลูกฝรั่ง โดยการตอนกิ่ง การทาบกิ่ง การติดตากิ่งมะม่วง กิ่งฝรั่ง เป็นต้น ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดเทวราชธรรม ทุก ๆ ปี

อำเภอกลองเชื่อน

แผนที่จังหวัดฉะเชิงเทรา

รางวัลที่ได้รับ

ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ รางวัลชนะเลิศ การประกวดมะม่วงน้ำดอกไม้สุก จากศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ รางวัลการประกวดมะม่วงสุกยอดเยี่ยม ในงานวันมะม่วงและของดี เมืองแปะครั้งที่ ๔๐ วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓

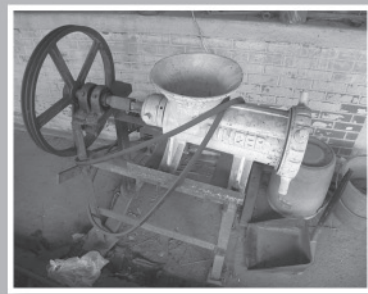
ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ระดับ ๔ ดาว ประเภทมะม่วงน้ำดอกไม้ จากโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ รางวัลที่ ๑ ในการประกวดผลไม้มะม่วงแก้ว รสชาติมัน งานวันเกษตร แห่งชาติ

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ รางวัลที่ ๒ ในการประกวดผลไม้มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง งานเกษตรแห่งชาติ

ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้รับรางวัลที่ ๒ ในการประกวดผลไม้มะม่วงเขียวเสวย ในงานเกษตรแฟร์ (สัมภาษณ์นายสายันท์ โกมล และนายสมศักดิ์ โกมล วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗)

ประเพณีทำองตั้นและภูมิปัญญาทำองตั้น

อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

๕๗

ประเพณีท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ประวัติความเป็นมา “เรือผีหลอก” หรือ “เรือเข้าเฝ้า” หรือ “เรือกันตา”

ในเขตคลองเขื่อน มีเรือผีหลอกอยู่ ๓ ลำ คือ ๑. ของกงถ้วน (งคงคา) หากท่านอยู่ถึงปัจจุบันอายุประมาณ ๑๐๐ กว่าปีแล้ว ๒. ของแป๊ะเอ็ง (เอกวัดน์) ๓. ของกงถ้ง (เจียสุวรรณ) ปีหนึ่ง ๆ จะออกหาปลาหน้าเดียว คือ หน้าน้ำทรุด (น้ำลง) คือในเดือนสิบสอง เดือนยี่ คลื่นจะแห้งดี ไม่เหมือนช่วงน้ำหลาก (น้ำขึ้น) จะไม่เห็นคลื่น โดยจะพายเรือออกในช่วงหัวค่ำแล้วแต่สภาพน้ำ พายเรือขึ้นไปเหนือน้ำแล้วจึงติดกระดานขาวติดอวน ปล่อยให้เรือล่องมาข้างตลิ่ง คั่นหนึ่งหากมีปลาชุกชุมดีจะได้ปลาประมาณ ๕๐ กิโลกรัมขึ้นไป ปลาที่จับได้มักเป็นปลาตะเพียน ปลากะพง ปลาเนื้ออ่อน ปลาข้าวเม่า ปลาฉลาด ปลากระทุงเหว ปลาเสือ ปลากระดี่ ปลากระบอก หากคืนใดได้ปลากะพงมากก็จะขายได้เงินมากทีเดียว เวลาที่เหมาะสมที่จะล่องเรือจับปลา คือ เวลาตั้งแต่ ๓ ทุ่มไปจนถึงรุ่งสาง ดังนั้นเมื่อฟ้าสว่างผู้มีบ้านช่องอยู่ริมน้ำก็จะเห็นสี่ขาวาววับมาแต่ไกลล่องกลับมาพร้อม ๆ กันหลายลำ ชาวบ้านเรียกว่า “เรือผีหลอก” (หมายถึงหลอกให้ปลาตกใจ คนเห็นแต่ไกลก็ตกใจได้เช่นกัน หากคนหาปลาสูบนุหรีด้วย)

มีการเรียกเก็บภาษีประมงปีละ ๑๒ บาท เรือผีหลอกเล็กใช้ราว ๆ ๓๐ ปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีการวางลอบ ขกยอกกันตามตลิ่ง จึงไม่สะดวกต่อการใช้เรือผีหลอก

ลักษณะเรือผีหลอก ประกอบขึ้นจากไม้ มีลักษณะเพรียวกว้างประมาณ ๕๐-๖๐ เซนติเมตร ยาว ๕ เมตร หัวเรือเรียวเล็ก ท้องเรือแบนหรือเกือบแบน เพื่อให้แล่นในน้ำดีได้สะดวกและคล่องตัว พื้นตอนท้ายเรือใช้ไม้กรุปิดและเปิดได้ยาว ๑ เมตร มีไว้สำหรับขังปลาตัวใหญ่ ๆ มีไม้สำหรับนั่งเสียบอยู่ด้านบนเรียกว่า “กระดานรัด” เมื่อประกอบกับเรือแล้วจะทำมุมเอียง ๓๐ องศา เมื่อนั่งแล้วเรือจะเอียงได้ขนาดเรียว ๆ กับผิวน้ำพอดี โดยติดไม้กระดานไว้ที่แคมเรือด้านนี้ด้วย ตลอดลำเรือจะมีกงขึ้น

ห่างกันเป็นช่วง ๆ โดยมากใช้เชือกหรือลวดมัดขอบเรือไว้สำหรับเสียบขาไม้กระดาน แล้วใช้ลิ่มตอกเข้าไปให้แผ่นกระดานยึดแน่นและเอียงตามความต้องการ เชือกจึงทำเป็นวงเล็กและใหญ่ให้เหมาะสมกับลิ่ม

แผ่นกระดานจะทาสีขาว เมื่อแล่นผ่านน้ำมาเจิบ ๆ จะรับแสงจันทร์สะท้อนเป็นเงาวาววับ หลอกให้ปลาที่หากินตามผิวน้ำตกใจ กระโดดลอยสูงเข้าเรือ หรือข้ามแผ่นไม้ก็จะไปติดอวนที่ผูกติดไว้อีกข้างหนึ่งของเรือ (มีเชือกผูกติดไว้สำหรับร้อยอวน อวนสูงประมาณ ๑ เมตร ท้องเรือซึ่งวางอยู่ข้างน้ำเล็กน้อย ใช้ทางมะพร้าวตัดปลายกันไว้มิให้ปลาที่ตกเข้ามาหนีไปได้ ปลาบางตัวจะดิ้นขึ้นมาตามกระดานตกลงไปในท้องเรือสำหรับไม้กระดานอาจใช้แผ่นสังกะสีแทนได้) ใช้ไม้กระดานหน้า ๑๐ จำนวน ๓ แผ่น ที่ประกบกัน ๒ ตอน ๆ ละ ๔ เมตรกว่ามนหัวท้ายเสียบกัน กันติดแน่นไม้อื่น ๆ ในช่วงล่องเรือมาข้างตลิ่ง (ขาล่องเรือจะไม่พายเรือให้มีเสียงดัง) นอกจากนี้ยังมีตาเกา หรือ ตะขอประจำเรือ ลักษณะคล้าย ๆ ตะขอสับหัวช้างติดไว้ที่หน้าที่นั่งคนพาย เอาไว้สำหรับสับปลาตัวใหญ่ ๆ (ที่มา : นายไธวัช หล่อเรืองศิลป์ สามีนางเนาวรัตน์, ๔๗/๒ หมู่ ๑ ตำบลคลองเขื่อน)

ประเพณีแข่งเรืออำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้เริ่มฟื้นฟูประเพณีแข่งเรือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยจัดขึ้นในเดือน ๑๒ หน้าวัดบ้านกล้วย ซึ่งคณะกรรมการวัดบ้านกล้วย ได้เป็นผู้ริเริ่ม และได้ของบประมาณสนับสนุนจากผู้มีจิตศรัทธา (คุณจิรินทร์ อุทาส รองประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๗)

ประเพณีแต่งงานอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

การที่ชายหญิงได้ตกลงปลงใจที่จะอยู่ร่วมกันอย่างฉันสามีภรรยา เพราะเป็นสถานะที่หนุ่มสาวจะมีคู่ครองเป็นทางการ โดยเฉพาะหนุ่มสาวที่รักกัน เห็นอกเห็นใจกันอย่างซบซึ้ง แล้วก็ย่อมอยากจะมีพิธีสมรสให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งพิธีสมรสนั้นก็แล้วแต่ฐานะของแต่ละบุคคล ผู้มีฐานะดีก็จะจัดงานใหญ่โต มีญาติมิตรสหายและแขกเหรื่อมากมาย ซึ่งในสังคมปัจจุบัน ถ้าเป็นงานใหญ่โต ส่วนมากนิยมจัดกันตามโรงแรมชั้นหนึ่ง ตามบ้านผู้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก หรือบ้านของตนเอง (ถ้าหรูหราและใหญ่โตพอ)

ผู้ที่มีฐานะปานกลาง ก็มักจะนิยมจัดงานพิธีในโรงแรมที่ไม่แพงนัก ไม่ต้องถึงกับระดับชั้นหนึ่ง แต่ก็มีเหมือนกันซึ่งอาจจะจัดแบบธรรมดา หรือน้ำชา ถ้าเป็นข้าราชการก็มักจะรดน้ำและเลี้ยงฉลองในที่ทำงานถ้ามีสถานที่พอ หรือจัดในร้านอาหาร บ้านผู้ที่ตนเคารพนับถือ เป็นต้น

ส่วนผู้ที่มีฐานะยากจน ก็จะจัดเลี้ยงแบบง่าย ๆ โดยทำอาหารกันเอง หรือมีคนช่วย หรือไปว่าจ้างทำ ถ้ายากจนมาก ๆ อาจจะอยู่กันเฉย ๆ หรือหนีตามกันไป

การหนีตามกันไปในั้นไม่มีเฉพาะแต่ผู้ที่ยากจนเท่านั้น อาจจะเกิดขึ้นได้กับผู้ที่มั่งมีและฐานะปานกลางได้เช่นกัน แม้เปอร์เซ็นต์จะน้อยกว่าก็ตาม สาเหตุที่หนีตามกันไป อาจจะเพราะบิดามารดาญาติพี่น้องไม่ยินยอม หรือกีดกัน หรือห้ามปราม หรือไม่ชอบ เมื่อหนุ่มสาวเห็นว่าถ้าจะมีการสู่ขออย่างเป็นทางการ (ซึ่งบางครั้งก็ได้จัดการสู่ขอแล้ว) บิดามารดาคงจะไม่ยินยอมให้ทั้งสองอยู่ด้วยกันอย่างสามีภรรยา หนุ่มสาวก็จะหาทางลัด คือ “พากันหนี” แล้วกลับมาขอมาบิดามารดา โดยเฉพาะมารดาส่วนใหญ่จะยินยอม เพราะเห็นว่าได้เสียกันไปแล้ว แต่ถ้าไม่ยินยอมก็อาจจะหาสาปสูญไปจนกว่าจะมีลูก ก็จะพาลูกมาไหว้ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา ซึ่งในช่วงนั้นก็คงจะใจอ่อนลงเพราะเห็นแก่หลาน ๆ ที่เกิดมา

พิธีหมั้น หรือ พิธี ๓ ชั้น

ขั้นที่ ๑ ใส่อุปกรณ์ หมาก พลุ พลุ ๕ เรียง ๆ ละ ๕ ใบ หมากดิบ ๕ ลูก ใบเงิน ใบทอง ใบนาค ใส่เต็มชั้น

ขั้นที่ ๒ พลุ ๗ เรียง ๆ ละ ๗ ใบ หมาก ๗ ลูก ใบเงิน ใบทอง ใบนาค ใส่เต็มชั้น

ขั้นที่ ๓ พลุ ๕ เรียง หมาก ๕ ลูก ใบเงิน ใบทอง ใบรัก ใส่เต็มชั้น

จัดชั้น ๓ ชั้น และมีเก้าอี้ ๒ ข้าง ระหว่างข้างเจ้าบ่าวและเจ้าสาว

พิธีแต่งงาน

อุปกรณ์ อ้อย ๕ ลำ มัดดอกเป็น ๒ ข้าง ข้างหนึ่ง ๓ ลำ ข้างหนึ่ง ๒ ลำ เรียกว่า ชั้นหมากเอก จัดเป็น ๔ ชั้น บางแห่งจะไม่เหมือนกัน แต่คุณลุงเสนาจะนำพลุ ๓ เรียง กับ ๔ เรียง เรียกว่า ๗ ชั้นฉาย ทำขบวนชั้นหมาก ชั้น ๔ มี ห่อหมก ๔ ขนมนจีน ๓ ต่อจากนั้นจะมีการทำพิธีเช่นผี ปู่ ย่า ตา ยาย ส่วนคนสวมมงคล ต้องเป็นคนที่ครอบครัวมา โดยคุณเสนา ทับสี่ เป็นผู้ทำพิธีกรรมการแต่งงานตั้งแต่อายุ ๒๕ ปี โดยได้รับความรู้จากอาจารย์พวง รื่นเจริญ อาจารย์ชาย สืบจากโกสีย์

บรรณานุกรม

กรมการศาสนา. ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม ๑๕. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ

กิตติภพ มงคล. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านคุณกิตติภพ มงคล เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๗

เกียรติศักดิ์ พงศ์สถิตธรรม. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางเล่า

อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๗

คุ้มวิมานดิน ไปด้วยกัน. แหล่งข้อมูล www.koomwimarndin.com ประวัติคุ้มวิมานดิน. สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๗

คณะศึกษาศาสตร์. (๒๕๕๐) ครุราชย์นัยเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐.

มหาวิทยาลัยบูรพา : คณะศึกษาศาสตร์.

คณะอนุกรรมการสื่อสารและมวลชนสัมพันธ์. รัฐสภา. ด้นแบบคนพอเพียงวิถีประชาธิปไตย. พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์

สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

จรินทร์ อุทราส. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดบ้านกล้วย อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๗.

จังหวัดฉะเชิงเทรา. แหล่งข้อมูล www.chachoengsao.go.th/province. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๗

จังหวัดฉะเชิงเทรา. (๒๕๕๔). องค์ความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน

เจ้าอาวาสวัดก้อนแก้ว. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดก้อนแก้ว อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗.

เจ้าอาวาสวัดคลองเขื่อน. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๗.

เจ้าอาวาสวัดคู้กร่าง. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดคู้กร่าง อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗.

เจ้าอาวาสวัดดอนสนาม. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดดอนสนาม อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗.

เจ้าอาวาสวัดเทวราชาราม. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดเทวราชาราม อำเภอคลองเขื่อน

จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๗.

เจ้าอาวาสวัดบางตลาด. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดบางตลาด อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗.

เจ้าอาวาสวัดบางโรง. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดบางโรง อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗.

เจ้าอาวาสวัดบ้านกล้วย. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดบ้านกล้วย อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๗.

เจ้าอาวาสวัดวังขน. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่วัดวังขน อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗.

ชัยชาติ จันทนาลาซ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่คุ้มวิมานดิน จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๗.

ดวงดาว วิศิษฐ์สิน. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เดวารีสอร์ท เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๗.

ธงชัย เวียงพงษ์. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่กลุ่มผลิตภัณฑ์มะพร้าวตำบลบางตลาด เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗.

ธวัช ศักดิ์ศรีวัฒนา. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่กลุ่มผลิตภัณฑ์มะพร้าว ตำบลบางตลาด เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗.

ณัฐยา ต้นสวัสดิ์. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่สวนปาล์มฟาร์มนก เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๗.

นุกูล จ้อยศิริ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าตำบลบางเล่า เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗.

นิยม จันทรโกศล. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านคุณนิยม จันทรโกศล เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗.

ปัทมา สวัสดิ์ดิโน. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าอุตสาหกรรมตำบลบางเล่า เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗.

ที่ทำการปกครองอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา. แผนยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑ อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา.

พระพิมพ์เนศยืนองค์ใหญ่ เทวสถานอุทยานแปดริ้ว. แหล่งที่มา <http://www.khaosod.co.th/view-new.php?nensid> สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗.

พระพิมพ์เนศ. แหล่งที่มา http://www.sawasdee_padview.com. สืบค้นเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗.

พระปลัดภักตร์ (น้อง) จิตตปัญญา. ประวัตินุสรณ์สถาน ร.๕ วัดบางตลาด. จังหวัดฉะเชิงเทรา : อำเภอคลองเขื่อน.

พระปลัดภักตร์ (น้อง) จิตตปัญญา. ประวัตินุสรณ์สถาน ร.๕ วัดบางตลาด. จังหวัดฉะเชิงเทรา : อำเภอคลองเขื่อน.

สวนปาล์มฟาร์มนก. คู่มือแนะนำสวนปาล์มฟาร์มนก. ฉะเชิงเทรา : อำเภอคลองเขื่อน.

สายัณห์ โกมล. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านคุณสายัณห์ โกมล เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗.

สำนักศิลปากรที่ ๕ ปราจีนบุรี. รายงานประกอบแบบการบูรณะมณฑปรอยพระพุทธบาทวัดบ้านกล้วย ตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา. กระทรวงวัฒนธรรม : กรมศิลปากร.

เสนาะ ทิมสี. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. อาริยา บุญทวี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านคุณเสนาะ ทิมสี เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗.

สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด. กรุงเทพมหานคร. ๒๕๔๓.

CHACHOENGSAO KLONGKEAN

The Arts and Cultural Center Rajabhat Rajanagarindra University

Contact Address :

- Rajanagarindra Bld. (3rd fl.), Rajabhat Rajanagarindra University Muang District,
Chachoengsao 24000 Thailand

Contact Number : (+66) 038535426-8 Ext. 6550 or (+66) 038-810441

Fax (+66) 038-810337 or 038-810441 <http://culture.rju.ac.th>

- The Academic Center for Locality, Rajanagarindra University (Bangkhla)